

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΙΑ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 19^{ης} Οκτωβρίου 2018*

Ωρα έναρξης: 11.10 π.μ.

Αρ. 4

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ)

Καλημέρα σας!

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

Παρακαλώ τους έντιμους βουλευτές να δηλώσουν την παρουσία τους.

Παρακαλώ, δηλώστε την παρουσία σας.

Παρακαλώ τους γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(ANNITA ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Στον τομέα της κοινοβουλευτικής διπλωματίας, σημαντικό γεγονός στην πορεία των σχέσεών μας με τη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας ήταν η υπογραφή προχθές Τετάρτη από εμένα Μνημονίου Συναντίληψης με το Εθνικό Λαϊκό Κογκρέσο της φίλης χώρας. Το μνημόνιο περιλαμβάνει πρόνοιες μεταξύ άλλων για συνεργασία στους τομείς του πολιτισμού, της τεχνολογίας, των υποδομών, του εμπορίου, του τουρισμού και της ναυτιλίας, που εμπίπτουν στην πρωτοβουλία της Κίνας “Μια Ζώνη-Ένας Δρόμος”. Το μνημόνιο έχει ήδη μεταφερθεί στο Πεκίνο, προκειμένου να υπογραφεί πολύ σύντομα από τον Πρόεδρο του Εθνικού Λαϊκού Κογκρέσου και να τεθεί σε εφαρμογή.

Θα ήθελα προ ημερησίας διατάξεως να αναφερθώ στο συνέδριο που συνδιοργανώθηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας και το Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία υπό την αιγίδα της Βουλής των Ελλήνων με θέμα “Προεδρική Δημοκρατία versus Προεδρευομένης Κοινοβουλευτικής Δημοκρατίας”. Το συνέδριο, που έλαβε χώρα την προηγούμενη Τρίτη, 16 Οκτωβρίου, στο Συνεδριακό Κέντρο Φιλοξενία στη Λευκωσία, σημείωσε κατά γενική ομολογία μεγάλη επιτυχία τόσο ως προς την προσέλευση του κοινού όσο και ως προς τις ζωντανές και εποικοδομητικές συζητήσεις που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια των εργασιών του.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να ευχαριστήσω και από το βήμα της Βουλής τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Νίκο Αναστασιάδη και τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας κ. Προκόπιο Παυλόπουλο, με τον οποίο είχα την ευκαιρία να συναντηθώ και κατ’ ιδίαν πριν από την έναρξη του συνεδρίου, οι οποίοι μας τίμησαν όχι μόνο με την παρουσία τους, αλλά και με την ουσιαστική τους συμμετοχή στο συνέδριο με τις εισαγωγικές τους ομιλίες. Επιπλέον, πέρα από τον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων κ. Νικόλαο Βούτση, που ευχαριστώ, που ήταν και συνδιοργανωτής, ευχαριστίες απευθύνουμε σε όλους τους ακαδημαϊκούς και τις προσωπικότητες του πολιτικού και του νομικού κόσμου από την Κύπρο και την Ελλάδα που συμμετείχαν στις

---

* Τα αναλυτικά αποτελέσματα όλων των ηλεκτρονικών ψηφοφοριών της συνεδρίασης ευρίσκονται στο Αρχείο της Βουλής.

εργασίες του συνεδρίου. Θα ήθελα επίσης να ευχαριστήσω όλους τους βουλευτές, πρώην και νυν, που συμμετείχαν στις εργασίες του συνεδρίου. Ευχαριστώ ακόμα και όλους τους υπόλοιπους βουλευτές που λόγω άλλων ειλημμένων υποχρεώσεων τους δεν παρέστησαν στο συνέδριο, αλλά παρακολούθησαν, στο μέτρο του δυνατού, τις εργασίες του. Τέλος, θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου, αλλά και να δώσω τα συγχαρητήριά μου σε όλους τους λειτουργούς της Βουλής που εργάστηκαν σκληρά για την πραγματοποίηση και την επιτυχία αυτού του συνεδρίου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να χαιρετίσω την παρουσία στην αίθουσα των συνεδριάσεων της ολομέλειας ομάδας καθηγητών και μαθητών του Senior School Λευκωσίας. Η Βουλή ενθαρρύνει πάντοτε τις επισκέψεις μαθητών και φοιτητών στο κοινοβούλιο για επιτόπου ενημέρωσή τους για τη νομοθετική εξουσία του τόπου μας, καθώς και την παρακολούθηση από αυτούς των εργασιών της ολομέλειας, ώστε να ενημερωθούν για τη διαδικασία παραγωγής νομοθετικού έργου, αλλά και για τις μεθόδους άσκησης κοινοβουλευτικού ελέγχου.

Σας καλωσορίζω!

Παρακαλώ τώρα τη γραμματέα να ενημερώσει το σώμα ποιοι βουλευτές απουσιάζουν σε αποστολές της Βουλής στο εξωτερικό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Οι πιο κάτω βουλευτές, κύριε Πρόεδρε, απουσιάζουν σε αποστολή της Βουλής των Αντιπροσώπων: Ο κ. Χαράλαμπος Θεοπέμπτου συμμετέχει στο 20^ο Ευρωπαϊκό Διακοινοβουλευτικό Συνέδριο για το Διάστημα στις Βρυξέλλες και η κ. Στέλλα Κυριακίδου συμμετέχει στη συνεδρία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη Δημοκρατία μέσω του Νόμου "Επιτροπή Βενετίας" στη Βενετία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τώρα τη γραμματέα να διαβάσει τις υπόλοιπες αναφορές.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κατά το 4^ο Μέρος της Συνόδου 2018 της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης την περασμένη εβδομάδα στο Στρασβούργο η επικεφαλής της κυπριακής αντιπροσωπίας κ. Στέλλα Κυριακίδου εξελέγη αντιπρόεδρος της πολιτικής ομάδας του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος της Συνέλευσης.

Στο πλαίσιο συζήτησης έκθεσης στην ολομέλεια για την πυρηνική ασφάλεια στην Ευρώπη υιοθετήθηκε ψήφισμα με σημαντική αναφορά στον υπό ανέγερση πυρηνικό σταθμό του Άκκιουγιου στην Τουρκία, μετά από τροπολογία που υπέβαλε η κ. Κυριακίδου. Το ψήφισμα καλεί μεταξύ άλλων την Τουρκία να συμμορφωθεί με τις σχετικές πρόνοιες της Διεθνούς Σύμβασης για την Πυρηνική Ασφάλεια. Τονίζει δε πως ο πυρηνικός σταθμός βρίσκεται σε μια σεισμογενή περιοχή της Τουρκίας, πολύ κοντά στην Κύπρο και σε άλλες γειτονικές χώρες. Για το ίδιο θέμα μίλησε και ο κ. Κωστής Ευσταθίου.

Ο κ. Γιώργος Λουκαΐδης ορίστηκε ομόφωνα πρόεδρος της Ad Hoc Επιτροπής για την Ασφάλεια στη Μεσόγειο, που θα πραγματοποιηθεί στην Κροατία, στις 6 Νοεμβρίου 2018. Μίλησε επίσης στην ολομέλεια για το ζήτημα της μεταχείρισης των ανήλικων Παλαιστινίων στο ισραηλινό δικαστικό σύστημα και για το θέμα της ενίσχυσης της διαδικασίας λήψης αποφάσεων της Συνέλευσης όσον αφορά στο δικαίωμα ψήφου και στην έγκριση των διαπιστευτηρίων των εθνικών αντιπροσωπιών.

Ο κ. Κωστής Ευσταθίου και η κ. Χριστίνα Ερωτοκρίτου έκαναν παρεμβάσεις στην ολομέλεια για το θέμα της ρύθμισης της εξωτερικής χρηματοδότησης του Ισλάμ ως μέτρου πρόληψης της ριζοσπαστικοποίησης και της ισλαμοφοβίας στην Ευρώπη. Ο κ. Ευσταθίου παρουσίασε επίσης στην Επιτροπή Πολιτισμού, Επιστημών, Παιδείας και ΜΜΕ προσχέδιο έκθεσής του για το θέμα του ρόλου της εκπαίδευσης στην ψηφιακή εποχή.

Με πρωτοβουλία της κ. Κυριακίδου πραγματοποιήθηκε εξάλλου διαφωτιστική εκδήλωση για την αντιμετώπιση του καρκίνου του μαστού.

Ο πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού κ. Αβέρωφ Νεοφύτου εκπροσώπησε τη Βουλή σε διαδοχικές συνεδρίες της Επιτροπής Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής και της Επιτροπής Συνταγματικών Υποθέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις Βρυξέλλες, στις 9 και 10 Οκτωβρίου 2018, αντίστοιχα. Κατά τη συνεδρία της Επιτροπής Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής συζητήθηκε το προσχέδιο έκθεσης του εισηγητή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Κύπριου ευρωβουλευτή κ. Κώστα Μαυρίδη για τις οικονομικές πολιτικές στην Ευρωζώνη, καθώς και οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις που εξέδωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Στο πλαίσιο της συνεδρίας της Επιτροπής Συνταγματικών Υποθέσεων εξετάστηκαν ζητήματα που αφορούν στη γενικότερη συζήτηση η οποία διεξάγεται στους κόλπους της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το μέλλον της Ευρώπης.

Αντιπροσωπία της Βουλής, αποτελούμενη από τον πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας κ. Μαρίνο Σιζόπουλο και τους βουλευτές κ. Άριστο Δαμιανού, Ελένη Σταύρου και Ζαχαρία Κουλία, συμμετείχε στη Διακοινοβουλευτική Διάσκεψη για την Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας και την Κοινή Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας, στις 11 και 12 Οκτωβρίου 2018, στη Βιέννη. Με την ευκαιρία της Διάσκεψης προηγήθηκε η καθιερωμένη συνάντηση των κοινοβουλευτικών αντιπροσωπιών των μεσογειακών χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για συντονισμό δράσεων επί θεμάτων της ημερήσιας διάταξης της Διάσκεψης. Η κυπριακή αντιπροσωπία πρότεινε να φιλοξενήσει την επόμενη συνάντηση στην Κύπρο. Η κυπριακή αντιπροσωπία, όπως και οι αντιπροσωπίες της Ελλάδας και της Ισπανίας αποχώρησαν από τη Διάσκεψη σε ένδειξη διαμαρτυρίας για το γεγονός ότι η φιλοξενούσα χώρα, κατά παράβαση του Κανονισμού Λειτουργίας της Διάσκεψης, προσκάλεσε ως παρατηρητές αντιπροσωπία από το Κόσοβο, οντότητα η οποία δεν αναγνωρίζεται από την Κυπριακή Δημοκρατία και άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στη Γενεύη πραγματοποιήθηκαν από τις 13 μέχρι τις 18 Οκτωβρίου 2018 οι εργασίες της 139^{ης} Διάσκεψης της Διακοινοβουλευτικής Ένωσης. Συμμετείχαν οι βουλευτές κ. Αβέρωφ Νεοφύτου, επικεφαλής, Σκευή Κούτρα Κουκουμά, Μαρίνος Μουσιούττας και Άννα Θεολόγου. Ο κ. Αβέρωφ Νεοφύτου μίλησε στην ολομέλεια της Συνέλευσης για το θέμα “Κοινοβουλευτική ηγεσία στην προώθηση της ειρήνης και της ανάπτυξης στην εποχή της καινοτομίας και της τεχνολογικής αλλαγής”. Με άλλες παρεμβάσεις τους ενώπιον των Μόνιμων Επιτροπών της Ένωσης τα μέλη της κυπριακής αντιπροσωπίας μίλησαν για θέματα που αφορούν στη μετανάστευση, για τον ρόλο του δίκαιου και ελεύθερου εμπορίου στην επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης, καθώς και για τους κινδύνους που ελλοχεύει η χρήση μισθοφόρων για την ειρήνη και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Εξάλλου, σε εκλογές που διεξήχθησαν στο πλαίσιο της Συνέλευσης η κ. Κουκουμά εξελέγη μέλος του προεδρείου της Επιτροπής για τις Γυναίκες Βουλευτές και η κ. Θεολόγου εξελέγη μέλος της Μόνιμης Επιτροπής για τις Σχέσεις με τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πριν μπούμε στη νομοθετική εργασία, να σας πληροφορήσω ότι η Επιτροπή Επιλογής συνήλθε σε συνεδρία της και υιοθέτησε τις ακόλουθες αλλαγές: Ο βουλευτής κ. Κωστής Ευσταθίου αποχωρεί από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως και διορίζεται μέλος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας και Πολιτισμού ύστερα από σχετικό αίτημα του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ.

Επίσης, έπειτα από σχετικό αίτημα της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού, ο κ. Σόλων Κασίνης αποχωρεί από μέλος των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Περιβάλλοντος και η εκπροσώπηση του κόμματος στις δύο επιτροπές θα είναι η ακόλουθη: Στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων θα συμμετέχουν οι κ. Μάριος Μαυριδής, Ανδρέας Κυπριανού και η κ. Μαριέλλα Αριστείδου. Στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος θα συμμετέχουν οι κ. Ελένη Σταύρου, Γιώργος Κάρουλλας και Αννίτα Δημητρίου.

Περαιτέρω, κατόπιν επιστολών του προέδρου του Δημοκρατικού Κόμματος, υιοθετούνται οι ακόλουθες αλλαγές: Ο κ. Πανίκος Λεωνίδου ορίστηκε νέος κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος. Ο κ. Παύλος Μυλωνάς ορίζεται δεύτερο μέλος στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και Πολιτισμού σε αντικατάσταση του κ. Χρίστου Ορφανίδη, στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως σε αντικατάσταση του κ. Πανίκου Λεωνίδου και στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών σε αντικατάσταση του κ. Χαράλαμπου Πιττοκοπίτη. Ο κ. Χαράλαμπος Πιττοκοπίτης ορίζεται ως δεύτερο μέλος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων σε αντικατάσταση του κ. Άγγελου Βότση.

Επίσης, θα ήθελα να ενημερώσω ότι εκκρεμεί ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Ίσων Ευκαιριών Μεταξύ Ανδρών και Γυναικών πρόταση νόμου του κ. Περδίκη για τροποποίηση του νόμου περί Φυλακών και έχω λάβει επιστολή από τον πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών με την οποία ζητά όπως η πρόταση νόμου αυτή μεταφερθεί για συνέχιση της συζήτησής της ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών, αφού η τελευταία συζητά συναφείς τροποποιήσεις στον νόμο περί Φυλακών. Η πρόταση αυτή μπήκε στη Σύσκεψη Αρχηγών και δεν υπάρχει ένσταση, αλλά πρέπει να περάσει και από την ολομέλεια, για να μεταφερθεί στην επιτροπή Νομικών αυτό το ζήτημα.

Υπάρχει ένσταση;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, μεταφέρεται.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Πρώτο της ημερήσιας διάταξης, που είναι η νομοθετική εργασία. Θα παρακαλούσα, αν δεν υπάρχει ένσταση, όλες οι εκθέσεις να θεωρούνται αναγνωσθείσες.

Τα πρώτα τρία θέματα έχουν κοινή έκθεση και πιλοφορούνται «Οι περί Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας - Θέση Διευθυντή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2018», «Οι περί Αρχής Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου - Θέσεις Προϊστάμενου Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης για τα Ναρκωτικά (ΕΚΤΕΠΝ), Λειτουργού Αρχής Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου, Λογιστικού Λειτουργού και

Βοηθού Γραμματειακού Λειτουργού (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2018» και «Οι περί Αρχής Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου - Θέση Εκτελεστικού Γραμματέα (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2018».

Παρακαλώ τη γραμματέα να διαβάσει τους σκοπούς.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σκοπός του υπ' αριθμόν 1: Καταρτισμός σχεδίου υπηρεσίας για τη θέση Διευθυντή στο Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας.

Σκοπός του υπ' αριθμόν 2: Καταρτισμός σχεδίων υπηρεσίας για τις θέσεις Προϊσταμένου Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης για τα Ναρκωτικά, Λειτουργού Αρχής Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου, Λογιστικού Λειτουργού και Βοηθού Γραμματειακού Λειτουργού στην Αρχή Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου, σύμφωνα με τις γενικές αρχές και την πολιτική που ακολουθείται κατά τον καταρτισμό σχεδίων υπηρεσίας αντίστοιχων θέσεων στη δημόσια υπηρεσία και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα.

Σκοπός του υπ' αριθμόν 3: Καταρτισμός σχεδίου υπηρεσίας για τη θέση Εκτελεστικού Γραμματέα (Κλίμακα Α13) στην Αρχή Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου, η οποία αποτελεί την ανώτερη θέση στη δομή της Αρχής.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών για τους κανονισμούς του επισυνημένου παραρτήματος

Παρόντες:

Γεώργιος Γεωργίου, πρόεδρος

Ευανθία Σάββα

Δημήτρης Δημητρίου

Χριστιάνα Ερωτοκρίτου

Άριστος Δαμιανού

Κωστής Ευσταθίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε τους κανονισμούς του επισυνημένου παραρτήματος, οι οποίοι αφορούν σχέδια υπηρεσίας, σε συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε στις 15 Οκτωβρίου 2018.

Σκοπός των πρώτων κανονισμών, οι οποίοι εκδίδονται με βάση τις διατάξεις του άρθρου 4 του περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Διορισμός Γενικών Διευθυντών) Νόμου, είναι ο καταρτισμός σχεδίου υπηρεσίας για τη θέση Διευθυντή στο Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας, το οποίο έτυχε επεξεργασίας από τα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών.

Σημειώνεται ότι το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας καθόρισε παράλληλα τους όρους εργασίας του διευθυντή, στους οποίους μεταξύ άλλων περιέχονται όροι αναφορικά με τη διάρκεια της σύμβασης, τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις του, τα ωφελήματά του μετά τη λήξη ή τον τερματισμό της σύμβασης, τις εισφορές σε διάφορα ταμεία εργοδότη και εργοδοτούμενου, την άδεια ανάπαυσης, την άδεια ασθενείας και την πειθαρχική του ευθύνη. Περαιτέρω, σημειώνεται ότι οι εν λόγω όροι εργασίας έτυχαν επίσης επεξεργασίας από τα Υπουργεία Εσωτερικών και Οικονομικών.

Σκοπός των δεύτερων κανονισμών, οι οποίοι εκδίδονται με βάση τις διατάξεις του άρθρου 18 του περί Πρόληψης της Χρήσης και Διάδοσης Ναρκωτικών και Άλλων Εξαρτησιογόνων Ουσιών (Αρχή Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου) Νόμου, είναι ο καταρτισμός σχεδίων υπηρεσίας για τις θέσεις Προϊσταμένου Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης για τα Ναρκωτικά (ΕΚΤΕΠΝ), Λειτουργού Αρχής Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου, Λογιστικού Λειτουργού και Βοηθού Γραμματειακού Λειτουργού στην Αρχή Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου, σύμφωνα με τις γενικές αρχές και την πολιτική που ακολουθείται κατά τον καταρτισμό σχεδίων υπηρεσίας αντίστοιχων θέσεων στη δημόσια υπηρεσία και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Σημειώνεται ότι οι θέσεις αυτές περιλαμβάνονται στον προϋπολογισμό του Αντιναρκωτικού Συμβουλίου Κύπρου (ΑΣΚ) για το 2017, το οποίο μετονομάστηκε σε Αρχή Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου με βάση το Νόμο αρ. 164(I) του 2017.

Ειδικότερα, η θέση Προϊσταμένου του ΕΚΤΕΠΝ καθορίστηκε ως θέση πρώτου διορισμού και προαγωγής (Κλίμακα Α11) και όχι ως θέση προαγωγής σύμφωνα με τα ισχύοντα στη δημόσια υπηρεσία και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, λόγω του ότι δεν υπηρετεί κανένας υπάλληλος στο αμέσως κατώτερο επίπεδο της θέσης Λειτουργού. Περαιτέρω, διευρύνθηκαν τα απαιτούμενα ακαδημαϊκά προσόντα, ώστε να περιλαμβάνουν και την ιατρική, την ψυχιατρική, τη στατιστική και την τοξικοεξάρτηση, για να συνάδουν με τα σχέδια υπηρεσίας της θέσης Εκτελεστικού Γραμματέα (Κλίμακα Α13) και Λειτουργού (Κλίμακα Α8, Α10 και Α11), σύμφωνα με τη γενική πολιτική που ακολουθείται κατά τον καταρτισμό σχεδίων υπηρεσίας. Τέλος, διευρύνθηκαν οι γλωσσικές απαιτήσεις, ώστε, πέραν της αγγλικής γλώσσας, να γίνεται αποδεκτή και η πολύ καλή γνώση της γαλλικής ή της γερμανικής γλώσσας, σύμφωνα με παλαιότερη σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Περαιτέρω, στο σχέδιο υπηρεσίας για τη θέση Λειτουργού (Κλίμακα Α8, Α10 και Α11) διευρύνθηκαν τα απαιτούμενα ακαδημαϊκά προσόντα, ώστε αυτά να συνάδουν με αυτά της θέσης του Εκτελεστικού Γραμματέα του συμβουλίου και διευρύνθηκαν οι γλωσσικές απαιτήσεις με βάση τη σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Σημειώνεται ότι η θέση Λογιστικού Λειτουργού καθορίστηκε ως θέση πρώτου διορισμού (Κλίμακα Α4-Α7) με βάση το σχετικό προϋπολογισμό του ΑΣΚ για το 2017 και το σχέδιο υπηρεσίας διαμορφώθηκε ανάλογα, για να συνάδει με τις θέσεις αυτού του επιπέδου.

Σημειώνεται περαιτέρω ότι στο σχέδιο υπηρεσίας για τη θέση Βοηθού Γραμματειακού Λειτουργού (θέση πρώτου διορισμού) καθορίστηκαν οι συνδυασμένες μισθολογικές κλίμακες Α2, Α5 και Α7, όπως η θέση αυτή καθορίζεται στο σχετικό προϋπολογισμό.

Επισημαίνεται ότι στα σχέδια υπηρεσίας για τις θέσεις Λειτουργού, Λογιστικού Λειτουργού και Βοηθού Γραμματειακού Λειτουργού περιλήφθηκε σημείωση σύμφωνα με την οποία οι υποψήφιοι πρέπει να επιτύχουν σε γραπτή εξέταση, όπως εφαρμόζεται για όλες τις θέσεις εισδοχής στη δημόσια υπηρεσία και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα των οποίων η αρχική κλίμακα δεν υπερβαίνει την κλίμακα Α8 του κυβερνητικού μισθολογίου, σύμφωνα με τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας για την αξιολόγηση των υποψηφίων για διορισμό στη δημόσια υπηρεσία.

Σκοπός των τρίτων κανονισμών, οι οποίοι εκδίδονται με βάση τις διατάξεις του άρθρου 4 του περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Διορισμός Γενικών Διευθυντών) Νόμου, είναι ο καταρτισμός σχεδίου υπηρεσίας για τη θέση Εκτελεστικού Γραμματέα (Κλίμακα Α13) στην Αρχή Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου, η οποία αποτελεί την ανώτερη θέση στη δομή της Αρχής. Σημειώνεται ότι και η θέση αυτή, όπως και οι πιο πάνω θέσεις των δεύτερων κανονισμών, περιλαμβάνονται στον προϋπολογισμό του ΑΣΚ για το 2017.

Περαιτέρω, σημειώνεται ότι για το υπό συζήτηση σχέδιο υπηρεσίας υποβλήθηκαν και οι σχετικοί όροι εργασίας οι οποίοι εγκρίθηκαν από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού του Υπουργείου Οικονομικών.

Ειδικότερα, στο σχέδιο υπηρεσίας για την πιο πάνω θέση διευρύνθηκαν τα απαιτούμενα ακαδημαϊκά προσόντα, ώστε να περιλαμβάνουν και πανεπιστημιακό δίπλωμα ή τίτλο ή ισότιμο προσόν στη στατιστική και την τοξικοεξάρτηση, ώστε να συνάδουν με το σχέδιο υπηρεσίας για τη θέση Λειτουργού (Κλίμακα Α8, Α10 και Α11), σύμφωνα με τη γενική πολιτική που ακολουθείται κατά τον καταρτισμό σχεδίων υπηρεσίας.

Περαιτέρω, διευρύνθηκαν οι γλωσσικές απαιτήσεις, με βάση τη σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και τέλος δεν περιλήφθηκε η σημείωση που αφορά την απασχόληση εκτός του συνηθισμένου ωραρίου εργασίας, αφού τέτοιου είδους σημειώσεις δεν περιλαμβάνονται στα σχέδια υπηρεσίας των θέσεων αυτού του επιπέδου, για τους κατόχους των οποίων απαιτείται συνήθως να εργάζονται πέραν του καθορισμένου ωραρίου εργασίας.

Επισημαίνεται ότι όλοι οι υπό συζήτηση κανονισμοί σε πρώτο στάδιο εξετάστηκαν από την Υποεπιτροπή της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών για την Εξέταση των Κανονισμών που Αφορούν Σχέδια Υπηρεσίας, σε συνεδρία της, που πραγματοποιήθηκε στις 3 Οκτωβρίου 2018, η οποία εισηγήθηκε στην επιτροπή την υποβολή όλων των κανονισμών στην ολομέλεια για έγκριση.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, διαμόρφωσε τις πιο κάτω θέσεις:

Ο πρόεδρος και τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού και της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις τάχθηκαν υπέρ των προνοιών όλων των υπό συζήτηση κανονισμών και εισηγούνται την έγκρισή τους από την ολομέλεια του σώματος.

Το μέλος της επιτροπής βουλευτής της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος και το μέλος της επιτροπής βουλευτής του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν κατά τη συζήτηση των κανονισμών στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Οι περί Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας - Θέση Διευθυντή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2018.
2. Οι περί Αρχής Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου - Θέσεις Προϊστάμενου Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης για τα Ναρκωτικά (ΕΚΤΕΠΝ), Λειτουργού Αρχής Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου, Λογιστικού Λειτουργού και Βοηθού Γραμματειακού Λειτουργού (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2018.
3. Ο περί Αρχής Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου - Θέση Εκτελεστικού Γραμματέα (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2018.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ναι, παρακαλώ, ποιος;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο κ. Δαμιανού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Εμάθετέ μας να πατούμε κουμπί, αντί να σηκώνουμε χέρι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, απολογούμαι.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Πρόεδρε, μια διευκρίνιση σε ό,τι αφορά στο σχέδιο υπηρεσίας που αφορά το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας. Στον τίτλο του σχεδίου υπάρχει μια πρώτη αναφορά, "Διευθυντής, θέση πρώτου διορισμού και προαγωγής". Όλοι γνωρίζουμε ότι αυτές οι θέσεις με βάση τη σχετική νομοθεσία είναι με βάση σύμβαση πενταετούς διάρκειας. Οπότε, να γίνει η αναγκαία προσαρμογή, για να αποφευχθούν παρεξηγήσεις. Μιλούμε για συμβόλαιο πενταετούς διάρκειας με βάση την υφιστάμενη νομοθεσία. Δεν ξέρω, δεν μπορώ να γνωρίζω γιατί υπάρχει αυτή η διπλή αναφορά, θέση πρώτου διορισμού και προαγωγής, και σε παρένθεση "με σύμβαση".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να το ψάξει λίγο ο κ. Δημητρίου, μέχρι να μιλήσει ο κ. Ευσταθίου.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Να ξεκαθαρίσει ότι θα είναι με σύμβαση όπως είναι η κείμενη νομοθεσία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, ο κ. Ευσταθίου.

ΚΩΣΤΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Θα ήθελα ως θέμα αρχής να δικαιολογήσω την αρνητική μου ψήφο για τον λόγο ότι και σε αυτά τα σχέδια υπηρεσίας εξακολουθεί να υπάρχει η απαράδεκτη ταύτιση της απαίτησης για πολύ καλή γνώση των ξένων γλωσσών παράλληλα με την πολύ καλή γνώση της ελληνικής. Θεωρώ ότι ως κράτος επιτέλους θα πρέπει να αναβαθμίσουμε την απαίτησή μας οι διευθυντές τουλάχιστον, σε ανώτατο επίπεδο, να γνωρίζουν επιτέλους ή να απαιτούμε επιτέλους άριστη γνώση της ελληνικής και πολύ καλή γνώση των ξένων γλωσσών. Φτάνει πλέον να αυτουποβιβάζομαστε σε κράτος παρία.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Ο κ. Δημητρίου.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Να πω ότι είναι εκ παραδρομής ο τίτλος της θέσης. Είναι θέσεις με σύμβαση και δεν πρόκειται να...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άρα να γίνει διόρθωση από τη γραμματεία, παρακαλώ. Έτσι;

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Ναι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Προχωρούμε σε ψηφοφορία για το πρώτο θέμα.

Ψηφίστε, παρακαλώ.

Ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα έξι παρόντες, κύριε Πρόεδρε, σαράντα μία ψήφοι υπέρ, τρεις ψήφοι εναντίον και δύο αποχές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με σαράντα μία ψήφους υπέρ, τρεις ψήφους εναντίον και δύο αποχές, εγκρίνονται οι κανονισμοί*.

Πάμε στο δεύτερο θέμα.

Ψηφίστε, παρακαλώ.

Ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα οχτώ παρόντες, κύριε Πρόεδρε, σαράντα δύο ψήφοι υπέρ, τέσσερις ψήφοι εναντίον και δύο αποχές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με σαράντα δύο ψήφους υπέρ, τέσσερις εναντίον και δύο αποχές, εγκρίνονται οι κανονισμοί**.

Ψηφίστε και για το υπ' αριθμόν 3, σας παρακαλώ.

Ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα επτά παρόντες, κύριε Πρόεδρε, σαράντα δύο ψήφοι υπέρ, τέσσερις ψήφοι εναντίον και μία αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με σαράντα δύο ψήφους υπέρ, τέσσερις ψήφους εναντίον και μία αποχή, οι κανονισμοί εγκρίνονται***.

Το υπ' αριθμόν 4 θέμα είναι «Οι περί Φόρων Κατανάλωσης (Φορολογικές Ατέλειες που Εφαρμόζονται στις Προσωρινές Εισαγωγές Ορισμένων Μεταφορικών Μέσων που Εισάγονται από άλλα Κράτη Μέλη) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2018».

Παρακαλώ τη γραμματέα να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροποποίηση των περί Φόρων Κατανάλωσης (Φορολογικές Ατέλειες που Εφαρμόζονται στις Προσωρινές Εισαγωγές Ορισμένων Μεταφορικών Μέσων που Εισάγονται από άλλα Κράτη Μέλη) Κανονισμών, ώστε να αρθεί η στρέβλωση που εντοπίστηκε στην εθνική νομοθεσία αναφορικά με την υπαγωγή μεταχειρισμένων ενωσιακών μεταφορικών μέσων σε καθεστώς προσωρινής εισαγωγής με πλήρη απαλλαγή από τον φόρο κατανάλωσης.

(Η σχετική έκθεση)

---

* **Υπέρ:** ΔΗΣΥ, ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, ΔΗΚΟ, Συμμαχία Πολιτών, Αλληλεγγύη.
Εναντίον: ΚΣ ΕΔΕΚ, ΕΛΑΜ.
Αποχή: Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών, ανεξάρτητη βουλευτής.

** **Υπέρ:** ΔΗΣΥ, ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, ΔΗΚΟ, Συμμαχία Πολιτών, Αλληλεγγύη.
Εναντίον: ΚΣ ΕΔΕΚ, ΕΛΑΜ.
Αποχή: Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών, ανεξάρτητη βουλευτής.

*** **Υπέρ:** ΔΗΣΥ, ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, ΔΗΚΟ, Συμμαχία Πολιτών, Αλληλεγγύη.
Εναντίον: ΚΣ ΕΔΕΚ, ΕΛΑΜ.
Αποχή: Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών.

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για τους κανονισμούς «Οι περί Φόρων Κατανάλωσης (Φορολογικές Ατέλειες που Εφαρμόζονται στις Προσωρινές Εισαγωγές Ορισμένων Μεταφορικών Μέσων που Εισάγονται από άλλα Κράτη Μέλη) (Τροποποιητικοί Κανονισμοί του 2018)»

Παρόντες:

Μάριος Μαυρίδης, αναπλ. πρόεδρος	Άγγελος Βότσης
Ονούφριος Κουλλά	Μαρίνος Μουσιούπτας
Στέφανος Στεφάνου	Μιχάλης Γιωργάλλας
Άριστος Δαμιανού	Γιώργος Περδίκης
Αντρέας Καυκαλιάς	Άννα Θεολόγου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τους πιο πάνω κανονισμούς σε τρεις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 17 και 24 Σεπτεμβρίου, καθώς και στις 8 Οκτωβρίου 2018. Στην πρώτη συνεδρία παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών και του Τμήματος Φορολογίας του ίδιου υπουργείου.

Σκοπός των προτεινόμενων κανονισμών, οι οποίοι εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 30 του περί Φόρων Κατανάλωσης Νόμου, είναι η τροποποίηση των περί Φόρων Κατανάλωσης (Φορολογικές Ατέλειες που Εφαρμόζονται στις Προσωρινές Εισαγωγές Ορισμένων Μεταφορικών Μέσων που Εισάγονται από άλλα Κράτη Μέλη) Κανονισμών, ώστε να αρθεί η στρέβλωση που εντοπίστηκε στην εθνική νομοθεσία αναφορικά με την υπαγωγή μεταχειρισμένων ενωσιακών μεταφορικών μέσων σε καθεστώς προσωρινής εισαγωγής με πλήρη απαλλαγή από τον φόρο κατανάλωσης.

Ειδικότερα, με τους προτεινόμενους κανονισμούς προβλέπεται αφενός μεν ότι σε περίπτωση μη διευθέτησης του μεταφορικού μέσου εντός συγκεκριμένης προθεσμίας οι αρμόδιες αρχές της Δημοκρατίας θα έχουν υποχρέωση να αποστέλλουν γραπτή προειδοποίηση στον εισαγωγέα του μεταφορικού μέσου με την οποία θα τον ενημερώνουν για το ενδεχόμενο ενεργοποίησης της πρόνοιας για επιβολή προστίμου και κατάσχεσης του μεταφορικού μέσου, αφετέρου δε παρέχεται η δυνατότητα ανάκτησης του κατασχεθέντος μεταφορικού μέσου από τον εισαγωγέα στην περίπτωση καταβολής των αναλογούντων δασμών, φόρων και άλλων οφειλών.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της επιτροπής, η υπαγωγή μεταχειρισμένων ενωσιακών μεταφορικών μέσων σε καθεστώς προσωρινής εισαγωγής με πλήρη απαλλαγή από τους φόρους κατανάλωσης επιτρέπεται, μόνο όταν αυτά εισάγονται στη Δημοκρατία από πρόσωπα τα οποία προτίθενται να παραμείνουν στην Κύπρο προσωρινά.

Στο πλαίσιο της συζήτησης η εκπρόσωπος του Τμήματος Τελωνείων ανέφερε ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξετάζοντας την ισχύουσα εθνική νομοθεσία προχώρησε σε καταγγελία στη Δημοκρατία αναφορικά με τις κατασχέσεις οχημάτων στις οποίες προβαίνει το Τμήμα Τελωνείων σε περίπτωση μη καταβολής των αναλογούντων φόρων κατανάλωσης μετά από τη λήξη του εν λόγω φορολογικού καθεστώτος, καθότι το μέτρο αυτό κρίθηκε δυσανάλογο προς τον επιδιωκόμενο σκοπό και ασυμβίβαστο με την αρχή της αναλογικότητας. Συναφώς, με την προτεινόμενη ρύθμιση, σύμφωνα με την οποία πριν από την επιβολή οποιασδήποτε προβλεπόμενης κύρωσης θα ενημερώνεται γραπτώς ο κάτοχος του οχήματος για το ενδεχόμενο επιβολής προστίμου, όπως και για τη δυνατότητα κατάσχεσής του, το Υπουργείο Οικονομικών, όπως αναφέρθηκε, κρίνει ότι το ανακύψαν ζήτημα ρυθμίζεται ικανοποιητικά.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, κατά πλειοψηφία του αναπληρωτή προέδρου και του μέλους της βουλευτών της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού, των μελών της βουλευτών της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, των μελών της βουλευτών της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος και του μέλους της ανεξάρτητης βουλευτού κ. Άννας Θεολόγου τάσσεται υπέρ της έγκρισης των προτεινόμενων κανονισμών.

Το μέλος της επιτροπής βουλευτής της Αλληλεγγύης και το μέλος της βουλευτής του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Όχι.

Ψηφίστε, παρακαλώ.

Ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα οκτώ παρόντες, κύριε Πρόεδρε, σαράντα οκτώ ψήφοι υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Ομόφωνα εγκρίνονται και αυτοί οι κανονισμοί.

Το υπ' αριθμόν 5 θέμα αναβάλλεται.

Εδώ τελειώνει η νομοθετική εργασία.

Κεφάλαιο Δεύτερο, κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων. Τα προτεινόμενα νομοθετήματα κατατίθενται και παραπέμπονται στις αρμόδιες κοινοβουλευτικές επιτροπές σύμφωνα με τον σχετικό κατάλογο που έχει διανεμηθεί.

(Η κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων)

Νομοσχέδια, κανονισμοί, έγγραφα, εκθέσεις	Κατατέθηκαν από τους υπουργούς	Παραπέμπονται στις επιτροπές
1. Ο περί Εμπορικού Δικαστηρίου Νόμος του 2018. (Αρ. Φακ. 23.01.059.188-2018).	Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως	Νομικών
2. Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμος (Αρ. 1) του 2018. (Αρ. Φακ. 23.01.059.189-2018).	Εσωτερικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
3. Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Δημόσιας Εποπτείας Ελεγκτικού Επαγγέλματος του 2019 Νόμος του 2018. (Αρ. Φακ. 23.01.059.190-2018).	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
4. Ο περί Εξωδίκου Ρυθμίσεως Αδικημάτων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2018. (Αρ. Φακ. 23.01.059.191-2018).	Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων	Νομικών και Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων
5. Ο περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Ορισμένων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Παροχής Υπηρεσιών που Συνάπτονται από Αναθέτουσες Αρχές ή Αναθέτοντες Φορείς στους Τομείς της Άμυνας και της Ασφάλειας και για Συναφή Θέματα (Τροποποιητικός) Νόμος του 2018. (Αρ. Φακ. 23.01.059.192-2018).	Γενικό Λογιστήριο εκ μέρους του Υπουργείου Οικονομικών	Νομικών
6. Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου του 2018 Νόμος (Αρ. 1) του 2018. (Αρ. Φακ. 23.01.059.193-2018).	Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
7. Ο περί Προϋπολογισμού του Ανεξάρτητου Ταμείου Ανακεφαλαιοποίησης του 2019 Νόμος του 2018. (Αρ. Φακ. 23.01.059.194-2018).	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
8. Οι περί των Βασικών Απαιτήσεων (Παιχνίδια) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2018. (Αρ. Φακ. 23.03.055.096-2018).	Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού
9. Οι περί Υπουργείου Άμυνας - Θέσεις Τεχνικού Επιθεωρητή και Ανώτερου Τεχνικού Μηχανικού (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί	Άμυνας	Νομικών

	του 2018. (Αρ. Φακ. 23.03.055.097-2018).		
10.	Οι περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων στους Τομείς της Άμυνας και της Ασφάλειας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2018. (Αρ. Φακ. 23.03.055.098-2018).	Γενικό Λογιστήριο εκ μέρους του Υπουργείου Οικονομικών	Νομικών
11.	Οι περί Προστασίας και Διαχείρισης των Υδάτων (Μέτρα Προστασίας Ταμιευτήρων, των οποίων το Νερό Προορίζεται και για Ανθρώπινη Κατανάλωση) Κανονισμοί του 2018. (Αρ. Φακ. 23.03.055.099-2018).	Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος	Γεωργίας και Φυσικών Πόρων
12.	Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Γενικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2018. (Αρ. Φακ. 23.03.055.100-2018).	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
13.	Οι περί Φυλακών - Θέση Αρχιδεσμοφύλακα (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2018. (Αρ. Φακ. 23.03.055.101-2018).	Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως	Νομικών
14.	Έκθεση του Υπουργού Εσωτερικών, ημερομηνίας 10 Οκτωβρίου 2018, για την εκμίσθωση, ανταλλαγή ή παραχώρηση άδειας χρήσεως κρατικής γης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18(2) του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου (Αρ. 74/88), όπως αυτή έχει εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφαση με αρ. 85.075, ημερομηνίας 6 Ιουνίου 2018. (Αρ. Φακ. 06.03.003.001).	Εσωτερικών	Εσωτερικών

Προτάσεις νόμου

Κατατέθηκαν από

Παραπέμπονται στις επιτροπές

1.	Ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2018. (Αρ. Φακ. 23.02.059.091-2018).	Κωστή Ευσταθίου και Ηλία Μυριάνθους εκ μέρους του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ	Εσωτερικών
2.	Ο περί Κοινοτήτων (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2018. (Αρ. Φακ. 23.02.059.092-2018).	Κωστή Ευσταθίου και Ηλία Μυριάνθους εκ μέρους του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ	Εσωτερικών
3.	Ο περί Κατωτάτου Ορίου Μισθών (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμος του 2018. (Αρ. Φακ. 23.02.059.093-2018).	Γιώργο Λιλλήκα, πρόεδρο Συμμαχίας Πολιτών	Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
4.	Ο περί της Παροχής Ορισμένων Ωφελημάτων σε Καθορισμένους Δικαιούχους του Κρατικού Τομέα και του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα (Όροι και Διαδικασία) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2018. (Αρ. Φακ. 23.02.059.094-2018).	Γεώργιο Γεωργίου, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου	Οικονομικών και Προϋπολογισμού

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κεφάλαιο Τρίτο: Ερωτήσεις και απαντήσεις. Έχουν δοθεί γραπτώς.

(Οι ερωτήσεις των βουλευτών)

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.235, ημερομηνίας 15 Οκτωβρίου 2018, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Περδίκη

«Έχω γίνει δέκτης καταγγελιών σχετικά με την ποιότητα των αναλώσιμων προϊόντων τα οποία προσφέρονται στους ασθενείς από το Υπουργείο Υγείας. Ειδικότερα, ομάδες ασθενών υποστηρίζουν ότι τα αναλώσιμα προϊόντα που προσφέρονται είναι κακής ποιότητας. Προς επίλυση του πιο πάνω προβλήματος υπάρχει η πρόταση να θεσμοθετηθεί ένας μηχανισμός αξιολόγησης, ώστε οι ίδιοι οι ασθενείς να συμμετέχουν στη διαδικασία αξιολόγησης των προϊόντων κατά τη διάρκεια των προσφορών, για να καταγράφεται και η εμπειρία των ίδιων των ασθενών από τη χρήση τους. Επίσης υπάρχει η πρόταση οι ίδιοι οι ασθενείς να γνωμοδοτούν για τις προδιαγραφές των αναλώσιμων προϊόντων τα οποία πρόκειται να αγοραστούν.»

Παρακαλώ τον αρμόδιο υπουργό να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων αν έχουν έρθει εις γνώση του παράπονα σχετικά με την ποιότητα των αναλώσιμων προϊόντων που προσφέρονται από το υπουργείο, αν λαμβάνονται ενέργειες για εμπλοκή των πασχόντων στις διαδικασίες επιλογής και αγοράς τους και αν υπάρχουν σκέψεις για θεσμοθέτηση των διαδικασιών που έχουν αναφερθεί πιο πάνω.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.236, ημερομηνίας 15 Οκτωβρίου 2018, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Περδίκη

«Έχω πληροφορηθεί ότι το 2012 ανακαλύφθηκε τυχαία στον ξεροπόταμο του Κοτσιάτη στη Γεροσκήπου ένα μεσαιωνικό πετρόκτιστο γεφύρι μοναδικής ομορφιάς, το οποίο κηρύχθηκε από το Τμήμα Αρχαιοτήτων σε αρχαίο μνημείο Α΄ Πίνακα. Μετά από πάροδο πέντε χρόνων, στις 5 Μαΐου 2017, το Τμήμα Αρχαιοτήτων σε συνεργασία με τον δήμο Γεροσκήπου ξεκίνησαν εργασίες για την ανάδειξη και συντήρηση του γεφυριού, οι οποίες σταμάτησαν στις 14 Ιουλίου 2017. Στις αρχές του 2018 ο δήμος Γεροσκήπου σε συνεργασία με το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων ξεκίνησαν τον καθαρισμό της κοίτης του ποταμού εκατέρωθεν του γεφυριού, ώστε να προστατευθούν προσωρινά τα θεμέλια του γεφυριού. Έκτοτε καμιά εργασία δεν έχει γίνει για την ανάδειξη του γεφυριού.»

Παρακαλώ τον αρμόδιο υπουργό να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων αν περιλαμβάνονται στον προϋπολογισμό του 2019 ή σε συμπληρωματικό προϋπολογισμό δαπάνες για την αποκατάσταση και συντήρηση του μνημείου αυτού, ώστε να καταστεί επισκέψιμο, και αν λαμβάνονται οποιαδήποτε μέτρα προστασίας της κοίτης και των θεμελίων του γεφυριού, έτσι ώστε να αποφευχθεί οποιαδήποτε διάβρωση των θεμελίων του, που πιθανόν να επιφέρουν την κατάρρευσή του.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.237, ημερομηνίας 15 Οκτωβρίου 2018, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Περδίκη

«Έχω πληροφορηθεί ότι τον Αύγουστο του 2015 υποβλήθηκε από τους ευρωπαϊκούς θεσμούς μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος "EU Pilot" αίτηση παροχής πληροφοριών με θέμα την ελλιπή εφαρμογή του άρθρου 6 παράγραφος 3 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για πέντε προτεινόμενα έργα που δύναται να επηρεάσουν περιοχές του δικτύου "Natura 2000". Η Δημοκρατία είχε δώσει σχετικές απαντήσεις στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το θέμα είχε επίσης συζητηθεί κατ' ιδίαν με εκπροσώπους της Νομικής Υπηρεσίας της ΕΕ τον Φεβρουάριο του 2016 κατά τη συνάντηση-δέσμη (package meeting) που πραγματοποιήθηκε στα γραφεία του Τμήματος Περιβάλλοντος στη Λευκωσία.»

Παρακαλώ τον αρμόδιο υπουργό να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων για τις εξελίξεις στην υπό αναφορά υπόθεση. Επίσης παρακαλώ τον αρμόδιο υπουργό να πληροφορήσει το σώμα για τα εξής:

1. Ποια ήταν τα έργα που ενδεχομένως να επηρέαζαν περιοχές του δικτύου "Natura 2000";
2. Η διαδικασία παραμένει ανοικτή μέχρι σήμερα;
3. Ποιες απαντήσεις δόθηκαν από πλευράς Κυπριακής Δημοκρατίας; Παρακαλώ όπως κατατεθεί το σχετικό υλικό.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.238, ημερομηνίας 15 Οκτωβρίου 2018, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Περδίκη

«Παρακαλώ τον αρμόδιο υπουργό να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων κατά πόσο έχουν ληφθεί μέτρα για την προστασία των οικιών που βρίσκονται κάτωθεν των σπηλαίων στο Σκαλί Αγλαντζιάς, λαμβάνοντας υπόψη τη σοβαρότητα της κατάστασης και της απειλής που υφίστανται από την πτώση ογκωδών βράχων.»

Πληροφορούμαι ότι πάνω από τις σπηλιές ανεγέρθηκαν ή/και προγραμματίζεται η ανέγερση άλλων τριών πολυκατοικιών, γεγονός που είναι άκρως ανησυχητικό.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.239, ημερομηνίας 15 Οκτωβρίου 2018, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Περδίκη

«Με την παραχώρηση των λιμενικών εργασιών σε ιδιωτικές εταιρείες στο λιμάνι της Λεμεσού και την αναμενόμενη παραχώρηση του λιμανιού της Λάρνακας σε επενδυτή για την ενιαία ανάπτυξη, η Κύπρος κινδυνεύει να μείνει χωρίς ένα καθαρά εμπορικό λιμάνι υπό τη διαχείριση της Αρχής Λιμένων, γεγονός που δημιουργεί σοβαρούς οικονομικούς και πολιτικούς κινδύνους.»

Παρακαλώ τον αρμόδιο υπουργό να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων σχετικά με το χρονοδιάγραμμα κατασκευής του νέου βιομηχανικού λιμανιού Βασιλικού.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.240, ημερομηνίας 15 Οκτωβρίου 2018, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Σκεύης Κούτρα Κουκουμά

«Όπως έχω πληροφορηθεί, μερικές κοινότητες φορολογούν τους χρήστες τουρκοκυπριακών κλήρων στα πλαίσια φορολογίας για κατοχή τουρκοκυπριακής γης.

Παρακαλείται ο αρμόδιος υπουργός να ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων για τα πιο κάτω:

1. Στη βάση ποιας νομοθεσίας δίνεται το δικαίωμα στις κοινότητες να φορολογούν τους χρήστες τουρκοκυπριακής γης;
2. Πόσες κοινότητες διατηρούν τη συγκεκριμένη φορολογία;
3. Φορολογούνται αντίστοιχα και οι μισθωτές ελληνοκυπριακής γης;»

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.241, ημερομηνίας 15 Οκτωβρίου 2018, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Κερύνειας κ. Ελένης Μαύρου

«Σύμφωνα με την έκθεση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, αλλά και από στοιχεία που έχουμε, η Πυροσβεστική Υπηρεσία Κύπρου προχώρησε στην απόρριψη αυτόματων συστημάτων πυρόσβεσης εταιρείας το όνομα της οποίας γνωρίζουμε, τα οποία ήταν εγκατεστημένα σε κέντρα αναψυχής της επαρχίας Λάρνακας.

Σημειώνουμε ότι η Πυροσβεστική Υπηρεσία σε απαντητική επιστολή της προς τον ιδιοκτήτη της εν λόγω εταιρείας, ημερομηνίας 6 Ιουλίου 2015, αναφέρει: “Η Πυροσβεστική Υπηρεσία δεν είναι αρμόδια αρχή για έγκριση συστημάτων πυρόσβεσης, συστημάτων πυρανίχνευσης και άλλων συστημάτων δόμησης, αλλά απαιτεί όπως όλα τα συστήματα ενεργητικής ή παθητικής πυροπροστασίας καλύπτονται από ευρωπαϊκές προδιαγραφές και πρότυπα ή ελλείπει αυτών από διεθνή αναγνωρισμένα πρότυπα και προδιαγραφές”.

Ως εκ τούτου, καλείται ο αρμόδιος υπουργός να μας ενημερώσει για την απόφαση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας να απορρίψει και να αφαιρέσει τα συγκεκριμένα συστήματα, νοουμένου ότι δεν υπάρχει οποιαδήποτε νομοθεσία ή κανονισμοί να παρέχουν στην Πυροσβεστική Υπηρεσία την εξουσία να προβαίνει σε έλεγχο και έγκριση των συστημάτων πυρόσβεσης.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.242, ημερομηνίας 15 Οκτωβρίου 2018, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Χαράλαμπου Θεοπέμπτου

«Επειδή συχνά έρχονται θέματα στη Βουλή των Αντιπροσώπων που αφορούν τη θάλασσα και τον θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό, παρακαλώ τον αρμόδιο υπουργό όπως ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων σχετικά με την πρόοδο της ετοιμασίας του σχεδιασμού που προβλέπεται στον περί Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού και άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμο του 2017 [Νόμος αρ. 144(I) του 2017].»

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.243, ημερομηνίας 15 Οκτωβρίου 2018, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Χαράλαμπου Θεοπέμπτου

«Τον τελευταίο καιρό τα επεισόδια σκόνης έχουν αυξηθεί σε συχνότητα, διάρκεια και ένταση. Παρακαλώ τον αρμόδιο υπουργό όπως ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων για τα πιο κάτω:

1. Έχει προετοιμαστεί το υπουργείο για τα επόμενα συμβάντα;
2. Έχουν γίνει ενέργειες για την προμήθεια κατάλληλου εξοπλισμού, ιδιαίτερα για την αντιμετώπιση της ζέστης, για τις περιπτώσεις που τα παιδιά θα μένουν κλειστά σε μια σχολική αίθουσα όλη μέρα;»

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.244, ημερομηνίας 15 Οκτωβρίου 2018, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Χαράλαμπου Θεοπέμπτου

«Μετά από τις τελευταίες εξελίξεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση αναφορικά με την αλλαγή της ώρας, ένα θέμα που απασχολεί πολύ έντονα πολλούς στην Κύπρο, παρακαλώ τον αρμόδιο υπουργό όπως ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων για τα ακόλουθα:

1. Ποιο είναι το χρονικό πλαίσιο μέσα στο οποίο αναμένεται να παρθούν τελικές αποφάσεις;
2. Μέσω ποιας διαδικασίας θα διαμορφωθεί η τελική θέση της Κύπρου στο θέμα;»

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.245, ημερομηνίας 16 Οκτωβρίου 2018, των βουλευτών κ. Παύλου Μυλωνά και Ζαχαρία Κουλία εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού και Αμμοχώστου, αντίστοιχα

Σημείωση: Η ερώτηση των βουλευτών είναι εμπιστευτική.

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.246, ημερομηνίας 18 Οκτωβρίου 2018, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κυριάκου Χατζηγιάννη

«Παρακαλείται ο αρμόδιος υπουργός να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων μέχρι ποιο στάδιο βρίσκεται η ετοιμασία των κανονισμών για τη λειτουργία εσπερινών σχολείων και πότε υπολογίζεται να κατατεθούν στη Βουλή.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.247, ημερομηνίας 18 Οκτωβρίου 2018, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Περδίκη

«Παρακαλώ τον αρμόδιο υπουργό να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων αν ισχύει το πρόγραμμα χορηγίας για αγορά πυροσβεστικών οχημάτων από τις κοινότητες. Σε περίπτωση που βρίσκεται σε ισχύ, παρακαλώ όπως ενημερώσετε το σώμα ποιες κοινότητες το έχουν χρησιμοποιήσει και αν υπάρχουν τυχόν εκκρεμότητες σε σχέση με το πρόγραμμα.»

Ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.248, ημερομηνίας 18 Οκτωβρίου 2018, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Γιώργου Περδίκη

«Έχω πληροφορηθεί ότι το αρδευτικό δίκτυο του υδατοφράκτη Λυμπιών είναι πεπαλαιωμένο και αποτελείται από αυλάκια και ανοικτούς αγωγούς. Σύμφωνα με τις πληροφορίες μας, ενώ έχουν αγοραστεί οι σωλήνες, δεν έχουν ακόμα τοποθετηθεί. Η κατάσταση αυτή έχει ως συνέπεια την απώλεια νερού από διαρροές και εξάτμιση.

Παρακαλώ τον αρμόδιο υπουργό να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων για την επέκταση του αρδευτικού δικτύου του υδατοφράκτη Λυμπιών.»

(Οι απαντήσεις των αρμόδιων υπουργών)

(Έχει διατηρηθεί η ορθογραφία και η σύνταξη των αποστολών.)

Απάντηση ημερομηνίας 12 Οκτωβρίου 2018 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Κωνσταντίνου Πετρίδη στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.02.479, ημερομηνίας 3 Απριλίου 2018, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Ηλία Μυριάνθους

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω Ερώτηση και σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

1. Σχετικά με το έργο ανάπλασης της πλατείας Αγίας Παρασκευής στην Κοινότητα Στρουμπιού, προτάθηκε για συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά απορρίφθηκε λόγω άλλων ανταγωνιστικών Έργων και θα προωθηθεί μέσω των ετήσιων Κρατικών Προϋπολογισμών (και θα καταβληθεί προσπάθεια για πιθανή έναρξή του τέλος του 2019), από τυχόν εξοικονομήσεις άλλων κονδυλίων.
2. Για το έργο της πλατείας Αγίας Σοφίας έχει εκδοθεί πολεοδομική άδεια με την οποία προνοείται γενική τοπιοτέχνηση του χώρου, ως κεντρικής πλατείας και το κόστος κατασκευής της ανέρχεται στο €1 εκ. Λόγω του υψηλού κόστους, απαιτείται η ετοιμασία σημειώματος έργου το οποίο θα αναλάβει ο μελετητής, μετά από σχετική απόφαση του Κοινοτικού Συμβουλίου. Επειδή για το σχεδιασμό υπάρχουν διαφωνίες τόσο μεταξύ των μελών του Συμβουλίου, όσο και οργανωμένων συνόλων της Κοινότητας, αποφασίστηκε όπως ο Πρόεδρος του Συμβουλίου συνεργαστεί με το μελετητή, για να γίνουν παρουσιάσεις του έργου, αρχικά στο Κοινοτικό Συμβούλιο και τα οργανωμένα σύνολα και ακολούθως στους κατοίκους, με σκοπό τη λήψη απόφασης για την τελική μορφή του έργου.»

Απάντηση ημερομηνίας 15 Οκτωβρίου 2018 του Υπουργού Υγείας κ. Κωνσταντίνου Ιωάννου στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.02.646, ημερομηνίας 20 Ιουνίου 2018, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Μαρίνου Μουσιούττα

«Η απάντηση στο ερώτημα που εγείρεται στην ερώτηση με αρ. Ερ. 23.06.011.02.646, από το αρμόδιο Τμήμα, δηλαδή τις Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας, είναι η ακόλουθη:

1. Στο ερώτημα αναφορικά με την πιλοτική εφαρμογή του σχεδίου ολοκλήρωσης λειτουργίας Κέντρων Υγείας στην επαρχία Λευκωσίας πληροφορείστε ότι με την εισαγωγή του Γενικού Σχεδίου Υγείας, τα Δημόσια Νοσηλευτήρια και Κέντρα Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (ΚΠΦΥ) του Οργανισμού Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας, θα κληθούν να λειτουργήσουν σε ένα νέο, ανταγωνιστικό περιβάλλον. Για να μπορέσουν να ανταποκριθούν σε αυτό και για να διασφαλιστεί η βιωσιμότητά τους, απαιτείται αναβάθμιση της ποιότητας και της αποδοτικότητας των υπηρεσιών που παρέχουν.
2. Ως εκ τούτου για την αντιμετώπιση των διαφόρων προβλημάτων που παρουσιάζονται με τον υφιστάμενο τρόπο λειτουργίας των Κέντρων Υγείας στην ευρύτερη αστική περιοχή της Λευκωσίας, κρίθηκε απαραίτητη η αναδιοργάνωσή τους, με πρώτο μέτρο την παράταση του ωραρίου λειτουργίας τους καθημερινά, κατά τις απογευματινές ώρες μέχρι τις 20:00, καθώς και Σάββατο πρωί από τις 8:00-13:00, και την εφαρμογή συστήματος ραντεβού.
3. Η παράταση του ωραρίου λειτουργίας όλων των ΚΠΦΥ που λειτουργούν στην ευρύτερη αστική περιοχή της Λευκωσίας γίνεται για την καλύτερη παροχή υπηρεσιών υγείας. Για να καλυφθούν όλες οι περιοχές

της Λευκωσίας επιλέγονται τα πιο κάτω 7 ΚΠΦΥ που διαθέτουν τις απαραίτητες κτηριακές υποδομές και στελέχωση.

Το Κέντρο Υγείας Έγκωμης, Αγλαντζιάς, Στροβόλου, Λακατάμιας, Λατσιών, Καϊμακλίου και Παλαιό Λευκωσίας.

Τα μικρότερα γειτονικά κέντρα υγείας που συμπλεγματοποιούνται ή συγχωνεύονται με τα κυρίως Κέντρα Υγείας (ΚΥ) είναι:

- Κ. Υ. Αγίου Δομετίου, το οποίο συγχωνεύεται με το ΚΥ Έγκωμης και διακόπτεται η λειτουργία του.
- Κ. Υ. Ανθούπολης, το οποίο συμπλεγματοποιείται με το ΚΥ Λακατάμιας, αλλά συνεχίζει να λειτουργεί μια φορά την εβδομάδα.
- Κ.Υ. Στρόβολος II, συμπλεγματοποιείται με το ΚΥ Στροβόλου και συνεχίζει να λειτουργεί μια φορά την εβδομάδα.
- Κ.Υ. Γερίου, συγχωνεύεται με το ΚΥ Λατσιών και διακόπτεται η λειτουργία του.

4. Σε όλα τα αστικά Κέντρα Υγείας της Λευκωσίας απασχολούνται συνολικά 40 Ιατρικοί Λειτουργοί, 31 Νοσηλευτικοί Λειτουργοί, 17 Φαρμακοποιοί, 15 Γενικοί Βοηθοί, 13 καθαρίστριες και 5 κλητήρες.

Ο αριθμός των ασθενών που έχουν εξυπηρετηθεί στα εν λόγω Κέντρα Υγείας είναι:

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2017

ΚΕΝΤΡΑ ΥΓΕΙΑΣ	Αρ. Ιατρών	Αρ. Επισκέψεων 2017	Αρ. Επισκέψεων ανά ιατρό
ΛΑΤΣΙΩΝ ΑΠΟΓ.	1	628	628
ΛΑΤΣΙΩΝ ΠΡΩΪ	2.1	9110	4338
ΑΓ. ΔΟΜΕΤΙΟΥ	3	14268	4756
ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ	6	30104	5017
ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ ΑΠΟΓΕΥΜΑ	3	15238	5079
ΚΑΪΜΑΚΛΙΟΥ	6	30772	5129
ΑΝΘΟΥΠΟΛΗΣ	2	10583	5292
ΑΓΛΑΝΤΖΙΑΣ	5.4	32569	6031
ΛΑΚΑΤΑΜΙΑΣ	6	36298	6050
ΕΓΚΩΜΗΣ	4	24483	6121
ΓΕΡΙΟΥ	1	6575	6575
ΣΤΡΟΒΟΛΟΣ II	1	6917	6917
ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ ΠΡ.	5	41144	8229
ΤΣΕΡΙΟΥ	1	9129	9129

Το Κέντρο Υγείας του Παλαιού Νοσοκομείου Λευκωσίας λειτουργεί τις απογευματινές ώρες καθώς και Σάββατο πρωί για πολλά χρόνια. Το νέο Κέντρο Υγείας Λατσιών, που εγκαινιάστηκε το Φθινόπωρο του 2017, λειτουργεί από τότε τις απογευματινές ώρες και από 23 Ιουλίου, με τη συγχώνευσή του με το Κέντρο Υγείας Γερίου, λειτουργεί και Σάββατο πρωί. Από 30 Ιουλίου 2018, έχουν προστεθεί ακόμα δύο Κέντρα Υγείας, Στροβόλου και Λακατάμιας, τα οποία λειτουργούν επίσης απογεύματα μέχρι τις 20:00 και Σάββατο πρωί.

Πριν το τέλος του 2018 θα παραταθεί το ωράριο λειτουργίας και στα Κέντρα Υγείας Αγλαντζιάς, Καϊμακλίου και Έγκωμης.

5. Εάν για οποιοδήποτε λόγο κρίνετε ότι οι ως άνω απαντήσεις δεν είναι επαρκείς ή χρήζουν περαιτέρω διευκρινίσεων, παραμένω στη διάθεσή σας.»

Απάντηση ημερομηνίας 12 Οκτωβρίου 2018 της Υπουργού Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων κ. Βασιλικής Αναστασιάδου στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.02.654, ημερομηνίας 28 Ιουνίου 2018, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Χρίστου Ορφανίδη

«Αναφέρομαι στην ερώτηση με αριθμό Ερ. 23.06.011.02.654 και σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

1. Ο Κεντρικός Φορέας Στέγασης Κρατικών Υπηρεσιών (ΚΦΣΚΥ) συστάθηκε με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αριθμό 76.877 και ημερομηνία 30/04/2014. Η εν λόγω Απόφαση προνοούσε ότι ο ΚΦΣΚΥ θα προεδρεύετο από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων και θα αποτελείτο από τους Γενικούς Διευθυντές των Υπουργείων Οικονομικών και Εσωτερικών και το Γενικό Λογιστή της Δημοκρατίας ως μέλη με τους όρους εντολής και τις εξουσίες που καθορίζονται στη σχετική πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο με αριθμό 537/2014.
2. Μετά τη σύσταση του ο ΚΦΣΚΥ προώθησε άμεσα την ετοιμασία και τήρηση Μητρώου Κρατικών Ακινήτων και Ενοικιαζόμενων Ακινήτων, που συμπεριλαμβάνονταν στους όρους εντολής του, το οποίο διευκόλυνε τη λήψη αποφάσεων για στέγαση Κρατικών Υπηρεσιών.
3. Με την έναρξη λειτουργίας του ΚΦΣΚΥ διαπιστώθηκε μεγάλη ανομοιομορφία στα υφιστάμενα συμβόλαια ενοικίασης κτηρίων για στέγαση Κρατικών Υπηρεσιών. Έτσι ο ΚΦΣΚΥ προχώρησε στον καθορισμό ενιαίας πολιτικής για στέγαση Κρατικών Υπηρεσιών. Μέσα στα πλαίσια καθορισμού ενιαίας πολιτικής ο ΚΦΣΚΥ ετοίμασε Προσχέδιο Πρότυπου/Τυποποιημένου Ενοικιαστήριου Συμβολαίου το οποίο στάλθηκε στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο ώστε να χρησιμοποιείται από τις Κρατικές Υπηρεσίες που στεγάζονται σε ενοικιαζόμενα κτήρια.
4. Επιπλέον ο ΚΦΣΚΥ σε συνεργασία με το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού και το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών καθόρισε τον τρόπο με τον οποίο λαμβάνεται υπόψη η ενεργειακή απόδοση κτηρίων, ώστε να είναι εφικτή η σύγκριση κτηρίων με υψηλή, συνήθη ή χαμηλή ενεργειακή απόδοση.
5. Κατά τη διάρκεια της τετραετούς λειτουργίας του ΚΦΣΚΥ (Απρίλιος 2014- Δεκέμβριος 2017) εξετάστηκαν πέραν των 500 θεμάτων στέγασης Κρατικών Υπηρεσιών σε πέραν των 60 συνεδριών. Στον πίνακα που παρατίθεται πιο κάτω φαίνεται η μείωση του ποσού που πληρώνει το Κράτος για ενοίκια ανά έτος, από το 2010-2017:

Έτος	Δαπάνη σε εκ. €
2010	29,1
2011	30,9
2012	30,2
2013	27,4
2014	23,2
2015	22,7
2016	22,8
2017	23,4

6. Ο ΚΦΣΚΥ καταργήθηκε στις 31/12/2017 με βάση την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 83.750 και ημερομηνία 22/11/2017. Όσον αφορά τη νέα διαδικασία εξέτασης αιτημάτων στέγασης Κρατικών Υπηρεσιών κυκλοφόρησε η εγκύκλιος επιστολή του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων με αρ. 5.28.80 και ημερομηνία 2 Ιανουαρίου 2018, η οποία επισυνάπτεται.»

Σημείωση: Τα επισυνημμένα έγγραφα έχουν καταχωρισθεί στο Αρχείο της Βουλής. Αντίγραφο τους δόθηκε στον βουλευτή που υπέβαλε την ερώτηση.

Απάντηση ημερομηνίας 12 Οκτωβρίου 2018 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Κωνσταντίνου Πετρίδη στην ερώτηση με αρ. 23.06.011.03.023, ημερομηνίας 1^{ης} Αυγούστου 2018, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Σκεύης Κούτρα Κουκουμά

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω Ερώτηση και επιθυμώ να σας πληροφορήσω, τα ακόλουθα:

1. Ο Αν. Διευθυντής Υπηρεσίας Διαχείρισης Τ/Κ Περιουσιών, δυνάμει εκχωρήσεως εξουσιών από τον Κηδεμόνα Τ/Κ Περιουσιών έχει διαβιβάσει εγκύκλιο επιστολή με αντικειμενικό σκοπό τον ομοιόμορφο χειρισμό των εκκρεμούντων αιτημάτων από όλους τους Κλάδους Διαχείρισης Τ/Κ Περιουσιών των Επαρχιακών Διοικήσεων. Αντίγραφο της επιστολής επισυνάπτεται για πληρέστερη ενημέρωση. Σύμφωνα με την συγκεκριμένη εγκύκλιο όλες οι αιτήσεις που υποβλήθηκαν πριν ή και κατά την 21.5.2018, θα εξεταστούν μέχρι τις 31.12.2018. Για τις αιτήσεις που υποβλήθηκαν μετά από την

21.5.2018 θα δίνεται απάντηση/ενημέρωση ότι οι διαθέσιμες Τ/Κ περιουσίες θα δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Διαχείρισης Τ/Κ Περιουσιών, Υπουργείο Εσωτερικών και οι ενδιαφερόμενοι για μίσθωση Τ/Κ περιουσίας θα πρέπει να υποβάλουν σχετική αίτηση. Για τις αιτήσεις που εκκρεμούν προ της 21.5.2018 και θα εξεταστούν, στους πλέον δικαιούχους θα παραχωρηθεί Τ/Κ περιουσία και στους υπόλοιπους αιτητές θα δίνεται απάντηση ως η νέα πολιτική.

2. Σημειώνεται ότι οι αιτήσεις τίθενται ενώπιον της Ειδικής Επιτροπής σύμφωνα με την κείμενη Νομοθεσία των περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμων αρ. 139 του 1991 έως 68(Ι)/2012. Εκεί αξιολογούνται και υποβάλλεται εισήγηση προς τον Κηδεμόνα Τ/Κ Περιουσιών για παραχώρηση της Τ/Κ περιουσίας στον πλέον δικαιούχο. Τα πρακτικά των συνεδριάσεων τίθενται ενώπιον του Αν. Διευθυντή Υπηρεσίας Διαχείρισης Τ/Κ Περιουσιών, δυνάμει εκχωρήσεως εξουσιών από τον Κηδεμόνα Τ/Κ Περιουσιών και επικυρώνονται. Τα επικυρωμένα πρακτικά διαβιβάζονται τόσο στην Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων- Παθόντων, όσο και στα Μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής για ενημέρωση. Στις περιπτώσεις όπου υπήρξε Τ/Κ περιουσία πέραν των αναγκών των προσφύγων τέθηκε ενώπιον της Συμβουλευτικής Επιτροπής και εγκρίθηκε κατ' εξαίρεση η παραχώρηση σε δυσπραγούντες συνανθρώπους μας (οικίες) ή σε μη εκτοπισθέντες γεωργοκτηνοτρόφους (γεωργική γη).
3. Υπάρχουν ακόμη περιπτώσεις/αιτήματα που αφορούν στις μεταβιβάσεις από ένα μέλος της οικογένειας σε άλλο, οι οποίες τίθενται ενώπιον της Ειδικής Επιτροπής χωρίς να δημοσιεύονται εφόσον ως αναφέρεται στην σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου στην ιστοσελίδα θα δημοσιεύονται οι διαθέσιμες περιουσίες, δηλαδή οι ελεύθερες κατοχές. Περιπτώσεις που δεν θα δημοσιεύονται είναι για παράδειγμα όταν μισθωτής οικίας αποβιώσει και στην οικία διέμεναν μαζί του η γυναίκα και τα παιδιά του. Το ίδιο θα εφαρμόζεται ακόμη και στις περιπτώσεις Τ/Κ περιουσίας για επαγγελματικούς σκοπούς.
4. Στις περιπτώσεις εκείνες όπου υποβάλλονται αιτήσεις από Τοπικές Αρχές ή Κυβερνητικές Υπηρεσίες και κρίνεται αναγκαία η παραχώρηση Τ/Κ περιουσίας για σκοπούς δημοσίου συμφέροντος, αυτές θα διαβιβάζονται στη Συμβουλευτική Επιτροπή για απόφαση, χωρίς δημοσίευση.
5. Μετά από διαβούλευση της Υπηρεσίας Διαχείρισης Τ/Κ Περιουσιών με την Επίτροπο Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, στην ιστοσελίδα θα αναρτηθούν οι κάτοχοι Τ/Κ περιουσίας εκτός των κατοικιών.
6. Έχουν δημοσιευτεί στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Διαχείρισης Τ/Κ Περιουσιών διαθέσιμες Τ/Κ περιουσίες ως εξής:

Λευκωσία: 7 οικίες και υποβλήθηκαν 56 αιτήσεις, 27 ανοικτοί χώροι και υποστατικά για επαγγελματικούς σκοπούς και υποβλήθηκαν 31 αιτήσεις, 38 τεμάχια για γεωργική χρήση και υποβλήθηκαν 10 αιτήσεις.

Λεμεσός: 39 τεμάχια στον Άγιο Θωμά για γεωργική χρήση και ουδεμία αίτηση υποβλήθηκε.

Λάρνακα: 5 ανοικτοί χώροι και 1 υποστατικό για επαγγελματικούς σκοπούς και υποβλήθηκαν 41 αιτήσεις.

Πάφος: 39 υποστατικά για επαγγελματικούς σκοπούς και υποβλήθηκαν 72 αιτήσεις.

7. Παραμένουμε στη διάθεσή σας για τυχόν πρόσθετες πληροφορίες/διευκρινίσεις.»

Σημείωση: Τα επισυνημμένα έγγραφα έχουν καταχωρισθεί στο Αρχείο της Βουλής. Αντίγραφο τους δόθηκε στον βουλευτή που υπέβαλε την ερώτηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κεφάλαιο Τέταρτο: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση. Όπως έχει αποφασιστεί στην προηγούμενή μας συνεδρία, θα αρχίσει και θα ολοκληρώσουμε σήμερα τη συζήτηση των υπ' αριθμόν 1 και 2 θεμάτων. Το πρώτο θέμα τιτλοφορείται «Τα προβλήματα που δημιουργούνται σε χιλιάδες δανειολήπτες και εγγυητές δανείων που επηρεάζονται από την αναδρομική ισχύ του άρθρου 44Α του περί Μεταβιβάσεως Υποθηκείσεως Ακινήτων Νόμου (νόμος εκποιήσεων)» και ενεγράφη από τον κ. Γιώργο Πεردίκη, πρόεδρο του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών και την κ. Άννα Θεολόγου. Το δεύτερο θέμα τιτλοφορείται «Η μαζική αποστολή επιστολών τύπου "ΙΑ" από τραπεζικά ιδρύματα σε δανειολήπτες με προειδοποίηση για εκποίηση κύριας κατοικίας ή/και μικρής επαγγελματικής στέγης. Οι συνέπειες αυτής της εξέλιξης στην οικονομία της Κύπρου και στις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού» και έχει εγγραφεί από την κοινοβουλευτική ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

Έχει καθοριστεί ο χρόνος και το γνωρίζετε. Θα παρακαλούσα τώρα τους εισηγητές των δύο θεμάτων σε μια σύντομη εισαγωγή.

Ο κ. Λουκαΐδης, αν θέλει να μιλήσει πρώτος, ή η κ. Θεολόγου.

Κύριε Λουκαΐδη, προτιμάτε να μιλήσετε πρώτος;

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Προτιμούμε να πάμε με τη σειρά, όπως έχει ετοιμαστεί ο κατάλογος των ομιλητών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να πάτε με τη σειρά χωρίς εισαγωγή.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Ναι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εσείς, κυρία Θεολόγου, έχετε και πρώτη τον λόγο, οπότε νομίζω να ακολουθήσουμε τη σειρά.

Ευχαριστώ, κύριε Λουκαΐδη.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Απλώς, μέχρι να έρθει στο βήμα η κ. Θεολόγου, μια παράλειψη, κύριε Πρόεδρε. Νομίζω το έχουμε πει στη Σύσκεψη Αρχηγών, το θέμα υπ' αριθμόν 5, που αφορά τον Οργανισμό Νεολαίας, πρέπει να πάει πίσω στην επιτροπή. Δεν το είχαμε αναφέρει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποιο θέμα;

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Το θέμα που συζητούσαμε στην ημερήσια διάταξη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Του συμπληρωματικού προϋπολογισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, εντάξει, εννοείται. Να κάμουμε τη συνεννόηση μεταξύ μας, ναι, καλά που το υπενθυμίζετε.

Η κ. Θεολόγου. Έχετε πέντε λεπτά, κυρία Θεολόγου. Είναι εύλογο στα τέσσερα λεπτά και δώσαμε πέντε.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Δυνάμει του συντάγματος είναι εύλογος χρόνος!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι.

ANNA ΘΕΟΛΟΓΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Στις 6 Σεπτεμβρίου του 2014, μέσα σε αυτό τον χώρο του κοινοβουλίου, ο Κύπριος δανειολήπτης και οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις θυσιάστηκαν στον βωμό της σκοπιμότητας να εξυπηρετηθούν τα γνωστά τραπεζικά συμφέροντα. Προσωπικά, τότε δεν ήμουν βουλευτής...

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Δεν ακούγεστε!

Είναι χαμηλωμένη η φωνή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τι να κάνουμε; Ψηλώστε λίγο τη φωνή, γιατί έχουμε και ψηλούς εδώ μέσα!

Παρακαλώ.

ANNA ΘΕΟΛΟΓΟΥ:

Προσωπικά, κύριε Πρόεδρε, τότε δεν ήμουν βουλευτής, όμως, μελετώντας πέραν των τετρακοσίων σελίδων πρακτικά, έμεινα έκπληκτη από τα όσα διάβασα και το καλό και ευτυχές είναι ότι τα γραπτά μένουν.

Ένας από τους συναδέλφους τότε, που ήταν υποστηρικτής του νόμου των εκποιήσεων, στην τοποθέτησή του ανέφερε ότι ο πλούτος της Κύπρου είναι οι περιουσίες της, αφού αποτύχαμε με το πείραμα του να είναι η Κύπρος χρηματοπιστωτικό κέντρο, αφήνοντας να νοηθεί ότι πρέπει οι περιουσίες να προστατευτούν. Κατά παράδοξο τρόπο ήταν ένας από τους κύριους σπόνσορες του νόμου των εκποιήσεων, που στο τέλος της ημέρας επιτρέπει το ξεπούλημα των περιουσιών των Κυπρίων πολιτών!

Συνεχίζοντας τη μελέτη των πρακτικών, διαπίστωση την ευαισθησία ορισμένων συναδέλφων για την προστασία των δικαιωμάτων των δανειοληπτών και την ανησυχία τους για μαζικές εκποιήσεις, εάν εφαρμοζόταν αναδρομικά ο νόμος και αποκτούσαν οι τράπεζες ένα τέτοιο υπερόπλο.

Άλλοι συνάδελφοι εξέφρασαν την άποψη ότι, εάν ψηφίζοταν ο νόμος, θα ήταν θηλιά στον λαιμό των δανειοληπτών που πιάστηκαν αιχμάλωτοι της οικονομικής κρίσης σε προσωπικό και επιχειρηματικό επίπεδο, μιας κρίσης που δημιουργήθηκε από τα λάθη των τραπεζών.

Υπήρχαν και άλλοι που τήρησαν μια παράξενη εποικοδομητική ουδετερότητα. Παρ' όλες τις επιφυλάξεις και τους προβληματισμούς, όπως γνωρίζετε καλά, το νομοσχέδιο τότε ψηφίστηκε σε νόμο. Φυσικά, οι πιέσεις να ψηφιστεί ο νόμος ήταν πολλές και, όπως αναφέρει και ο Υπουργός Οικονομικών τότε στα πρακτικά, είχε γίνει δέκτης προτροπών, για να ψηφιστεί ο νόμος, από Ρώσο επιχειρηματία εκπρόσωπο μετόχων τράπεζας. Αυτό για τον ιστορικό του μέλλοντος.

Λυτούμαι να σας αναφέρω ότι από τα πρακτικά απουσιάζουν σημαντικές σελίδες, όπως οι τοποθετήσεις του Γενικού Εισαγγελέα αναφορικά με την αναδρομικότητα, καθώς επίσης απουσιάζουν και έγγραφα από το Αρχείο της Βουλής, για τα οποία γίνεται αναφορά στα πρακτικά. Ζήτησα με επιστολή μου από τη Νομική Υπηρεσία τα σχετικά έγγραφα, για να πάρω απάντηση ότι μπορώ να πάρω τα έγγραφα από το Αρχείο της Βουλής. Και επαναλαμβάνω ότι στο Αρχείο της Βουλής αυτά τα έγγραφα δεν υπάρχουν.

Σήμερα μπορεί κάποιος να πει ότι έχουμε αντίληψη για τις συνέπειες αυτού που ψήφισε η Βουλή το 2014, αφού οι τράπεζες χρησιμοποιούν τον νόμο ως ένα εργαλείο εκβιασμού, για να μην διεκδικούν οι δανειολήπτες τα δικαιώματά τους. Είναι νομική ανομοιογένεια ο Κωστής, ο Γιαννής και ο κάθε δανειολήπτης, για να βρουν το δικαίό τους, να πρέπει να προσφύγουν στο δικαστήριο, ενώ η τράπεζα χωρίς απόφαση δικαστηρίου να μπορεί να πουλεί την περιουσία τους. Κανένας δανειολήπτης δε θα έβαζε υποθήκη το σπίτι, για να πιάσει δάνειο να σπουδάσει τα παιδιά του, που θα τα σπουδάσει στο εξωτερικό, εάν ήξερε ότι μέσα σε τέσσερις μήνες, αν δεν πληρώσει μια δόση δανείου, επειδή έχασε τη δουλειά του, θα χάσει το σπίτι του και δε θα του παρέχει το κράτος προστασία των δικαιωμάτων του.

Μια σοβαρή συνέπεια αυτής της αναδρομικής ισχύος του νόμου θα είναι κάποτε να κληθεί η Κυπριακή Δημοκρατία να καταβάλει αποζημιώσεις, διότι επέτρεψε διά νόμου να διενεργούνται ιδιωτικοί πλειστηριασμοί σε συμβάσεις υποθήκης που υπογράφηκαν πριν την αλλαγή του νόμου. Καμία τράπεζα δε θα πληρώσει αποζημιώσεις για παράνομες εκποιήσεις παρά μόνο η Κυπριακή Δημοκρατία, δηλαδή ξανά ο φορολογούμενος πολίτης, με τις ευλογίες αυτού του "σοφού" κοινοβουλίου, που, αντί να αναθεματίζει τις κακές τραπεζικές πρακτικές που συνεχίζουν μέχρι σήμερα, δαιμονοποίησε τον δανεισμό και το επιχειρείν, που είναι η κινητήριος δύναμη μιας υγιούς οικονομίας που θέλει να αναπτύσσεται και να δημιουργεί μελλοντικές προοπτικές σταθερότητας και ευημερίας.

Είμαι περίεργη, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να δω τι θα αποφασίσει κάποτε το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, όταν έρθει ενώπιόν του η νομιμότητα του νέου νόμου των εκποιήσεων, από τη στιγμή μάλιστα που θα τεθούν υπόψη του οι αποφάσεις της ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου σχετικά με την επέμβαση στο δικαίωμα της ελευθερίας του συμβάλλεσθαι.

Κύριε Πρόεδρε,

Θεωρώ όλα αυτά τα οποία θα συζητηθούν σήμερα στοιχεία...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πρέπει να ολοκληρώνετε, όμως, κυρία Θεολόγου.

ANNA ΘΕΟΛΟΓΟΥ:

Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε.

...στοιχεία τα οποία θα πρέπει να έχει υπόψη του ο ιστορικός του μέλλοντος.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μπράβο, ευχαριστώ πάρα πολύ.

Ο κ. Χρίστος Χρίστου του ΕΛΑΜ.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι βουλευτές,

Τον Ιούνιο που μας πέρασε η πλειοψηφία των κομμάτων ΔΗΣΥ-ΔΗΚΟ υπερψήφισε και έθεσε σε εφαρμογή μια σειρά από νομοθεσίες οι οποίες αφορούσαν κατά κύριο λόγο τις εκποιήσεις. Μάλιστα, η συγκεκριμένη πλειοψηφία απέκλεισε οποιαδήποτε τροπολογία των υπολοίπων κομμάτων. Υποτίθεται πως βασικοί στόχοι αυτών των αλλαγών ήταν, πρώτον, να κυνηγηθούν οι στρατηγικοί κακοπληρωτές και δεύτερον, να προστατευτούν οι ευάλωτες ομάδες.

Λίγους μήνες μετά είναι ξεκάθαρο ότι δεν έγινε ούτε το πρώτο ούτε το δεύτερο. Αντίθετα, οι τραπεζικοί οργανισμοί, εκμεταλλευόμενοι τα προνόμια που τους παραχώρησε η κυπριακή Βουλή, έχουν αποστείλει επιστολές τύπου "ΙΑ" σε χιλιάδες δανειολήπτες, κάτι που πρακτικά σημαίνει ότι το προσεχές διάστημα θα υπάρξουν μαζικές εκποιήσεις.

Με πολύ απλά λόγια, για να αντιλαμβάνεται η κοινή γνώμη τι ακριβώς αποφασίστηκε σε αυτή την αίθουσα, δυο κόμματα και είκοσι οκτώ βουλευτές στήριξαν τα συμφέροντα των τραπεζών, αδιαφορώντας για τις συνέπειες. Οι τράπεζες, που έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στην κατάρρευση της κυπριακής οικονομίας, αντί να ελεγχθούν και να τιμωρηθούν, επιβραβεύτηκαν με επιπλέον εξουσίες. Τους δόθηκε για πρώτη φορά το δικαίωμα να προχωρήσουν σε ηλεκτρονικούς πλειστηριασμούς. Οι διαδικασίες έγιναν ταχύτερες και οι πολιτικές αντιμετώπισης των πελατών τους πιο επιθετικές.

Ο κόσμος ρωτά πλέον με αγωνία. Προστατεύεται ή όχι η κύρια κατοικία; Η απάντηση σε αυτό το ερώτημα είναι πως στην πραγματικότητα δεν προστατεύεται η κύρια κατοικία. Η προστασία των ευάλωτων ομάδων έμεινε στα χαρτιά και το σχέδιο "Εστία" αγνοείται. Περιμένουμε να δούμε αν με κυβερνητική απόφαση θα εφαρμοστεί στο μέλλον. Όσοι βουλευτές πιθανόν να επιχειρήσουν αργότερα να διαψεύσουν αυτά που μόλις ανέφερα να είναι έτοιμοι να αναλάβουν και τις ευθύνες απέναντι στην κοινωνία.

Ως ΕΛΑΜ είχαμε προειδοποιήσει γι' αυτές τις εξελίξεις. Παράλληλα, για να αποφύγουμε τα χειρότερα, αποστείλαμε τόσο προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας όσο και προς το Υπουργείο Οικονομικών τις δικές μας προτάσεις, ακριβώς για να αντιμετωπιστεί έγκαιρα και αποτελεσματικά το πρόβλημα των μη εξυπηρετούμενων δανείων.

Λαμβάνοντας υπόψη το μέγεθος του προβλήματος, εισηγηθήκαμε όπως νομοθετηθεί διαδικασία για διαγραφή μέρους ή όλου του ποσού των υπερχρεώσεων, των τόκων δηλαδή που τόσα χρόνια οι τράπεζες προσέθεταν ανεξέλεγκτα στο αρχικό κεφάλαιο δανεισμού. Επίσης προτείναμε να δοθεί η δυνατότητα στους δανειολήπτες που κινδυνεύουν να χάσουν την κύρια κατοικία τους να εξαγοράσουν το δάνειό τους σε χαμηλότερη τιμή, ανάλογη και ισόποση με αυτήν που θα λάμβαναν οι τράπεζες σε περίπτωση που το δάνειό τους εξαγοραζόταν από τους γνωστούς ξένους οίκους διαχείρισης προβληματικών δανείων. Ακόμα, ζητήσαμε να υπάρξει διαχωρισμός και κατηγοριοποίηση των δανειοληπτών ανά περίπτωση. Με αυτό τον τρόπο θα εντοπίσουμε πολύ πιο εύκολα αυτούς που στρατηγικά επιδιώκουν να μην αποπληρώσουν τις οφειλές τους.

Για να αποκατασταθεί επίσης το αίσθημα δικαιοσύνης ανάμεσα στους πολίτες, καταθέσαμε παράλληλα πρόταση νόμου για σχέδιο ανταμοιβής προς τους καλοπληρωτές, τους ανθρώπους δηλαδή που πληρώνουν κανονικά τις δόσεις τους. Και το ευχάριστο το οποίο ενημερώθηκα σήμερα είναι ότι η συγκεκριμένη πρόταση νόμου θα είναι υπό συζήτηση τη Δευτέρα στην επιτροπή Οικονομικών. Η προσέγγισή μας στο ζήτημα γίνεται πάντα με το δεδομένο ότι οι τράπεζες στηρίχθηκαν επανειλημμένως από τους φορολογούμενους πολίτες και θα πρέπει κάποια στιγμή με τη σειρά τους να το ανταποδώσουν. Καμία άλλη πρότασή μας μέχρι στιγμής τουλάχιστον δεν εισακούστηκε, όχι γιατί είναι ανεδαφική, όπως υποστηρίζουν ορισμένοι, αλλά γιατί στην ουσία δεν υπάρχει πολιτική βούληση από πλευράς της κυβέρνησης να έρθει σε ρήξη με το τραπεζικό κατεστημένο.

Κυρίες και κύριοι βουλευτές,

Το πρόβλημα που έχουμε ενώπιόν μας είναι παραπάνω από μεγάλο. Οι συνέπειές του θα πλήξουν σοβαρά την αξιοπιστία του πολιτικού και οικονομικού συστήματος, αλλά θα προχωρήσουν και βαθύτερα, επηρεάζοντας τη συνοχή του ίδιου του κοινωνικού ιστού.

Συμμετέχοντας σε όλες τις συζητήσεις που κλήθηκαν τα κόμματα για το εν λόγω θέμα τόσο σε επίπεδο Εθνικού Συμβουλίου όσο και στο Υπουργείο Οικονομικών, έχω καταλήξει σε μια διαπίστωση, την οποία θεωρώ τραγική: Μια μεγάλη μερίδα του πολιτικού κόσμου της χώρας πιστεύει ακράδαντα πως όλοι οι συμπολίτες μας οι οποίοι αντιμετωπίζουν πρόβλημα με τα δάνειά τους είναι στρατηγικοί κακοπληρωτές, έχουν σχηματίσει δηλαδή στο μυαλό τους ότι το 50% του πληθυσμού της χώρας έχει σκοπό να εξαπατήσει τις τράπεζες, πράγμα το οποίο σημαίνει ότι είναι σαν να πιστεύουμε ότι το 50% του λαού μας είναι απατεώνες! Τέτοιες διαπιστώσεις αδικούν τον λαό μας. Οικογενειάρχες, βιοπαλαιστές και άνθρωποι που έχασαν τη δουλειά τους είναι οι περισσότεροι, οι οποίοι προσπαθούν να επιβιώσουν μόνοι τους, χωρίς στηρίγματα, μιας και το επίσημο κράτος τους εγκατέλειψε στην τύχη τους.

Κύριε Πρόεδρε,

Οι τράπεζες επέλεξαν τη σύγκρουση με την κοινωνία. Η πολιτεία οφείλει να πάρει θέση και να καλύψει με την ασπίδα της αυτούς που την έχουν ανάγκη και όχι να συμμαχεί με όσους προσπαθούν να δημιουργήσουν νέους πρόσφυγες.

Έχετε επιτρέψει με τις αποφάσεις σας να εξαπατηθούν οι κάτοχοι αξιογράφων, να κουρευτούν καταθέσεις, να κλείσουν υποκαταστήματα της συνεργατικής σε περιοχές που εξυπηρετούσαν χιλιάδες κόσμο. Είναι ώρα να αλλάξετε αποφάσεις, για να μην επιτρέψουμε να δημιουργηθούν και άστεγοι στην πατρίδα μας.

Το ΕΛΑΜ θα είναι παρών στον δημόσιο διάλογο γι' αυτό το θέμα. Θα είναι παρών όμως και δίπλα σε όποιο συμπατριώτη μας μας χρειαστεί, για να μη χάσει το σπίτι του.

Και επειδή πολλές φορές έχουμε κατηγορηθεί ότι είμαστε το κόμμα που κάνει πολιτική με συνθήματα, «Κανένα σπίτι σε χέρια τραπεζίτη»!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Ο κ. Γιώργος Περδικής.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι βουλευτές,

Πιθανόν να έχει εμπεδωθεί μία αντίληψη ότι το Κίνημα Οικολόγων - Συνεργασία Πολιτών είναι ένας δογματικά εχθρός των τραπεζών και ο κυνηγός του τραπεζικού συστήματος. Δεν είναι αυτή η αλήθεια. Αναγνωρίζουμε ότι χωρίς τράπεζες και δανεισμό δεν μπορεί να υπάρξει ουσιαστική ανάπτυξη. Ο λελογισμένος, τίμιος και φρόνιμος δανεισμός είναι αδήριτη ανάγκη και αποτελεί από την αρχή της οργάνωσης των πόλεων και του πολιτισμού ουσιώδη μοχλό ανάπτυξης και προόδου. Ο τίμιος δανεισμός απαιτεί σεβασμό από τα συμβαλλόμενα μέρη, για να υπάρχει αμοιβαίο όφελος. Έτσι μόνο υπάρχει επιτυχία και πρόοδος. Ταυτόχρονα όμως, δεν πρέπει οι τράπεζες να εφαρμόζουν μονοδιάστατη πολιτική με στόχο το κέρδος έναντι οποιουδήποτε κόστους στην κοινωνία και στο ευρύτερο δημόσιο συμφέρον.

Οι αρχές του τίμιου δανεισμού είχαν συστηματικά παραβιαστεί στην Κύπρο. Την κύρια ευθύνη γι' αυτό είχαν οι ίδιες οι τράπεζες, η Κεντρική Τράπεζα και εν τέλει και η ίδια η αγορά, δανειολήπτες, φυσικά πρόσωπα ή εταιρείες. Νομοτελειακά, φτάσαμε στην κρίση και την κατάρρευση του κυπριακού τραπεζικού συστήματος με τις επιθετικές αποφάσεις των ευρωπαϊκών θεσμών και τα εγκληματικά λάθη της πολιτικής ηγεσίας στην Κύπρο.

Το τραπεζικό σύστημα της χώρας αναζητά τον δρόμο της ανάκαμψης με κύριο εμπόδιο να είναι το ύψος των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Ακόμα και αν είναι κοινοτυπία, αξίζει να αναφερθεί για ακόμα μια φορά ότι το ύψος των μη εξυπηρετούμενων δανείων στο τραπεζικό σύστημα της Κύπρου είναι το υψηλότερο στην Ευρωζώνη μετά την Ελλάδα και ανέρχεται στα €13,2 δις ή ποσοστό 34,1% των συνολικών δανείων, παρά τα πρόσφατα μέτρα της μεταφοράς των μη εξυπηρετούμενων δανείων εκτός του τραπεζικού συστήματος με την αγορά των μη εξυπηρετούμενων δανείων του συνεργατισμού από την κυβέρνηση και την πώληση μεγάλου αριθμού δανείων από την Τράπεζα Κύπρου σε μεγάλο fund ξένων συμφερόντων. Αυτά τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια δεν έχουν βεβαίως εξαφανιστεί ως διά μαγείας, απλά δεν αποτελούν πλέον βαρίδι για τις τράπεζες. Το βάρος για τους δανειολήπτες όμως παραμένει και το μέλλον αβέβαιο, ιδιαίτερα αν ληφθεί υπόψη ότι ακόμα δεν ξέρουμε πώς θα διαχειριστεί η κυβέρνηση αυτά τα €7 δις των μη εξυπηρετούμενων δανείων του συνεργατισμού.

Είναι πλέον από όλους αποδεκτό ότι ο όγκος και το ύψος των μη εξυπηρετούμενων δανείων δημιουργήθηκε κυρίως από τα δάνεια που δόθηκαν αλόγιστα στον τομέα της ανάπτυξης γης και σε ορισμένους επωνύμους, δήθεν στυλοβάτες και χρηματοδότες του πολιτικού συστήματος της χώρας, φίλους της εκάστοτε κυβέρνησης, ανεξαρτήτως κομματικού χρωματισμού. Δεν έχουμε πειστεί ότι αυτό έχει σταματήσει και δε συνεχίζεται ακόμα. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο -που πάσχει ακόμα από τις προ της κρίσης εγγενείς παθογένειες- τον Σεπτέμβριο του 2014 κλήθηκε η Βουλή να τροποποιήσει το νομοθετικό πλαίσιο για τις εκποιήσεις και, ενώ σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, κυρίες και κύριοι, που θελήσαμε να επέμβουμε νομοθετικά σε ζητήματα που αφορούν τις δανειακές συμβάσεις, όπως π.χ. τον καθορισμό και την εξέλιξη του επιτοκίου, τις καταχρηστικές ρήτρες και τις επιβαρύνσεις κ.ο.κ., μας έλεγαν οι ειδήμονες ότι το δίκαιο των συμβάσεων δεν επιτρέπει την εκ των υστέρων τροποποίηση των όρων τους με μεταγενέστερη νομοθετική πράξη, στην περίπτωση αυτή και για να υλοποιηθεί η εκ των προτέρων ληφθείσα πολιτική απόφαση -στο όνομα τάχα της σωτηρίας της κυπριακής οικονομίας και των τραπεζών βεβαίως- το δίκαιο των συμβάσεων πήγε στον κάλαθο των αχρήστων και εφαρμόστηκε μια ιδιότυπη πρωτοτυπία εις βάρος των δανειοληπτών και των εγγυητών των δανείων.

Τροποποιήθηκε λοιπόν το μέρος εκείνο της νομοθεσίας που αφορά τις δανειακές συμβάσεις, για συμβάσεις που είχαν ήδη υπογραφεί πριν από πολλά χρόνια, σε ό,τι αφορά την εκποίηση της ενυπόθηκης

περιουσίας. Κρίθηκε ότι η υφιστάμενη για χρόνια διαδικασία, επειδή περνούσε μέσα από τα γρανάζια της κυβερνητικής μηχανής και πιο συγκεκριμένα του Τμήματος Κτηματολογίου, ήταν τάχα ατελέσφορη και αφερέγγυα. Μάταια ο τότε υπουργός και ο διευθυντής του Κτηματολογίου μάς έλεγαν ότι θα μπορούσε το Κτηματολόγιο μέσω της ενίσχυσης σε προσωπικό και νομικά εργαλεία να τρέξει πιο γρήγορα και δίκαια τη διαδικασία. Φωνή βωώντος εν τη ερήμω!

Η κυβέρνηση και η πλειοψηφία των κομμάτων αποφάσισαν να μεταφέρουν αυτή την εξουσία στα χέρια των τραπεζών. Κάποιοι το έκαναν, επειδή εν γένει πιστεύουν ότι το δημόσιο είναι άχρηστο και αναποτελεσματικό, κάποιοι γιατί φοβήθηκαν τις επιπτώσεις των μνημονιακών υποχρεώσεων και άλλοι γιατί ξεγελάστηκαν από τη φρούδα υπόσχεση ότι η κυβέρνηση θα δεχόταν να στρωθεί ένα δίχτυ προστασίας για τους ευάλωτους δανειολήπτες, αυτό που ονομάστηκε “Πλαίσιο Αφερεγγυότητας”.

Το δίχτυ αυτό, όπως είχαμε προειδοποιήσει, αποδείχθηκε τρύπιο. Εμείς ποτέ δεν καταλάβαμε γιατί η πλειοψηφία των κομμάτων επέτρεψε να συμβεί αυτό, ψηφίζοντας δηλαδή ξεχωριστούς νόμους για την προστασία των δανειοληπτών και των εγγυητών, που με τη μεγαλύτερη ευκολία ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας τους έστειλε στο Ανώτατο, για να κριθούν όλοι αντισυνταγματικοί στη βάση της προστασίας του δικαίου των συμβάσεων βεβαίως.

Οι πενιχρές και ανεπιτυχείς αναδιρθώσεις, η αργή πρόοδος στις μεταρρυθμίσεις, η αποτυχία του Πλαισίου Αφερεγγυότητας, αλλά και η εγκληματική αδυναμία των διοικήσεων των τραπεζών και της Κεντρικής Τράπεζας να εφαρμόσουν τον νέο τέλειο, κατά τα άλλα, νόμο και οι αδίστακτες απαιτήσεις των ευρωπαϊκών εποπτικών αρχών οδήγησαν βεβαίως σε νέα κρίση το τραπεζικό κυπριακό σύστημα μόλις πρόσφατα. Η κατάσταση απαιτούσε πάλι οδυνηρή επέμβαση και έτσι αποκτήσαμε προσφάτως τη νέα νομοθεσία για τις εκποιήσεις, τον περασμένο Ιούλιο. Στήθηκε και τότε, πρόσφατα, ένα σκηνικό πίεσεων, απειλών, απατηλών υποσχέσεων. Μας είπαν θα έχουμε ξανά κούρεμα καταθέσεων, θα κινδυνεύσουν οι τράπεζες, θα πάμε πίσω στο 2013 και άλλα πολλά τρομακτικά.

Ματαιώς επιδιώξαμε να καταθέσουμε τροπολογίες. Καταψηφίστηκαν όλες -όπως και το 2014- από την πλειοψηφία των κομμάτων. Κάποιοι στηρίχθηκαν και πάλι στις κενού περιεχομένου υποσχέσεις για τους ευάλωτους δανειολήπτες, το σχέδιο “Εστία”, τον φορέα διαχείρισης των μη εξυπηρετούμενων δανείων, την εφαρμογή της νομοθεσίας για τους εγκλωβισμένους αγοραστές ακινήτων, την προστασία των εγγυητών, ακόμα και για το Ταμείο Αλληλεγγύης για τους κουρεμένους καταθέτες και τους κατόχους αξιογράφων.

Σήμερα, τέσσερις σχεδόν μήνες από την ψήφιση και εφαρμογή του νόμου για τις εκποιήσεις, παραμένουμε χωρίς σχέδιο “Εστία”, χωρίς νομοθεσία για τον φορέα των μη εξυπηρετούμενων δανείων, του συνεργατισμού, χωρίς να εφαρμόζονται οι υποσχέσεις των τραπεζών για τους εγκλωβισμένους αγοραστές και τους εγγυητές, πώσω μάλλον και το Ταμείο Αλληλεγγύης. Οι δανειολήπτες αντιμετωπίζουν ένα τραπεζικό πογκρόμ. Η τροποποίηση του νόμου έχει αντιμετωπιστεί από τα επαρχιακά πρωτόδικα δικαστήρια με αντιφατικές αποφάσεις, με αποτέλεσμα να προκληθεί δικαιολογημένα τεράστια ανησυχία στους δανειολήπτες οι περιουσίες των οποίων κινδυνεύουν άμεσα με εκποίηση. Όπως και το 2014, οι τροποποιήσεις έχουν αναδρομική ισχύ, ισοπεδώνοντας το δικαίωμα των δανειοληπτών να προσφύγουν στο δικαστήριο και να πετύχουν αναστολή της διαδικασίας της εκποίησης που ξεκίνησε η τράπεζα.

Καλούνται οι δανειολήπτες από τις τράπεζες να ενταχθούν στο σχέδιο “Εστία” και σχέδιο “Εστία” δεν υπάρχει. Πρόκειται για μια πράξη παραπλάνησης των καλοπροαίρετων δανειοληπτών, η οποία πράξη, αντί να καταδικαστεί από την κυβέρνηση και τις εποπτικές αρχές, έτυχε και πολιτικής κάλυψης. Οφείλω σε αυτό το σημείο να ξεκαθαρίσω ότι για εμάς, το Κίνημα Οικολόγων - Συνεργασία Πολιτών, το σχέδιο “Εστία” όπως ανακοινώθηκε δεν είναι σχέδιο για τη στήριξη των ευάλωτων δανειοληπτών, ώστε να μη χάσουν την πρώτη κατοικία τους. Όπως τουλάχιστον συζητήθηκε πρόσφατα στη Βουλή, τον Ιούλιο, πρόκειται για ένα σχέδιο που επιχορηγεί και στηρίζει τις τράπεζες χρησιμοποιώντας τους δανειολήπτες ως όχημα αυτής της έμμεσης στήριξης των τραπεζών με τα λεφτά των φορολογουμένων.

Ως Κίνημα Οικολόγων - Συνεργασία Πολιτών θεωρούμε ότι επιβάλλεται να γίνουν τα εξής:

1. Η κατηγοριοποίηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, αναλόγως χρονολογίας και ποσού, για να ξεχωρίσουν οι στρατηγικοί κακοπληρωτές, στους οποίους να εφαρμοστούν αυστηρές ρήτρες, από τους καλοπροαίρετους δανειολήπτες.
2. Να καταργηθεί η αναδρομικότητα του νόμου που ψήφισε η Βουλή τον περασμένο Ιούλιο. Να λαμβάνονται υπόψη οι δικαστικές διαδικασίες που βρίσκονται εν εξελίξει. Να αυξηθούν τα χρονικά διαστήματα μεταξύ των επιστολών, για να δίδεται περιθώριο για προσπάθεια εξώδικης συνεννόησης. Οι τράπεζες δυστυχώς μετά τον Ιούλιο έγιναν αδιάλλακτες. Ενώ δε διαθέτουν επαρκές προσωπικό ούτε υποδομές, στέλνουν χιλιάδες επιστολές τύπου “Θ” και “Θ1”, ενώ δεν μπορούν ούτε οι ίδιες να ανταποκριθούν. Ο χρόνος όμως κυλά υπέρ τους και σπεύδουν να στείλουν και τις επιστολές τύπου “ΙΑ”, που κηρύττουν τον δανειολήπτη μη συνεργάσιμο, άσχετα αν αυτός μπορεί και τους παρακαλεί για μια συνάντηση, για να συζητηθεί η βιώσιμη αναδιάρθρωση του χρέους. Αρνούνται και προχωρούν σε εκποιήσεις.

3. Να έχουν δικαίωμα οι δανειολήπτες να αμφισβητήσουν τα υπόλοιπα των δανείων τους. Να εφαρμοστούν οι τελεσίδικες αποφάσεις δικαστηρίων άλλων ευρωπαϊκών χωρών για το ίδιο θέμα.
4. Να υιοθετηθεί ένα αξιόπιστο σύστημα για την εκτίμηση των ενυπόθηκων περιουσιών. Ακούγονται πολλά για το καρτέλ των εκτιμητών και τη σχέση του με τις τράπεζες.
5. Να επεκταθεί η προστασία της πρώτης κατοικίας και στην επαγγελματική στέγη μικρής επιχείρησης. Το κυνήγι των μικρών επιχειρήσεων μέσω της εφαρμογής της νομοθεσίας των εκποιήσεων ή και του αναχρονιστικού θεσμού, αγαπητέ κύριε Βότση, του διορισμού παραλήπτη/διαχειριστή στο πλαίσιο της εφαρμογής του ομολόγου κυμαινόμενης επιβάρυνσης δεν πρόκειται να βοηθήσει μεσοπρόθεσμα και βραχυπρόθεσμα τις ίδιες τις τράπεζες. Αυτό το κυνήγι πρέπει να σταματήσει. Παράλληλα, πρέπει να εφαρμοστούν πολιτικές στήριξης των μικρών επιχειρήσεων. Μέσα στα πλαίσια αυτά θα πρέπει να επανεξεταστεί, πάλι αγαπητέ κύριε Βότση, το θέμα των ωραρίων των καταστημάτων λιανικού εμπορίου...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και εδώ τελειώνουμε, κύριε Περδίκη.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

...το φορολογικό σύστημα και οι χορηγίες για de minimis επενδύσεις.

Τελειώνω με τον επίλογο, μια γραμμή. Αν λοιπόν αφεθούν οι τράπεζες να προχωρήσουν σε αλόγιστες εκποιήσεις πρώτης κατοικίας και μικρής επαγγελματικής στέγης, σίγουρα εκτιμούμε ότι δεν πρόκειται να διορθωθεί η οικονομία, αλλά μάλλον θα χειροτερεύει και θα δημιουργηθούν τεράστια κοινωνικά προβλήματα. Μπορεί μέχρι σήμερα ο λαός να μην αντέδρασε βίαια, αλλά αυτό δε σημαίνει ότι δε θα συμβεί αύριο. Όλοι έχουν τα όρια της αντοχής τους. Ακόμα και οι Κυπριαίοι!

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Ο κ. Γιωργάλλας.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΓΙΩΡΓΑΛΛΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Καλημέρα!

Στις αρχές της δεκαετίας του '70 ο τότε Πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών Richard Nixon είχε κηρύξει τον πόλεμο κατά της επάρατης νόσου του καρκίνου. Στη δήλωση του τότε ο Αμερικανός Πρόεδρος υπέδειξε με έμφαση ότι «το ίδιο είδος συλλογικής προσπάθειας που καταβλήθηκε για τη διάσπαση του ατόμου και για την προσεδάφιση του ανθρώπου στη σελήνη, αυτό το ίδιο είδος συλλογικής προσπάθειας θα καταβληθεί, για να κατανικηθεί η επάρατη νόσος του καρκίνου». Από τότε μέχρι σήμερα έχουν περάσει πάρα πολλά χρόνια, έχει γιγαντωθεί η προσπάθεια να βρεθεί η θεραπεία του καρκίνου, παρ' όλα αυτά ο πόλεμος κατά του καρκίνου παρά τις μεγάλες προσπάθειες που καταβάλλονται δεν οδήγησε ακόμα σε οριστική νίκη. Η νόσος βρίσκεται σε έξαρση, προκαλεί εκατομμύρια νεκρούς σε όλο τον κόσμο, επιβαρύνει με δισεκατομμύρια τις δαπάνες νοσηλείας και στήριξης καρκινοπαθών.

Πολλοί αναλυτές, αξιολογώντας ακριβώς αυτή την περίπτωση, επαναβεβαιώνουν το αξίωμα, την αρχή και τον κανόνα πως δεν μπορείς να θεραπεύσεις ένα πρόβλημα που δεν κατανοείς την προέλευσή του και δε γνωρίζεις πλήρως τον μηχανισμό που το παράγει.

Προσαρμόζοντας αυτό τον κανόνα στην περίπτωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων στην πατρίδα μας, ο ευπαιδευτος και επαρκώς κατηρητισμένος σε αυτά τα θέματα, φίλτατος Χρηματοοικονομικός Επίτροπος Παύλος Ιωάννου αναφέρει σε ένα άρθρο του: «Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια αποτελούν την επάρατη νόσο της κυπριακής οικονομίας και κοινωνίας. Η άμεση θεραπεία τους επείγει. Στην πραγματικότητα η αντιμετώπισή τους είναι εξίσου σημαντική όσο και η αντιμετώπιση του κυπριακού προβλήματος, γιατί αποτελούν ζήτημα εθνικής ασφάλειας. Απλά διότι το διακύβευμα είναι η κοινωνική συνοχή και η βιωσιμότητα του οικονομικού μας συστήματος». Και καταλήγει ο κ. Ιωάννου: «Για να υπάρξει πλήρης αντιμετώπιση, πρέπει να κατανοήσουμε ότι εμείς στην Κύπρο αδυνατούμε να θεραπεύσουμε την ασθένεια των μη εξυπηρετούμενων δανείων, επειδή δεν έχουμε κατανοήσει επαρκώς το φαινόμενο».

Θα συμφωνήσω με την εκτίμηση του κ. Ιωάννου και θα προσθέσω ότι μέχρι σήμερα οι αρμόδιοι και οι υπεύθυνοι δεν έχουν αναλύσει και δεν έχουν κατανοήσει επαρκώς τις πηγές του φαινομένου των μη

εξυπηρετούμενων δανείων. Στην κρίσιμη συγκυρία που διανύσαμε και συνεχίζουμε να διανύουμε, κάποιοι από αυτούς που έπρεπε να πάρουν καθοριστικές αποφάσεις υπήρξαν τραγικά ανεπαρκείς και άτολμοι, με αποτέλεσμα να χαθεί πολύτιμος χρόνος. Μέχρι τώρα δεν έγινε ουσιαστικά καμία σοβαρή ανάλυση και δεν έγινε καμία σοβαρή ανάλυση έγκαιρα. Δεν αναζητήθηκαν ποτέ τα πραγματικά αίτια που προκαλούν το φαινόμενο των μη εξυπηρετούμενων δανείων, δεν πάρθηκαν ποτέ οι σωστές αποφάσεις που να επιλύουν το πρόβλημα και να ελαχιστοποιούν τις αρνητικές επιπτώσεις στην κοινωνία, την οικονομία, τη χρηματαγορά, την κτηματαγορά και το μακροοικονομικό σύστημα, με αποτέλεσμα μεγάλο μέρος της κοινωνίας να βρίσκεται σήμερα αντιμέτωπο με τον εφιάλτη των μη εξυπηρετούμενων δανείων και τον κίνδυνο απώλειας περιουσιακών του στοιχείων.

Τα διαθέσιμα στοιχεία μέχρι τον Ιούνιο καταγράφουν ακόμα υψηλό ποσοστό μη εξυπηρετούμενων δανείων που φτάνει το 40,3% με το μεγαλύτερο μέρος αυτού του ποσοστού να αφορά δάνεια που ανήκουν σε νοικοκυριά. Και με τις πιο αισιόδοξες εκτιμήσεις, δεν μπορεί κανένας να αμφισβητήσει ότι το ποσοστό των μη εξυπηρετούμενων δανείων είναι ιδιαίτερα υψηλό και η επικίνδυνη κατάστασή τους θα χρειαστεί αρκετό χρόνο, για να ομαλοποιηθεί πλήρως.

Ανασκοπώντας την πορεία των γεγονότων πώς φτάσαμε σε αυτή την απειλητική κατάσταση θα κάνουμε συγκλονιστικές διαπιστώσεις. Από τη φύσκα των ακινήτων μέχρι το κούρεμα, από τη διάλυση της Λαϊκής μέχρι την κατάρρευση του συνεργατισμού, τα κυρίαρχα στοιχεία όλης αυτής της αμαρτωλής περιόδου ήταν η ανεπάρκεια, η επιπολαιότητα, η κουμπαρακρατία, η επικράτηση ιδιοτελών συμφερόντων, η διαπλοκή και η διαφθορά. Όλα ήταν αφημένα στην τύχη τους, όλοι ήταν βολεμένοι και το πολιτικοοικονομικό κατεστημένο του τόπου εκείνη την περίοδο ζούσε μία φάση κραιπάλης. Και αν κάποιος πήγαινε να χαλάσει το μοτίβο, απλά τον έβγαζαν εκτός σειράς.

Ακόμα και μετά τις οδυνηρές αποφάσεις του Μαρτίου του 2013 με το ανεκδιήγητο κούρεμα καταθέσεων, ελάχιστα έγιναν, για να περισώσουμε ό,τι μπορούσε να σωθεί. Οι τραγικές εξελίξεις ήταν ένα σοκ, ιδιαίτερα για τους δικούς μας, τους ντόπιους καταθέτες, που μέχρι τότε αντιμετώπιζαν τις τράπεζες ως οιονει κοινωνικοθρησκευτικούς οργανισμούς. Κι όταν το όνειρο γκρεμίστηκε και φάνηκε στη γωνία ο εφιάλτης, τα δεδομένα άλλαξαν δραματικά και ακαριαία. Χάθηκαν σημαντικές καταθέσεις, αυξήθηκαν επικίνδυνα οι άνεργοι και οι ευάλωτοι, αυξήθηκαν κατακόρυφα τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια και ως οικονομία και κοινωνία γυρίσαμε χρόνια πίσω.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η ανησυχία που οδήγησε τους συναδέλφους τους εγγράψαντες τα δύο θέματα που συζητούμε σήμερα είμαι σίγουρος ότι είναι ανησυχία όλων ή τουλάχιστον αρκετών από εμάς. Εγώ προσωπικά συμμερίζομαι αυτή την ανησυχία. Ανησυχώ ότι, μετά τις πρόσφατες αλλαγές της νομοθεσίας που ψήφισε κατά πλειοψηφία αυτή η ολομέλεια, οι αλόγιστες, ανεξέλεγκτες εκποιήσεις και πωλήσεις δανείων είναι προ των πυλών. Είναι προ των πυλών, γιατί οι τράπεζες δεν έχουν αλλάξει τίποτα στη νοοτροπία και τη λειτουργία τους και φαίνεται ότι δεν έχουν κατανοήσει και δεν αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, επομένως δε θα μπορέσουν να διαχειριστούν και το εργαλείο των εκποιήσεων που τους δίνει η νέα νομοθεσία, χωρίς να πλήξουν την κοινωνική συνοχή και τα δικαιώματα ειδικά των ευάλωτων δανειοληπτών.

Θα ακούσουμε -είμαι σίγουρος- και σήμερα το επιχείρημα ότι οι κυπριακές τράπεζες πρέπει να έχουν τα εργαλεία και τις δυνατότητες που έχουν όλες οι ευρωπαϊκές τράπεζες, προκειμένου να κυνηγήσουν τους κακοπληρωτές. Ωραία! Ομολογώ ότι συμφωνώ εν μέρει με αυτό το επιχείρημα, γιατί οι κυπριακές τράπεζες δεν έχουν καμία σχέση με τις ευρωπαϊκές και στον τόπο μας η τραπεζική αγορά έχει απορρυθμιστεί και περάσαμε από την απόλυτη ασυδοσία στην απόλυτη ασφυξία, άρα έχουμε ένα άλλο εκτός ισορροπίας τραπεζικό περιβάλλον.

Συμφωνώ ότι πρέπει να ευκολυνθούν οι κυπριακές τράπεζες να κυνηγήσουν τους στρατηγικούς κακοπληρωτές. Αυτούς που αποδεδειγμένα μπορούν, αλλά δεν πληρώνουν. Αυτούς που το κίνητρό τους είναι να ξεγελάσουν την τράπεζα και να μην πληρώσουν όσα χρωστούν. Αυτούς τους κακοπληρωτές τους ξέρουν όμως οι τράπεζες. Όπως γνωρίζει και η Κεντρική Τράπεζα αυτούς που δανείστηκαν και έβγαλαν τα λεφτά τους στο εξωτερικό και τώρα κάνουν τους κακόμοιρους. Αυτούς συμφωνούμε να τους κυνηγήσουν. Όμως δυστυχώς, μαζί με αυτούς θα κυνηγήσουν και πολλούς άλλους. Έχουν αποστείλει χιλιάδες επιστολές και είναι έτοιμες οι τράπεζες με ξεκινημένες τις μηχανές να προχωρήσουν με τις εκποιήσεις, αξιοποιώντας την αναδρομικότητα, τους ηλεκτρονικούς πλειστηριασμούς, τις ταχύτερες διαδικασίες και άλλα πλεονεκτήματα που τους δίνουν οι νέες νομοθεσίες.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η ακίνητη ιδιοκτησία στην Κύπρο υπήρξε πάντοτε το πιο ισχυρό δίκτυ προστασίας απέναντι στη φτώχεια και τον αποκλεισμό. Οι μαζικές εκποιήσεις ακινήτων με συνοπτικές διαδικασίες, αλλά και οι μαζικές πωλήσεις δανείων σε τρίτους δεν μπορεί να είναι η λύση του προβλήματος. Επιβάλλεται να βρεθεί η χρυσή τομή,

προκειμένου να προστατευθεί η οικογενειακή εστία και η επαγγελματική στέγη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και ταυτόχρονα να μπορούν και οι τράπεζες να ανακτήσουν μέρος των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Οι μαζικές εκποιήσεις ακινήτων με συνοπτικές διαδικασίες απλά θα απορρυθμίσουν την αγορά, θα μειώσουν κατά πολύ τις τιμές των ακινήτων, με αποτέλεσμα να μην καλύπτονται οι εξασφαλίσεις των τραπεζών και να δημιουργηθεί πρόβλημα ακόμα και σε πελάτες που σήμερα είναι αξιόχρεοι.

Οι τράπεζες, πριν αποξενώσουν μαζικά περιουσίες από τους Κυπρίους ιδιοκτήτες τους, πρέπει να σκεφτούν ότι από το εξωτερικό πρώτοι θα έρθουν οι κερδοσκόποι και όχι οι επενδυτές. Με ό,τι σημαίνει αυτό για την οικονομία μας! Ακόμα πρέπει να σκεφτούν και οι τράπεζες, αλλά πρέπει να σκεφτούμε και όλοι ότι η πώληση δανείων σε τρίτους μπορεί να καθαρίζει τα χαρτοφυλάκια των τραπεζών από τα μη εξυπηρετούμενα, αλλά δεν απαλλάσσει τους δανειολήπτες από τα δάνεια αυτά, τα οποία εξακολουθούν να υπάρχουν στο σύστημα σε ένα άλλο επίπεδο.

Κλείνοντας, οφείλω να σημειώσω με θετικό πρόσημο την ενέργεια της Τράπεζας Κύπρου να αποστέλλει επιστολές σε πελάτες της καλώντας τους σε διαπραγμάτευση για ένταξη στο σχέδιο "Εστία". Την ίδια ώρα οφείλω να επισημάνω όμως ότι το σχέδιο "Εστία" δεν το έχουμε δει. Το σχέδιο "Εστία" όπως έχει ανακοινωθεί έχει πολλές αδυναμίες. Δεν προστατεύει τους πραγματικά ευάλωτους, δεν προνοεί τίποτα για τους δανειολήπτες που βρίσκονται στα όρια της εξαθλίωσης και δεν εισάγει κλιμακωτά εισοδηματικά κριτήρια, ώστε να βοηθηθούν αυτοί που πραγματικά δεν έχουν εισοδήματα και έμειναν μόνο με τις υποχρεώσεις των δανείων τους με κίνδυνο να χάσουν τα σπίτια τους.

Ακόμα περιμένουμε η κυβέρνηση να μας διαφωτίσει γι' αυτό τον περιβόητο φορέα διαχείρισης των περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν από το κράτος με τη διάλυση του συνεργατισμού. Από το κουφάρι του συνεργατισμού δημιουργήθηκαν δύο εταιρείες διαχείρισης με διαχειριστές και πρωταγωνιστές τα ίδια πρόσωπα που κυβέρνησαν τον συνεργατισμό της τελευταίας περιόδου μέχρι το κλείσιμό του.

Νομίζω η επιλογή αυτή δεν είναι καθόλου σοφή και πρέπει η κυβέρνηση να τη ξαναδεί. Ανεξαρτήτως ικανοτήτων, τα άτομα αυτά έχουν στο ενεργητικό τους τη βύθιση του συνεργατισμού, άρα δε διαθέτουν την αξιοπιστία να διαχειριστούν εκ νέου τις δύο εταιρείες του κράτους με τα €8,3 δις αξίες που αποκτήθηκαν από τον συνεργατισμό. Σε επέκταση αυτού του προβληματισμού είναι και ο όχι τόσο διαφανής ρόλος και λειτουργία της Altamira. Τελικά ποιοι τη στελεχώνουν, ποιοι τη διευθύνουν, ποιοι παίρνουν τις αποφάσεις; Κρίσιμα ερωτήματα που χρειάζονται απάντηση.

Τελειώνω με την υπόδειξη ότι, για να εξαλείψουμε τον κίνδυνο των μη εξυπηρετούμενων δανείων, χρειάζεται οι τράπεζες να λειτουργήσουν με λιγότερη κερδοσκοπική διάθεση, να χρησιμοποιήσουν το εργαλείο των εκποιήσεων νούσιμα και να επιδιώξουν να κάνουν βιώσιμες και θαρραλέες αναδιαρθρώσεις στη βάση της σχετικής οδηγίας της Κεντρικής Τράπεζας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είμαστε προς το τέλος, κύριε Γιωργάλλα;

ΜΙΧΑΛΗΣ ΓΙΩΡΓΑΛΛΑΣ:

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Είναι τόσο απλά τα πράγματα και, επειδή δεν τρέφω ψευδαισθήσεις ότι τα πιο πάνω θα συμβούν από μόνα τους, προτείνω η επιτροπή Οικονομικών της Βουλής να δημιουργήσει ένα παρατηρητήριο, να ορίσει δηλαδή μια ομάδα η οποία θα ενημερώνεται σε τακτική βάση από τους αρμοδίους για την πορεία των μη εξυπηρετούμενων δανείων και των εκποιήσεων και όλων των άλλων παραμέτρων του προβλήματος, έτσι ώστε με αυτό τον τρόπο να έχει και η Βουλή εικόνα της κατάστασης, για να μπορεί να επέμβει με νομοθετικές ρυθμίσεις, εάν αυτό καταστεί αναγκαίο, απλά για να προλάβουμε τα χειρότερα.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ, στον χρόνο σας.

Τώρα έχει τον λόγο ο κ. Γιώργος Λιλλήκας.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η κυπριακή οικονομία, αλλά κυρίως η κυπριακή κοινωνία βίωσε τα τελευταία χρόνια, από το 2012 και κυρίως το 2013, μία πρωτοφανή οικονομική κρίση με πολύ μεγάλες κοινωνικές επιπτώσεις, μεγάλες κοινωνικές πληγές, που παραμένουν ακόμα ανοικτές. Η κρίση αυτή ήταν πρωτοφανής και ως προς τις μεθόδους που επιλέχθηκαν, για να αντιμετωπιστεί, και αναφέρομαι, για παράδειγμα, στο κούρεμα των καταθέσεων, μια

μέθοδος η οποία μετέτρεψε τη χώρα μας, την οικονομία μας και τους ίδιους τους πολίτες μας σε οικονομικό πειραματόζωο. Ευθύνες υπάρχουν, υπάρχουν πολλές και στο επίπεδο της κυβέρνησης που αποδέχτηκε αυτές τις μεθόδους και στο επίπεδο των κομμάτων που στήριξαν με την ψήφο τους σε αυτό το κοινοβούλιο αυτές τις μεθόδους, ενώ υπήρχαν άλλες επιλογές -που προτάθηκαν από πάρα πολλούς, αλλά που παραγνωρίστηκαν- άλλες λύσεις, υπάρχουν ευθύνες βεβαίως -και απογοήτευση- από τους εταίρους μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, που, αντί να επιδείξουν αλληλεγγύη, επέδειξαν τιμωρητική διάθεση.

Οι συνέπειες βέβαια αυτής της κρίσης δεν κατανεμήθηκαν με δίκαιο τρόπο στην κυπριακή κοινωνία ούτε και στις κυπριακές επιχειρήσεις. Μεγάλα θύματα αυτής της κρίσης ήταν και είναι τα χαμηλά εισοδηματικά στρώματα, η μεσαία τάξη και οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Στα πρώτα στάδια αυτής της κρίσης βρέθηκαν αυτές οι κατηγορίες να πληρώνουν ένα μεγάλο τίμημα με την ανεργία, βρέθηκαν μεγάλα κοινωνικά στρώματα χωρίς καταθέσεις αλλά με δάνεια και βρέθηκαν δεκάδες χιλιάδες εργαζομένων με μειωμένους μισθούς και με μειωμένα εισοδήματα. Ως αποτέλεσμα τούτου βέβαια είναι αυτές οι κατηγορίες του πληθυσμού και αυτές οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, που πριν από την κρίση ήταν συνεπείς με τις δανειακές τους υποχρεώσεις και πλήρωναν ανελλιπώς τις δανειακές τους δόσεις, να μην μπορούν -ως συνέπεια της κρίσης- ν' ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους, με αποτέλεσμα να βρεθούν στην κατηγορία των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Αυτές οι χιλιάδες των οικογενειών είναι αυτές που κινδυνεύουν να χάσουν σήμερα την πρώτη κατοικία τους, να βρεθούν άστεγοι και βεβαίως εκατοντάδες μικρομεσαίες επιχειρήσεις κινδυνεύουν να χάσουν το επαγγελματικό υποστατικό τους.

Πρέπει να θυμόμαστε ότι στο κούρεμα των καταθέσεων το κεφάλαιο "κίνηση των εταιρειών" θεωρήθηκε κατάθεση, γι' αυτό εκατοντάδες ή χιλιάδες μικρομεσαίες επιχειρήσεις βρέθηκαν σε αυτή τη δύσκολη θέση. Είναι αυτή τη μερίδα των πολιτών και των επιχειρήσεων που μας ενδιαφέρει και που θέλουμε και θέλαμε πάντοτε να προστατεύσουμε. Είναι αυτή την κατηγορία, που είναι τα πραγματικά θύματα της οικονομικής κρίσης, και όχι την κατηγορία εκείνη που ήταν οι στρατηγικοί κακοπληρωτές, τους οποίους γνώριζαν οι τράπεζες, αλλά οι ίδιες οι τράπεζες με τη συμπεριφορά τους και την ανοχή τους τους επέτρεψαν να εκμεταλλευτούν το όλο σύστημα.

Σήμερα όλοι εστιάζουμε στα μη εξυπηρετούμενα δάνεια ως ένα μεγάλο πρόβλημα. Ποιος ευθύνεται όμως για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια; Πρώτη ευθύνη, κατά την άποψή μας, φέρουν οι ίδιες οι τράπεζες με τον αλόγιστο δανεισμό που έκαναν, οι οποίες τράπεζες δε λειτουργούσαν με αυστηρά επαγγελματικά κριτήρια και δάνειζαν ακόμα και κόσμο ή επιχειρήσεις ή και πολίτες που τα έσοδα και τα εισοδήματά τους δεν τους επέτρεπαν να ανταποκριθούν στο ύψος του δανείου. Τεράστιες ευθύνες φέρει η Κεντρική Τράπεζα και οι εκάστοτε Διοικητές για τον ελλιπή -για να μην πω καθόλου- εποπτικό έλεγχο που όφειλαν να κάνουν και δεν έκαναν. Από αυτούς που ευθύνονται -και τράπεζες και Κεντρική Τράπεζα- κανένας τους δε θα πληρώσει τη νύφη. Τη νύφη καλούνται να την πληρώσουν οι δανειολήπτες, η κατηγορία εκείνη που ήταν συνεπείς, αλλά θύματα ταυτόχρονα της οικονομικής κρίσης.

Έτσι, από το 2014 ξεκίνησε μια συστηματική προσπάθεια από την κυβέρνηση και από το κοινοβούλιο, για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Η όλη προσοχή εστιάστηκε, δυστυχώς, στο να δοθούν απλοποιημένες διευκολύνσεις στις τράπεζες, απλοποιημένες διαδικασίες εκποίησης ή πώλησης δανείων, ενισχύθηκε στην ουσία ακόμη περισσότερο η ισχυρή θέση που έχουν οι τράπεζες έναντι των δανειοληπτών και αποδυναμώθηκε, ταυτόχρονα, η αμυντική θέση των δανειοληπτών, ακόμα και τα δικαιώματά τους. Τότε προτείναμε και εμείς, όπως και άλλες κοινοβουλευτικές ομάδες και πολιτικές δυνάμεις, τον διαχωρισμό των δανειοληπτών σε δύο κατηγορίες: τους στρατηγικούς κακοπληρωτές, που εκμεταλλεύτηκαν το σύστημα, που πρέπει να πληρώσουν, και τα θύματα της κρίσης. Δυστυχώς, δεν εισακουστήκαμε, με αποτέλεσμα όλοι οι δανειολήπτες που έχουν μη εξυπηρετούμενα δάνεια να τίθενται στην ίδια μοίρα.

Το 2018 με τη διαδικασία, δυστυχώς, για ακόμα μια φορά του κατεπείγοντος τροποποιήθηκε και πάλι νομοθεσία, ενισχύοντας ακόμη περισσότερο τη θέση των τραπεζών. Υπενθυμίζω ότι όλες οι τροπολογίες που κατατέθηκαν από διάφορους συναδέλφους που στόχο είχαν να προστατεύσουν την πρώτη κατοικία καταψηφίστηκαν από την πλειοψηφία αυτού του σώματος. Και εμείς και άλλοι τότε προειδοποιήσαμε ότι θα ακολουθήσουν αναπόφευκτα μαζικές εκποιήσεις και, δυστυχώς, σήμερα αποτελεί κοινή διαπίστωση και κοινή ανησυχία. Το πόσο ειλικρινής είναι αυτή η ανησυχία για όλους δεν είμαι σίγουρος, γιατί ήταν προβλεπτή αυτή η εξέλιξη, και όμως κάποιοι, δυστυχώς, επέτρεψαν στις τράπεζες να συμπεριφερθούν με αυτή την ασυδοσία και γι' αυτό δε χωρούν σήμερα κροκοδείλια δάκρυα επί ερειπίων μιας προδιαγεγραμμένης πολιτικής.

Μας λένε σήμερα ότι αυτός είναι ο μόνος τρόπος, για να αντιμετωπιστεί και να επιλυθεί το πρόβλημα με τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Εμείς είχαμε προτείνει, ως Συμμαχία Πολιτών, τη δημιουργία ενός χρηματοοικονομικού οργανισμού τραπεζικών διευκολύνσεων, που θα μπορούσε, με ιδιωτικά κεφάλαια και χωρίς δαπάνες του δημοσίου, να εξαγοράσει με μια μεγάλη, σημαντική έκπτωση τα δάνεια από τις τράπεζες και να μεταφέρει αυτή την έκπτωση στους δανειολήπτες, μειώνοντας τη δόση τους, επιμηκύνοντας τον χρόνο αποπληρωμής, έτσι ώστε να ανταποκρίνεται στις πραγματικές τους δυνατότητες, για να μπορέσουν να αποπληρώσουν τα δανειά τους και να μην κινδυνεύσουν να χάσουν την πρώτη κατοικία. Δυστυχώς, δεν

εισακουστήκαμε και συνεχίζουν σήμερα όντως τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια να είναι ένα μεγάλο πρόβλημα, μια νάρκη, όπως λέμε, στα θεμέλια των τραπεζών μας.

Όμως είναι τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια που αποτελούν το μεγάλο πρόβλημα σήμερα, μετά από πέντε χρόνια από το 2013; Ή μήπως το μεγάλο πρόβλημα είναι η συμπεριφορά των τραπεζών έναντι των δανειοληπτών, η αλαζονική στάση που επιδεικνύουν στο ζήτημα των αναδιαρθρώσεων, γιατί ξέρουν ότι έχουν στα χέρια τους ένα ισχυρό νομικό πλαίσιο και απέναντί τους αδύναμους δανειολήπτες; Δυστυχώς, η Κεντρική Τράπεζα και η κυβέρνηση για ακόμα μια φορά αποδείχτηκαν ανεπαρκείς και, αντί να πιέσουν τις τράπεζες, έτσι ώστε να προβούν σε λελογισμένες αναδιαρθρώσεις, να προβούν σε εκπτώσεις, σε μειώσεις, σε κούρεμα, αν θέλετε, μέρους αυτών των δανείων, για να μπορούν να ανταποκριθούν οι δανειολήπτες, δώσαμε τη δυνατότητα στις τράπεζες, κάνουν αυτές τις εκπτώσεις, κάνουν το κούρεμα των δανείων, αλλά προς όφελος των διαφόρων επενδυτικών ταμείων. Θα κάνουν τα επενδυτικά ταμεία σημαντικά κέρδη, αλλά ο δανειολήπτης θα συνεχίσει να πληρώνει την υψηλή δόση, αν μπορεί να την πληρώνει.

Δυστυχώς, ως συνήθως η κυβέρνηση καταφέρνει να πείσει την πλειοψηφία της Βουλής με υποσχέσεις, με δηλώσεις καλής πρόθεσης, προκειμένου να εξασφαλίσει την πλειοψηφία, για να περάσει την πολιτική που θέλει, ιδιαίτερα στα ζητήματα των τραπεζών. Είναι έτσι που λειτουργήσαμε σε αυτό το σώμα τον περασμένο Ιούνιο με τις τροπολογίες να καταψηφίζονται, γιατί υποσχέθηκε η κυβέρνηση ότι έχει προγράμματα και θα φέρει προγράμματα, θα φέρει την περίφημη "Εστία", για να προστατεύσει την πρώτη κατοικία για μια κατηγορία, τουλάχιστον, των δανειοληπτών. Μέχρι σήμερα δεν έχουμε δει αυτή την "Εστία". Εκείνο τουλάχιστον που έχει δημοσιευθεί -και εμείς το τονίσαμε από την πρώτη στιγμή- ως κριτήρια γι' αυτό το πρόγραμμα δε θα εξυπηρετήσει τα θύματα της κρίσης που αδυνατούν να πληρώσουν τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια λόγω μειωμένων εισοδημάτων, αλλά κατά κύριο λόγο με τα λεφτά του δημοσίου θα καλύψει σε μεγάλο βαθμό μια κατηγορία των στρατηγικών κακοπληρωτών. Για ακόμα μια φορά αυτή η πολιτεία θα επιβραβεύσει αυτούς που δεν ανταποκρίνονταν στις υποχρεώσεις τους και όχι αυτούς οι οποίοι υπήρξαν θύματα λανθασμένων πολιτικών.

Αναπόφευκτα, θα ακολουθήσουν οι μαζικές εκποιήσεις, αλλά τις μαζικές εκποιήσεις θα ακολουθήσει ένα μεγάλο κύμα μαζικών επιπτώσεων και συνεπειών, πρώτα κοινωνικών. Θα δημιουργηθούν οικογένειες άστεγες, μια νέα κοινωνική τάξη στην Κύπρο, ένα κοινωνικό πρόβλημα το οποίο η κυβέρνηση δεν είναι διατεθειμένη και δε δείχνει να είναι έτοιμη να αντιμετωπίσει. Θα ακολουθήσουν όμως και οικονομικές επιπτώσεις, γιατί οι μαζικές εκποιήσεις, αναπόφευκτα, από την ώρα που δεν υπάρχει η διάθεση για εύκολο δανεισμό με χαμηλό επιτόκιο από τις τράπεζες για την εξαγορά, θα εξαγοραστούν από αυτούς που διαθέτουν ρευστότητα ως επένδυση, όμως θα οδηγήσουν αναπόφευκτα σε σημαντική μείωση της τιμής των ακινήτων. Αυτό θα έχει επιπτώσεις και πάνω στις ίδιες τις τράπεζες στην πορεία, γιατί ενυπόθηκα δάνεια τα οποία είναι εξυπηρετούμενα και τα οποία καλύπτονται από την αξία του ακινήτου που είναι υποθήκη δε θα καλύπτονται πλέον από αυτό το ακίνητο που είναι υποθήκη, γιατί η αξία του θα έχει μειωθεί.

Κατά τη δική μας άποψη, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι μαζικές εκποιήσεις δεν είναι λύση. Θα είναι η αφετηρία και η αιτία για νέες κρίσεις και εμείς, ως Συμμαχία Πολιτών, θα συνεχίσουμε να προσπαθούμε και έχουμε κάθε διάθεση να συνεργαστούμε με όσους συναδέλφους βουλευτές και κοινοβουλευτικές ομάδες κινούνται στην ίδια λογική και στην ίδια φιλοσοφία, για να φέρουμε το ταχύτερο δυνατό ενώπιον της ολομέλειας προτάσεις νόμου, τροποποιήσεις των υφιστάμενων νομοθεσιών, για να μπορέσουμε να προσφέρουμε πραγματική και ουσιαστική προστασία της πρώτης κατοικίας για τα θύματα, επαναλαμβάνω, της κρίσης.

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε, με μια αναφορά για μια πτυχή που άπτεται των εγγυητών. Δε θα αναφερθώ σε πτυχές που κάλυψαν οι συνάδελφοι προηγούμενα για την αναδρομικότητα και άλλες πτυχές που αφορούν τους εγγυητές. Αν δεν κάνω λάθος, θα είμαστε σήμερα η μόνη ευρωπαϊκή χώρα όπου οι τράπεζες παρέχουν δάνεια σε επιχειρήσεις, αλλά, για να παρέχουν τα δάνεια στις επιχειρήσεις αυτές, αντί να στηριχθούν στο επιχειρηματικό πλάνο και στα δεδομένα που παρουσιάζει ο επιχειρηματίας, στηρίζονται και απαιτούν προσωπικές εγγυήσεις. Και αυτό βεβαίως δεν το κάνουν έναντι όλων των εταιρειών. Το κάνουν κυρίως, σχεδόν αποκλειστικά, για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Ποια είναι η συνέπεια; Η συνέπεια είναι ότι με αυτή την πρακτική, την αναχρονιστική πρακτική, ουσιαστικά έχουμε καταργήσει το ότι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, οι επιχειρήσεις μας είναι περιορισμένης ευθύνης, είναι limited, γιατί η ευθύνη μεταφέρεται στον ιδιοκτήτη της εταιρείας. Δεν πράττουν όμως το ίδιο για τις μεγάλες επιχειρήσεις, όταν τις δανειοδοτούν. Δε ζητούν εγγυήσεις από τους μετόχους ή τον κύριο ιδιοκτήτη της μεγάλης επιχείρησης. Αυτή είναι μια πρακτική η οποία θα πρέπει να αντιμετωπιστεί νομοθετικά ενδεχομένως από αυτό το σώμα, αφού δυστυχώς δεν υπάρχει και δε δείχνει καμία διάθεση η κεντρική κυβέρνηση να ρυθμίσει αυτό το ζήτημα, το οποίο είναι ίσως μοναδικό φαινόμενο σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Λιλλήκα.

Ο κ. Κωστής Ευσταθίου να αποφασίσει πόσα λεπτά θέλει να αφήσει στο συνάδελφό του. Όχι λεφτά, λεπτά! Μιλούμε για λεφτά, αλλά λεπτά εννιά αφήσεις!

ΚΩΣΤΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Να αφήσω έξι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έξι;

Εντάξει.

ΚΩΣΤΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κύριοι συνάδελφοι,

Πριν ξεκινήσω την ομιλία μου, θα αναφερθώ σε δύο διαπιστώσεις, οι οποίες, αν και φαίνονται άσχετες με το θέμα, εντούτοις θεωρώ ότι πιθανόν να έχουν μεγάλη σχετικότητα. Το πρώτο είναι ότι σε μια κρίση ειλικρίνειας και αυτοκριτικής οι εμπνευστές του Σχεδίου Ανάν κατά την εποχή, αλλά και οι συνεχιστές του έργου μεταγενέστερα είχαν πει ότι το μεγαλύτερο πρόβλημα του Σχεδίου Ανάν και όλων των παρελκομένων που ακολούθησαν έκτοτε ήταν ότι δε λάβαμε σοβαρά υπόψη την αγάπη που έχει ο Κύπριος για το σπίτι του, για τη γη του, για το χωραφούνι του ή το αλωνούνι του. Αυτή είναι μία διαπίστωση την οποία οι εμπνευστές, οι αγγλόφωνες αυτοί εμπνευστές δεν είχαν υπόψη τους, όταν ασχολούνταν με τον κυπριακό λαό.

Το δεύτερο είναι ότι θα πρέπει να απολογηθούμε στον κυπριακό λαό ως Βουλή για τις μεγάλες αναλήθειες που έχουν εκτοξευθεί σ' αυτό το σώμα για δήθεν έγνοια ή προστασία της πρώτης κατοικίας ή της επαγγελματικής στέγης ή την προστασία των δανειοληπτών. Τίποτε από αυτά δεν ίσχυε και δεν ισχύει. Κανένας δεν έλαβε υπόψη του ούτε την πρώτη κατοικία -πέραν των μεγαλόστομων διακηρύξεων- ούτε την επαγγελματική στέγη, αλλά ούτε και τους δανειολήπτες, όταν ψηφίζονταν τα μέτρα τα οποία σήμερα σχολιάζουμε.

Ποια είναι η κατάσταση σήμερα; Η κατάσταση σήμερα είναι ότι έχουμε οφειλέτες, δανειολήπτες, ενυπόθηκους δανειολήπτες και οφειλέτες λιγότερο ή περισσότερο καταχρεωμένους. Πλείστοι εξ αυτών δεν είναι οι στρατηγικοί κακοπληρωτές, για τους οποίους έχει γίνει λόγος και από τους προηγούμενους συναδέλφους. Οι περισσότεροι από αυτούς είναι τα θύματα της κρίσης και μιλούμε για επαγγελματίες, για μικροβιοτέχνες, για εργάτες, για υπαλλήλους, για μισθωτούς οι οποίοι είδαν τα εισοδήματά τους να μειώνονται ή να εξανεμίζονται και τις υποχρεώσεις τους να πολλαπλασιάζονται, κυρίως μέσα από επιβολή τόκων, φόρων, κυρίως όμως των τόκων από τις τράπεζες σε ένα θέατρο του παραλόγου, όπου επιβάλλονταν και επιβάλλονται ακόμα τόκοι υπερημερίας σε οφειλέτες οι οποίοι δεν μπορούν να πληρώσουν ή να καταβάλουν τόκο π.χ. 5% και τους επιβλήθηκε και τόκος και 7% και 8% και 9% ανατοκίζόμενος, σε μια προσπάθεια να πληρώσουν. Αυτά τα παράδοξα έχουμε σήμερα, όταν εξετάζουμε την κατάσταση πραγμάτων που υπάρχει σήμερα.

Υπάρχει και μια άλλη μεγάλη κατηγορία ενυπόθηκων δανειοληπτών, τους οποίους αγνοούμε. Είναι ο μεγάλος αριθμός κυρίως των γυναικών συζύγων οι οποίες είτε αυτές είτε οι γονείς τους προχωρούσαν σε εξασφάλιση δανείων των συζύγων, οι οποίοι, αφού ίδρυσαν την εταιρεία ή έκαναν τη μεγάλη ζωή, πολλοί από αυτούς εγκατέλειπαν τα σπίτια τους, με αποτέλεσμα σήμερα πάρα πολλοί ενυπόθηκοι οφειλέτες να μπαίνουν σε μια διαδικασία να χάσουν την ακίνητή τους περιουσία για χρέη όχι δικά τους αλλά για χρέη και οφειλές τρίτων προσώπων πλέον. Αυτούς δεν πρέπει να τους ξεχνούμε, όταν πάντοτε μιλούμε για τους κακοπληρωτές τους στρατηγικούς. Αυτοί που οφείλουν τα χρήματα σήμερα, τα συμποσούμενα μεγάλα ποσά είναι αυτοί οι συμπατριώτες μας που βρίσκουμε κάθε μέρα στον δρόμο ή στη δουλειά μας και είναι αυτούς τους οποίους θα έπρεπε να είχαμε προστατεύσει.

Ποιοι είναι οι δανειστές; Οι δανειστές είναι κυρίως οι τράπεζες και δύο εξ αυτών κατέχουν αυτό που λέμε "δεσπόζουσα θέση" στην αγορά. Ποιες είναι οι τράπεζες; Η Τράπεζα Κύπρου πρώτα και η Ελληνική Τράπεζα κατά δεύτερο λόγο. Κάποτε η Τράπεζα Κύπρου ήταν μια τράπεζα με μεγάλη μετοχική βάση. Η γιαγιά αγόραζε μετοχές της εγγονής με τη γέννησή της, για να έχει ένα κομμάδιμα το εγγόνι. Όλα αυτά έχουν χαθεί. Σήμερα έχουμε μια τράπεζα αμερικανικών και ρωσικών συμφερόντων, που μοναδικό τους μέλημα είναι να πουλήσουν τις ακίνητες περιουσίες, για να εισπράξουν το λαβείν τους. Έχουμε και μια Ελληνική Τράπεζα, η οποία αντικατέστησε τον συνεργατισμό με πελάτες τα πρώην μέλη της Συνεργατικής Πιστωτικών Εταιρειών, που ξέρουμε και τη δυνατότητά τους και την οικονομική τους επιφάνεια.

Είναι ο τραπεζικός τομέας ολιγοπωλιακός, στον οποίο δεσπόζουν αυτές οι τράπεζες κυρίως, στις οποίες δεν έχει επιβληθεί κανένας όρος. Ξέρετε, στα σοβαρά κράτη, όταν έχουμε τραπεζικό ολιγοπώλιο και έχουμε τράπεζες οι οποίες έχουν μεγάλο εύρος κατοχής του ποσοστού στην αγορά, επιβάλλονται όλοι οι περιορισμοί. Δεν μπορείτε, κύριοι, να πωλείτε, να προχωρείτε σε εκποιήσεις...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έληξαν τα έξι λεπτά, κύριε Ευσταθίου.

ΚΩΣΤΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Ευχαριστώ.

Δεν μπορεί να εκποιούνται δάνεια, δεν μπορούμε να προχωρούμε στην αυξομείωση τόκων κατά το δοκούν, στην επιβολή όρων, διότι ακριβώς είναι μεγάλες οι τράπεζες και είναι αδύνατος ο αντισυμβαλλόμενός τους.

Στην Κύπρο σήμερα στις τράπεζες όχι μόνο δεν έχουν επιβληθεί τέτοιου είδους περιορισμοί, αλλά δρουν με ένα τεράστιο οπλοστάσιο νομικό και το νομικό οπλοστάσιο είναι ο νόμος περί Εκποιήσεων, είναι ο νόμος με τη δύναμη αυξομείωσης των χρεώσεων και βεβαίως τη δυνατότητα επιβολής των τόκων, αυξομείωσης των τόκων. Δικαιούνται να κάνουν ό,τι θέλουν έναντι των αντισυμβαλλομένων. Υπάρχει ο νόμος περί Εκποιήσεων, υπάρχει ο νόμος περί Πώλησης Δανείων, οι τράπεζες πλέον πωλούν και δάνεια στους οποιουσδήποτε επιχειρηματίες συνεργάτες τους και βεβαίως οι τράπεζες δικαιούνται να ιδρύουν και ιδρύουν εταιρείες για αξιοποίηση και εκμετάλλευση ακίνητης περιουσίας σε τομείς που δεν είναι της αρμοδιότητάς τους. Και προχωρούμε σε εκποιήσεις. Οι εκποιήσεις σήμερα γίνονται από τις τράπεζες με το "έτσι θέλω" στην πράξη, χωρίς να λαμβάνουν υπόψη κανένα απολύτως νόμιμο συμφέρον των οφειλετών. Παλαιότερα, πριν την τροποποίηση του Ιούλη, μπορούσε κάποιος να αμφισβητήσει τουλάχιστον το ποσό το οποίο καλείται να εξοφλήσει. Ούτε και αυτό δεν μπορεί να το κάνει σήμερα. Ούτε και αυτό μπορεί να διεκδικήσει στο δικαστήριο. Το μόνο που έχουν δυνατότητα να κάνουν είναι να προχωρήσουν σε έκδοση προσωρινού απαγορευτικού διατάγματος, το οποίο απορρίπτεται. Γιατί απορρίπτεται; Διότι τα δικαστήρια λαμβάνουν ως πρόθεση του νομοθέτη, όταν κρίνουν τις αιτήσεις... Πρόθεση, λέει, του νομοθέτη είναι η μείωση των εξυπηρετούμενων δανείων και οι εκποιήσεις. Αυτά είναι που ταλανίζουν σήμερα τον πολίτη...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ξεπεράσατε τα οκτώ λεπτά.

ΚΩΣΤΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

...και για αυτό θα πρέπει εμείς να απολογηθούμε πρώτα στον λαό και να προχωρήσουμε με προτάσεις. Και οι προτάσεις είναι η αναστολή εκποιήσεων, αναστολή πληρωμών στα πλαίσια της πρότασης την οποία θα επαναφέρουμε πάνω στα πρότυπα του περί Ανακούφισης Οφειλετών Νόμο. Δεν μπορούν να προχωρούν αυτοί που καθορίζουν μονομερώς τους όρους και τα ποσά με το "έτσι θέλω" σε εκποιήσεις. Κάποτε πρέπει να σταματήσει. Και αυτό γίνεται, για να προστατευτεί ο κοινωνικός ιστός, τον οποίο καταστρέφουμε μέρα με τη μέρα στην Κύπρο.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Ο κ. Άγγελος Βότσης.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΟΤΣΗΣ:

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Νομίζω ότι η εικόνα της ολομέλειας επιβεβαιώνει αυτό που το Δημοκρατικό Κόμμα είχε πει, ότι αυτό το θέμα θα έπρεπε να συζητηθεί στην επιτροπή Οικονομικών. Να συζητηθεί, ώστε να αποφύγουμε απλά να κάμνουμε μεταξύ μας όσοι μείνουμε εδώ μια νεκροψία, όπως ο καθένας το έχει αντιληφθεί, με τις παραστάσεις που έχει ακούσει, με το πόσοι του τηλεφώνησαν και του έκαμαν παράπονο. Ενώ σε μια επιτροπή, όπως εμείς προτεινάμε και έχουμε εγγράψει θέμα εκ μέρους της ομάδας μας, θα έχουμε την ευκαιρία να προσπαθήσουμε τουλάχιστον να έχουμε τη σωστή διάγνωση του προβλήματος, για να δούμε πόσο είναι το πρόβλημα και ποια θεραπεία θα μπορούσαμε να σκεφτούμε να δώσουμε.

Σήμερα εγώ θέλω να ρωτήσει ο καθένας τον εαυτό του, να σκεφτεί μόνος του: Ξέρει κάποιος αν οι επιστολές που έχουν σταλεί έχουν σταλεί μόνο στους στρατηγικούς κακοπληρωτές ή έχουν σταλεί σε όσους θα μπουν στο "Εστιά" ή έχουν σταλεί σε όσους τα δάνειά τους είναι στον φορέα; Εγώ ειλικρινά δεν μπορώ να απαντήσω αυτό το ερώτημα. Μακάρι οι συνάδελφοι να έχουν τα στοιχεία, αν τα έχουν, ώστε, όταν θα γίνει στην επιτροπή Οικονομικών η συζήτηση, να μπορέσουμε να δούμε ακριβώς το μέγεθος του προβλήματος. Γιατί σίγουρα υπάρχει πρόβλημα. Και το πρόβλημα που είχαμε κληθεί να αντιμετωπίσουμε με τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια... Όταν έρχονται ενώπιόν μας τα διάφορα νομοθετήματα, προσπαθούμε να τα αντιμετωπίσουμε με τον πιο ισορροπημένο τρόπο που μπορούμε, γιατί πρέπει να υπάρχει μια ισορροπία.

Ακούω όλους μας να λέμε «οι τράπεζες». Τι είναι οι τράπεζες; Ποια συστατικά αποτελούν τις τράπεζες; Οι τράπεζες είναι οι καταθέτες. Κάποιοι μάλιστα έχουν προτείνει να βοηθήσουμε αυτούς τους καταθέτες, που

είναι συνεπείς, με κάποιο μπόνους, άρα οι τράπεζες αποτελούνται από τους καταθέτες, που εμείς τουλάχιστον θέλουμε όσο μπορούμε να τους βοηθήσουμε, ιδιαίτερα τους συνεπείς, τους μετόχους και τους δανειολήπτες. Εγώ λέω ότι στη δική μου αντίληψη ο πιο “κακός” της παρέας είναι ο μέτοχος, που μπορεί να τον κτυπούμε από το πρωί ως τη νύχτα. Να θυμόμαστε εδώ ότι στους μετόχους της Τράπεζας Κύπρου είναι και οι καημένοι οι κουρεμένοι, που έπιασαν μετοχές. Άρα, και εκεί πρέπει να δούμε πώς χειριζόμαστε αυτή την ομάδα.

Υπάρχει ακόμα μια ομάδα στη συζήτησή μας, ο κυπριακός λαός, που τον εκάμαμε -γιατί θέλαμε να περισώσουμε ό,τι περιεσώζετο από τον συνεργατισμό- μέτοχο περίπου €8 δις μη εξυπηρετούμενων δανείων. Ο κυπριακός λαός στην ουσία έχει δανειστεί €8,5 δις για να αγοράσει δάνεια αξίας €8,5 δις και να τα διαχειριστεί μέσω του φορέα. Άρα, ο κόσμος που μας ακούει τώρα έχει φορτωθεί αυτό το βάρος, άρα πρέπει να δούμε: Μπορεί να εισπράξουμε εκείνο το ποσό, για να μπορέσει ο κόσμος να ρεφάρει, όπως λέμε απλά;

Με όλα αυτά εμείς ψηφίσαμε τις νομοθεσίες και μάλιστα οι σύνδεσμοι δανειοληπτών είχαν δει ως θετικές τις τροπολογίες μας, αλλά και ευρύτερα το όλο σκηνικό, όπως είχε δημιουργηθεί με την υπεύθυνη στάση για άλλη μια φορά του Δημοκρατικού Κόμματος. Την ίδια ώρα, είχαμε εντοπίσει και εντοπίζουμε ξανά ότι αναμένουμε η περιβόητη επιτροπή να μην έχει την εξέλιξη άλλων επιτροπών για το ποιος μας έφερε εδώ που μας έφερε, που μαζί με τη συμπεριφορά τότε της κυβέρνησης, η οποία -τα είχαμε πει τότε και τα επαναλαμβάνουμε- χωρίς να αναλάβει καμία πολιτική ευθύνη, μας έφερε μια ετεροβαρή κακή συμφωνία με την Ελληνική Τράπεζα, αργοπορημένη, με προχειρότητες, θυμάστε, παλινδρομήσεις, τι θα έκαμνε με τον συνεργατισμό; όλα αυτά τα είχαμε πει. Παρ’ όλα αυτά, εμείς ψηφίσαμε τις νομοθεσίες που είχαμε προστάς μας, βάζοντας δύο προϋποθέσεις, τις οποίες υπενθυμίζουμε σήμερα, όχι για να εκβιάσω τα πράγματα και να πείτε «ξέρετε, ήρθε το ΔΗΚΟ δαμαί, για να μας εκβιάσει», απλώς, επειδή λέμε ότι οι καλοί λογαριασμοί κάνουν τους καλούς φίλους, επαναλαμβάνουμε και από αυτό το βήμα ότι από αυτές τις προϋποθέσεις που είχαμε βάλει θα εξαρτηθεί η δική μας ψήφος έναντι των προϋπολογισμών. Τόσο απλά και ήπια και ήρεμα και φιλικά, αν θέλετε. Λέω λοιπόν: Ποιες ήταν οι δύο προϋποθέσεις; Να γίνει το περιβόητο σχέδιο “Εστία” και να εφαρμοστεί από την 1^η Ιανουαρίου 2019 -αυτή ήταν η υπόσχεση- το οποίο τι θα μας προσφέρει; Θα προσφέρει την ευκολία, αν θέλετε, τους λιγότερο ευάλωτους, που δε θέλουμε να τους πλήξουμε, θέλουμε να τους βοηθήσουμε, να τους κατατάξουμε σε αυτή την κατηγορία. Και χαιρετίζουμε το ότι η Τράπεζα Κύπρου έστειλε πέντε χιλιάδες επιστολές, από ό,τι πληροφορούμαστε, σε αυτούς που θέλουν, που θα μπορούσαν να σκεφτούν να μπουν σε αυτό το σχέδιο, ούτως ώστε αυτό που όλες οι πολιτικές δυνάμεις λέμε, να πάμε εντονότερα στους στρατηγικούς κακοπληρωτές, να μπορούμε να το κάνουμε, χωρίς να επηρεάζουμε και την ευάλωτη ομάδα.

Φυσικά, ρωτώντας μας όλους, και σας λέω, σκεφτείτε το, πέστε μου αν ξέρει κανένας Κύπριο ο οποίος σας παραδέχτηκε ή σε πόσο ποσοστό παραδέχτηκε ότι είναι στρατηγικός κακοπληρωτής. Εγώ δεν ξέρω κανέναν! Λέω λοιπόν ότι ο λόγος που εμείς επιμέναμε στο “Εστία” είναι ακριβώς για να μπορούμε να κάνουμε τον διαχωρισμό που θα ζητήσουμε στην επιτροπή Οικονομικών, όταν θα γίνει ουσιαστική συζήτηση, να δούμε αν υπάρχει κατάταξη. Να δούμε πώς έχουν αντιμετωπίσει όλο αυτό τον κόσμο που υπάρχει, και τους ευάλωτους και τους δικαιολογημένους. Και υπάρχουν και οι στρατηγικοί κακοπληρωτές. Να δούμε, υπάρχει σκοπιμότητα; Γιατί φτάνει και στα δικά μας τα αυτιά ότι ενδεχομένως οι τράπεζες, όπως κινούνται σήμερα με αυτά τα εργαλεία που έχουν, βάσει κάποιων σκοπιμοτήτων να ωθούν τα πράγματα, για να πιάσουν τα φιλέτα με το ζόρι, να κάμουν προβληματικά τα δάνεια, να πατήσουν τον κόσμο μέσα στο λαιμό. Το κάμνουν.

Λέω λοιπόν ότι πρέπει να γίνει σωστή διάγνωση. Και εκεί που τα αποτελέσματα της σωστής διάγνωσης επιβεβαιώσουν ότι αυτό που μπορεί να μας λένε στα γραφεία μας δύο, τρεις, πέντε, δέκα είναι μια πρακτική πρέπει να αντιμετωπιστεί. Και οι νομοθεσίες είναι εκεί και ψηφίζονται και μπορούν και να αλλάζουν. Λέω λοιπόν ότι στην επιτροπή Οικονομικών το Δημοκρατικό Κόμμα θα κάνει τη σωστή διάγνωση, θα απαιτήσει να γίνει η σωστή διάγνωση και από τους θεσμούς, που έχουν τεράστια ευθύνη για το πού βρισκόμαστε, και από τις τράπεζες, που έχουν πάρει αυτό το εργαλείο, θυμίζοντας ταυτόχρονα αυτό που είπα στην αρχή, την ισορροπία, που είναι η μαγική λέξη που πρέπει να προσπαθήσουμε να κρατήσουμε, γιατί, επαναλαμβάνω, όταν μιλούμε για τράπεζες, πρέπει να θυμόμαστε και τους καταθέτες και τους δανειολήπτες και τους ευάλωτους και τους κακοπληρωτές, που θέλουμε να τιμωρήσουμε ή να πιέσουμε, ακόμα και τους μετόχους. Κάποιοι μέτοχοι ήταν επενδυτές που ήρθαν στον τόπο μας, για να βοηθήσουν και τα δικά τους συμφέροντα βεβαίως, την πούγκα τους, αλλά την ίδια ώρα, ναι, έδειξαν εμπιστοσύνη κάποιοι στην κυπριακή οικονομία. Αλλά, επαναλαμβάνω, μέσα σε αυτούς τους μετόχους είναι και οι κουρεμένοι μέτοχοι της Τράπεζας Κύπρου.

Και έρχομαι εδώ τώρα σε άλλα δύο θέματα που είναι σε εκκρεμότητα και αφορούν το θέμα που συζητούμε. Αναμένουμε εδώ και ενάμισι χρόνο αυτή την κυβέρνηση να μας φέρει νομοσχέδιο για το Ταμείο Αλληλεγγύης για τους κουρεμένους και έχει ενάμιση χρόνο που το αναμένουμε. Ένα ταμείο όπου εγκρίναμε τα €25 εκατομ., αλλά τα σταυρώσαμε, διότι οι σκοποί αυτού του ταμείου, αγαπητοί φίλοι της κυβέρνησης, λέγουν ότι είναι ταμείο που θα ενισχύουμε τις τράπεζες. Και συμφωνείτε όλοι ότι αυτό το ταμείο που θα γίνει θα πρέπει να είναι ταμείο αλληλεγγύης για τους κουρεμένους κ.λπ. κ.λπ. Πότε θα το φέρετε; Όταν φύγει και αυτός ο προϋπολογισμός; Όταν φύγει αυτή η χρονιά; Πρέπει να μας το φέρετε μαζί με τους προϋπολογισμούς, αυτό το ταμείο να ξεκινήσει, για να δούμε σιγά σιγά πώς αυξάνει τον όγκο του, για να μπορέσει να γίνει η εκταμίευση αυτού του ταμείου προς αυτό τον κόσμο ο οποίος αναμένει.

Την ίδια ώρα, κρατάτε ακόμη ένα νομοσχέδιο στον πάγο, που έχει παγώσει την αγορά ακίνητης ιδιοκτησίας σε όσους μπορούν να το κάμουν. Δεσμεύτηκε ο κ. Αβέρωφ εκ μέρους όλης της επιτροπής, όταν περάσαμε το 19% ΦΠΑ πάνω στην αγορά ακίνητης ιδιοκτησίας, ότι θα έφερνε η κυβέρνηση άλλο νομοσχέδιο, το οποίο θα εξαιρούσε το 19% και θα το μετέτρεπε σε 5%, εάν αφορούσε αγορά γης, οικοπέδου για την πρώτη κατοικία, όπως ισχύει για το διαμέρισμα για πρώτη κατοικία. Εννά το φέρουν ακόμα! Οι συνάδελφοι έχουν εγγράψει θέμα, όλοι φωνάζουμε γι' αυτό το θέμα. Πότε εννά το φέρετε; Ο άλλος που θέλει να αγοράσει... Όσοι λίγοι έμειναν που μπορούν να αγοράσουν περιμένουν. Εσταλώσετε τζιαι τούτην τη δουλειά συν τοις άλλοις!

Λέγοντάς τα όλα αυτά, υπάρχει ένα θέμα για το οποίο θέλω να πάρω την ευκαιρία αυτής της παρέμβασης, για να το αναδείξω, γιατί δε μας αφορά ούτε εμάς ούτε την κυβέρνηση, αφορά τη Νομική Υπηρεσία. Και έχω αποστείλει επιστολή και δεν πήρα απάντηση, ως επιτροπή Εμπορίου, ως πρόεδρος της επιτροπής εκ μέρους της επιτροπής για τις περιβόητες καταχρηστικές ρήτρες. Ένα θέμα που το αφήναμε στο περιθώριο. Ξέρετε, με κάποιο παράξενο τρόπο ό,τι αφορά τις τράπεζες, με όσα περιέγραφα τι σημαίνει "τράπεζες", θέματα που πρέπει να τους τσιλλήσουν, να τους πιάσουν 'τού το φτιν, για κάποιο παράξενο λόγο καθυστερούν πολλά, σε αντίθεση με τα υπόλοιπα, τα οποία άμεσα έρχονται, γιατί είναι η Ευρώπη, γιατί είναι η πίεση, γιατί είναι τα μνημόνια και τα περνούμε όπως πρέπει να τα περάσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πάμε προς τα δώδεκα λεπτά.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΟΤΣΗΣ:

Ναι, το ξέρω.

Καταχρηστικές ρήτρες λοιπόν. Το Υπουργείο Εμπορίου, η Υπηρεσία Προστασίας του Καταναλωτή έχει εκδώσει αποφάσεις εναντίον τραπεζών για δεκατέσσερις παραβιάσεις καταχρηστικών ρητρών. Ποιο είναι το επόμενο βήμα; Να πάει ο νομικός τους σύμβουλος, του κράτους, που είναι η Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, να πάει στο δικαστήριο, για να βγάλει απόφαση! Εννά τα πάρουν ακόμα! Εξεκινήσαν με τους ντιβέλοπερς, ένα θέμα καταχρηστικών ρητρών, πριν δυόμισι χρόνια, τρία χρόνια, αναδείξαμε το θέμα έσει ενάμισι χρόνο στην επιτροπή και η απάντηση είναι: «Έχουμε πολλή δουλειά τζιαι εν προλαβαίνουμε». Εστειλάμε επιστολή στον Γενικό Εισαγγελέα, έσει περίπου έναν χρόνο, εννά πάρουμε απάντηση ακόμα. Τζιαι περνούν οι μήνες! Για ένα θέμα που όλα αυτά που φωνάζουμε, όλα αυτά που ο κόσμος διαμαρτύρεται για τα δανειά του, για τις συμφωνίες που έχει κάνει, θα μπορούσε πολλά από αυτά να αντιμετωπιστούν.

Για τα floating charges, την κυμαινόμενη επιβάρυνση, που ανέφερε ο Γιώργος προηγουμένως ο Περδίκης, είναι στην επιτροπή μας, το συζητούμε. Παραδέχεται η κυβέρνηση ότι υπάρχει πρόβλημα. Η λύση λένε όλοι ότι δεν είναι αυτή η πρόταση όπως μπαίνει, αλλά η πρόταση μπαίνει, για να βρεθεί μια λύση. Έχουμε ζητήσει από τις υπηρεσίες της κυβέρνησης να φέρουν μια φόρμουλα που να μη δημιουργεί περισσότερα προβλήματα, αλλά να λύει τα υφιστάμενα προβλήματα, γιατί και εκεί γίνεται κατάχρηση αυτού του δικαιώματος.

Αυτά ήθελα να πω και παραπέμπω όλη τη συζήτηση στην επιτροπή Οικονομικών, που -επαναλαμβάνω- εκεί θα τα πούμε όλα, θα κάμουμε τις διαγνώσεις μας και εύχομαι να βρούμε το αποτέλεσμα.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ. Μιλήσατε δεκατρία λεπτά, κύριε Βότση.

Τώρα τον λόγο έχει ο κ. Γιώργος Λουκαΐδης του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Επιτρέψτε μου να ξεκινήσω με το ζήτημα που στάθηκε ιδιαίτερα ο αγαπητός συνάδελφος ο κ. Βότσης, το θέμα της ισορροπίας. Λείπει ο κ. Αβέρωφ Νεοφύτου...

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΔΙΠΛΑΡΟΣ:

Θα του τα μεταφέρουμε.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Είμαι σίγουρος ότι θα του τα μεταφέρετε.

Στις 9 Αυγούστου 2014 ο κ. Νεοφύτου είχε πει το εξής: «Καιρός είναι», λέει, «να διορθώσουμε τα πράγματα και δεν είναι μόνο νομοσχέδια για τις τράπεζες» -και το λέει όχι ο ηγέτης του ΑΚΕΛ αλλά ο ηγέτης

του ΔΗΣΥ- «κουράστηκα τα τελευταία χρόνια να ψηφίζω νόμους για τις τράπεζες», είπε. Προσθέτοντας ότι «πρέπει να βρούμε την ισορροπία».

Λοιπόν, προφανώς δε θα χαρακτηρίσω ως ανισόρροπη τη στάση η οποία εγείρεται, μήπως και παρεξηγηθώ, πλην όμως σίγουρα θα τη χαρακτηρίσω ως ετεροβαρή. Και αν εκουράστηκε το 2014 ο κ. Αβέρωφ Νεοφύτου, διερωτώμαι αν δεν έχει πάθει υπερκόπωση μέχρι σήμερα συνεχίζοντας να ψηφίζει ανελλιπώς για τις τράπεζες! Ανελλιπώς! Με τελευταίες πράξεις της ηγεσίας του Δημοκρατικού Συναγερμού -με τη συνεχή και σταθερή βοήθεια του ΔΗΚΟ, πρέπει να πούμε, με εξαίρεση το αρχικό στάδιο- νόμους υπέρ των τραπεζών ετεροβαρείς. Και διερωτώμαι ακριβώς με αυτά που ανέφερε στο τέλος ο κ. Βότσης πού είναι που βρίσκει την ισορροπία, η οποία δεν υπάρχει ασφαλώς ούτε και στη νομοθεσία για τις εκποιήσεις και την αφερευγυότητα. Καμιά ισορροπία! Αυτό που ισχύει είναι αυτό που περιέγραψαν οι συνάδελφοι της υπόλοιπης αντιπολίτευσης. Ότι στη χώρα μας είχαμε μια πρωτοφανή τραπεζική κρίση, που όμοιά της δεν υπήρξε ανά το παγκόσμιο σε όλες τις εποχές, παρά μόνο στην Ινδονησία, και τα βάρη αυτής της κρίσης -και είναι συγκεκριμένοι- είναι οι κυβερνήτες, είναι ο Δημοκρατικός Συναγερμός μαζί με το υπεύθυνο ΔΗΚΟ κατά βάση που τα εφόρτωσαν στους ώμους των πολλών, των μη προνομιούχων και τα λιγότερα ή τα κέρδη τα άφησαν στους ώμους των ελάχιστων προνομιούχων. Και αυτό συμβαίνει μέχρι σήμερα δυστυχώς, αυτό ψηφίστηκε και τον περασμένο Ιούλη.

Ποια προστασία προσφέρουμε, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στους ευάλωτους δανειολήπτες; Πού είναι το περιβόητο "Εστία" για το οποίο ακούστηκαν σωστές κριτικές απόψεις και σήμερα; Ότι ενδεχομένως να καλύπτει τους στρατηγικούς κακοπληρωτές και καθόλου δεν καλύπτει τους πραγματικά ευάλωτους δανειολήπτες, με χαμηλά εισοδήματα, με άνεργους στο νοικοκυριό; Πώς τους καλύπτουμε, σας παρακαλώ; Με ένα σχέδιο το οποίο δεν είδαμε ακόμα, το οποίο συζητείται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αλλά δεν έχει καμιά υποχρέωση η κυβέρνηση να το φέρει εδώ στο νομοθετικό σώμα; Καμιά υποχρέωση να το συζητήσουμε μαζί μας ή να πάρει την άποψή μας ή -πολύ περισσότερο- την έγκρισή μας! Θα ήσασταν έτοιμοι να συζητήσουμε αυτό το περιβόητο "Εστία", για να δούμε ακριβώς τις στρεβλώσεις του, να αναγκάσουμε την κυβέρνηση να το φέρει με κανονισμούς, για να μπορούμε τουλάχιστον να έχουμε θεσμικά άποψη; Ή μήπως θα πατήσουμε πάνω στην Αγία Τράπεζα πάλι, που είναι τα συμφέροντα των τραπεζιτών; Όχι των καταθετών ή των δανειοληπτών, των τραπεζιτών, διότι εκείνων τα συμφέροντα είναι που εξυπηρετούνται!

Και βεβαίως, αν διευρύνουμε το πλαίσιο αναφοράς μιλώντας για την οικονομία, και μόνο η συζήτηση αυτή που κάμνουμε καταρρίπτει το success story της κυβέρνησης. Γιατί θα ήταν πολύ διαφορετικά τα δεδομένα και για το σοβαρότερο πρόβλημα της οικονομίας -για το οποίο εμείς προειδοποιούσαμε- ότι ποτέ δεν εξήλαμε της κρίσης, ούτε και τώρα που μιλούμε, που είναι τα ΜΕΔ, θα είσθε μια διαφορετική υφή, περιεχόμενο. Εάν, για παράδειγμα, δεν είχαμε την εικόνα που δίνει η Στατιστική Υπηρεσία της Κύπρου, με το 54% των συμπολιτών μας να έχει εισοδήματα ακάθαρτα λιγότερα από €1.500, με τους μισούς από αυτούς να έχουν λιγότερα από €1.000, εάν δεν είχαμε την εικόνα που έβκαλε εχτές η έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, να αυξάνονται οι συνάνθρωποί μας -που ξεπερνούν τις εκατό χιλιάδες- που πάσχουν από σοβαρή υλική στέρηση ή, με βάση και πάλι την έκθεση της Επιτροπής, αν δεν είχαμε διπλασιασμό των συμπολιτών μας που έχουν χαμηλά εισοδήματα, πολύ χαμηλά εισοδήματα, άλλη θα ήταν η εικόνα για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, άλλα θα ήταν τα δεδομένα.

Όσοι ψήφισαν υπεύθυνα τους προϋπολογισμούς τα προηγούμενα χρόνια και τις πολιτικές και τα μέτρα που έφερε η κυβέρνηση, όπως τη φορολογία ακίνητης ιδιοκτησίας και πολλά άλλα, έχουν φέρει συγκεκριμένα αποτελέσματα, τραγικά δυστυχώς! Και η κατάσταση θα γίνει ακόμα πιο τραγική, γιατί φροντίσατε να αφήσετε εντελώς απροστάτευτους τους ευάλωτους δανειολήπτες με τους νόμους που ψηφίσατε τον Ιούλιο υπέρ των τραπεζιτών και όταν καταψηφίσατε κάθε μορφή προστασίας που επιχειρήσαμε να δώσουμε όλοι οι υπόλοιποι.

Δε θα τα αναφέρω, τα ανέφεραν άλλοι συνάδελφοι, αλλά είναι εκεί, γεγονότα, και είναι γι' αυτό που ζητήσαμε να είμαστε σήμερα και σωστά είμαστε εδώ σήμερα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για να συζητούμε αυτό το σοβαρό θέμα. Γιατί επέρχεται κοινωνική κρίση, σοβαρή κοινωνική κρίση, εάν δεν κάνουμε κάτι και εάν επιτρέψουμε να εξελιχθούν τα δεδομένα όπως έχουν σήμερα και όπως λειτουργούν σήμερα. Τα οποία φροντίσαμε να μάθουμε και είναι εύκολο να τα μάθουμε, γιατί ως Βουλή, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχουμε τριμηνιαίες εκθέσεις από την Κεντρική Τράπεζα. Εμείς εκάμαμε το homework μας, την εργασία μας, τζιαι κάτσαμε τζιαι συγκρίναμε. Από τον καιρό που παίρνουμε αυτά τα στοιχεία που αναγκαστικά πρέπει να μας στέλλει η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, μπορούμε να κάμουμε διαπιστώσεις. Θα καταθέσω τις διαπιστώσεις, για να μην πάρω χρόνο, αλλά η ουσία ποια έν' που είναι; Η ουσία είναι ότι εγκαταλείπουν αναδιαρθρώσεις οι τράπεζες -αυτό κάμνουν- εγκαταλείπουν το εργαλείο ανταλλαγής ακινήτων έναντι χρέους και στρέφονται προς τις εκποιήσεις και στην πώληση και πιλοποίηση δανείων. Είναι συγκεκριμένοι οι αριθμοί, τους καταθέτω, δε χρειάζεται να τους διαβάσω, μπορούν να δοθούν στη δημοσιότητα, τους καταθέτω ενώπιον της Βουλής.

Χρειάζεται όμως κάτι περισσότερο; Να το διαβάσω τούτο, η τελευταία έκθεση του Σεπτεμβρίου του 2018 και πάλι της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου: «Αποτελεί μια ένδειξη ότι το χαρτοφυλάκιο των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων που δεν έχει αναδιαρθρωθεί μέχρι στιγμής δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί μόνο μέσω αναδιαρθρώσεων». Και συνεχίζει, «με την ψήφισή» -του θεάρεστου, λέω εγώ, πακέτου νόμων- «τον

Ιούλιο του 2018 νόμων για τις εκποιήσεις, την αφερεγγυότητα και την τιτλοποίηση δανείων το νομικό πλαίσιο», λέει η Κεντρική Τράπεζα, «βελτιώθηκε σημαντικά». Τι ωραία! «Θα πρέπει λοιπόν», συνεχίζει, «να επιστευθεί η κρίση όλων των εργαλείων που έχουν τώρα στη διάθεσή τους τα πιστωτικά ιδρύματα». Και βεβαίως ξεκίνησαν να υλοποιούν αυτά που τους υποδεικνύει -και αυτό κατατίθεται στη Βουλή- η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου.

Έχουν πολλαπλασιαστεί, συνάδελφε Βότση, οι ενέργειες που γίνονται για εκποιήσεις σ' όλα τους τα στάδια από πλευράς των εμπορικών τραπεζών, είναι εκεί το στοιχείο, αν συγκριθούν με τα προηγούμενα τρίμηνα, τζιαι μπορούμε να το διαπιστώσουμε. Εκποίησαν τζιαι κατοικία, εκεί, μας το δίνει η Κεντρική Τράπεζα, γράφει μας τζιαι την αξία της κατοικίας. Έννεν 'πού τούτες των εκατομμυρίων ή του εκατομμυρίου, €139.000 η εκποίηση της κατοικίας, της κύριας κατοικίας, εκεί. Για να ξέρουμε τζιαι για τι μιλούμε, με στοιχεία που μας δίνει η Κεντρική Τράπεζα. Έχουμε τζιαι την πληροφόρηση -διότι δυστυχώς πλέον ο συνεργατισμός δεν είναι πιστωτικό ίδρυμα, ούτε τα funds, τα ταμεία, είναι πιστωτικά ιδρύματα και δεν έχουμε στοιχεία από εκείνους, όμως για τον πρώην συνεργατισμό έχουμε στοιχεία- ότι είναι μερικές εκατοντάδες και φτάνουν τις χίλιες οι επιστολές ΙΑ που έχουν αποσταλεί για κύρια κατοικία, για πρώτη κατοικία.

Τζιαι ξέρετε για τι πράμα μιλούμε; Επειδή ήρταν τζιαι πάνω μας κάποιιο 'πού τούτους, ναι, έν' άνθρωπο, έχουμε να κάμουμε με ανθρώπους. Να πούμε στοιχεία; Μόνο ο ένας από τους δύο παίρνει σύνταξη ανικανότητας, χωρίς εισόδημα. Η κατοικία τους είναι ένα λυόμενο το οποίο έφτιαξαν πάνω σε κοντέινερ, σας παρακαλώ, σε μισό οικόπεδο, για €63.000! Και πήραν επιστολή ΙΑ και τους πετάσσουν έξω 'πού το σπίτι τους. Θύματα της κρίσης που θα κληθούν να πληρώσουν διπλά αυτή την κατάσταση. Μπορώ να πω τζι άλλες λεπτομέρειες, δε χρειάζεται να φωτογραφίσω, αλλά έν' κόσμος τζιαιαμαί που τον βλέπουμε τζιαι μας βλέπει. Πώς τους προστατεύουμε, συνάδελφοι, με τζιαινα που ψηφίσατε και με εκείνα που δεν επιτρέπατε να ψηφιστούν, που καταθέσαμε εμείς; Επέρχεται κοινωνική κρίση, λοιπόν, τζιαι πρέπει να προσέξουμε.

Θα συμπλήρωνα με τα εξής: Δε θα έπρεπε αυτοί που εκουράστηκαν τζιαι πρέπει να έπαθαν υπερκόπωση ως τωρά να είναι από το πρωί μέχρι το βράδυ στα ράδια, στις τηλεοράσεις, εδώ στο κοινοβούλιο και να ασκούν κριτική στις τράπεζες γιατί τους ξεγέλασαν; Ή μήπως απλώς επιβεβαιώνεται το θέατρο που είδαμε να παίζεται στην επιτροπή Οικονομικών πριν να ψηφιστούν αυτά που ψηφίστηκαν τον Ιούλη; Έστησε ένα θέατρο τζιαι είχαμε τζιαι μια λογομαχία με τον συνάδελφο τον κ. Βότση έν' η αλήθεια -που εν έπρεπε να είσαι συμβει- ήπια συζήτηση, γιατί όντως ένιωσα ότι εστήθηκε ένα θέατρο, τζιαι ήρτε τζιαι είπε μας ο Σύνδεσμος Τραπεζών -καταθέτω τα στοιχεία για το τι μας είπαν στα πρακτικά της Βουλής, διότι ελέαμέν τους, «κρατούνται πρακτικά»- ότι εννά απαλλάξουν τους εγκλωβισμένους, ότι θα χειριστούν διαφορετικά, εδέσμευσέν τους ο κ. Αβέρωφ Νεοφύτου. Τούτη η δέσμευση εν ηξέρω πόσο περισσότερο θα γίνει ανέκδοτο πλέον! Τζιαι στέλλει επιστολή, σας παρακαλώ, στον Πρόεδρο της Βουλής ο Σύνδεσμος Τραπεζών, μετά από παρέμβαση του Κτηματολογίου, και αναιρούν τα πάντα για τα οποία δεσμεύτηκαν. Τζιαι μας λεν ότι όχι μόνο δεν απέσυραν καμία από τις προσφυγές που εκάμαν στα δικαστήρια, έχουν προχωρήσει τζιαι σε πολλές άλλες και ο κίνδυνος σήμερα ο υπαρκτός είναι ενδεχομένως όλη η δουλειά που έγινε, οι τιτλοποιήσεις που έγιναν -έσιει δέκα σιηλιάδες κόσμο τωρά που κατέθεσε σε ειδικούς λοαρκασμούς που έγιναν λεφτά, το υπόλοιπο που χρωστούσε, ώστε να μπορέσει να πάρει τίτλους ιδιοκτησίας- μπορεί όλα να παν στράφι! Διότι καμία δέσμευση δεν έχουν κρατήσει οι τραπεζίτες και πάλι, καμία απολύτως δέσμευση. Πρέπει να προχωρήσουμε και ας αναλάβουμε και αυτή τη δέσμευση με τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας, διότι, αν δεν την τροποποιήσουμε τζιαι αύριο ππέσει στο Ανώτατο, θα κινδυνεύσουν όλοι τούτοι για τους οποίους ήταν τζιαι το μόνο θέμα που συμφωνήσαμε έν' η αλήθεια. Εδεσμεύτηκαν τζιαι για την κύρια κατοικία ενώπιόν μας -καταθέτω τα στοιχεία- και συμβαίνουν αυτά που συμβαίνουν σήμερα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι.

Θα καταλήξω με το εξής: Επειδή τα πράματα τρέχουν τζιαι επειδή πολλοί συμπολίτες μας κινδυνεύουν να βρεθούν χωρίς στέγη, να μείνουν άστεγοι, να προκληθεί μια σοβαρή κοινωνική κρίση, και επειδή τουλάχιστον εμείς, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όσο περνά από το δικό μας χέρι, όπως δρούσαμε τζιαι όλο το προηγούμενο διάστημα, έτσι και τώρα δε θα επιτρέψουμε η χώρα μας να γίνει άλλη μία χώρα με σοβαρό ή έστω πρόβλημα αστέγων. Και επειδή καμία εμπιστοσύνη δεν έχει αυτή η κυβέρνηση ότι θα υλοποιήσει δεσμεύσεις κατά συρροήν που έχει αναλάβει, σας καλώ να κάσουμε μαζί και να ετοιμάσουμε νομοθεσία που να απαγορεύει τις εκποιήσεις της κύριας κατοικίας και της μικρής επαγγελματικής στέγης για το χρονικό διάστημα που θα απαιτηθεί μέχρι η κυβέρνηση να υλοποιήσει τις δεσμεύσεις της, από τις καταχρηστικές πρόνοιες στις οποίες αναφέρθηκε ο συνάδελφος ο κ. Βότσης μέχρι τα πολύ πιο σοβαρά, που θα προστατεύουν την κύρια κατοικία, την επαγγελματική στέγη πραγματικά, που θα προστατεύουν τους άνεργους που βρέθηκαν να είναι άνεργοι εξαιτίας της τραπεζικής κρίσης και δεν έχουν εισοδήματα, ενώ ήταν σωστοί στην αποπληρωμή των οφειλών τους πριν να τους χτυπήσει η κρίση. Εάν θέλουμε να τους προστατεύσουμε αυτούς τους ανθρώπους και θέλουμε να τερματίσουμε αυτή την ανισορροπία πραγμάτων που κάποιιο έχουν επιβάλει δυστυχώς, ιδού ο δρόμος και ελπίζω να δούμε και αποτέλεσμα και να μη συνεχίσουν κάποιιο, στο όνομα τάχα της υπευθυνότητας, απλά και μόνο να υπερασπίζονται τα συμφέροντα των λίγων προνομιούχων σε βάρος των πολλών μη προνομιούχων και του δημόσιου συμφέροντος.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Κατά τη διάρκεια της αγόρευσής του ο κ. Γιώργος Λουκαΐδης κατέθεσε στη γραμματεία τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο Αρχείο της Βουλής.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Ο κ. Μαυρίδης.

ΜΑΡΙΟΣ ΜΑΥΡΙΔΗΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτές)

Δέκα λεπτά. Εννά έχουμε και χρόνο για ερωτήσεις. Έτσι κάμνω στις διαλέξεις μου, δεχόμαστε και ερωτήσεις. Θα δούμε.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Στις διαλέξεις σου αποκλείεται να έχει αλαζονεία, διότι δεν είσαι αλαζόνας.

ΜΑΡΙΟΣ ΜΑΥΡΙΔΗΣ:

Αφού πάντα με ρωτάτε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έν' αστειό που το κάμνει. Έν' για αστειό. Ένα αστειό παντοτινό. Δεν είναι αλαζονεία.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ:

Κύριε Μαυρίδη, είμαστε ήσυχοι, γιατί εννά σου απαντήσει ο κ. Κουλλάς.

ΜΑΡΙΟΣ ΜΑΥΡΙΔΗΣ:

Έν' το back up ο κ. Κουλλάς. Εννά μιλήσει στο τέλος.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Είντα μ' πόν 'να ακούεις...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ξεκινάτε να γράφετε χρόνο, για να ξεκινήσει. Να πάμε ανάποδα...

ΜΑΡΙΟΣ ΜΑΥΡΙΔΗΣ:

Θα σας πω τις αλήθειες όλες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να ξεκινήσει ο χρόνος και μετά ο ομιλητής.

ΜΑΡΙΟΣ ΜΑΥΡΙΔΗΣ:

Είναι μέσα στην ομιλία μου αυτό που ανέφερε ο κ. Λουκαΐδης περί νομοθετικής ρύθμισης για απαγόρευση των εκποιήσεων που αφορούν την πρώτη κατοικία. Αλλά δε μας είπε ο κ. Λουκαΐδης ποιος θα πληρώσει το κόστος αυτής της πράξης, αυτής της νομοθετικής ρύθμισης. Θα το πληρώσει ο καταθέτης; Θα το πληρώσει ο φορολογούμενος ή θα το πληρώσουν τα παιδιά μας, που αύριο θα θέλουν δάνειο για απόκτηση πρώτης κατοικίας; Ποια τράπεζα θα χορηγήσει δάνειο σε μια φτωχή οικογένεια η οποία δε διαθέτει άλλα περιουσιακά στοιχεία παρά μόνο την κατοικία που θα ανεγείρει. Πώς θα χορηγήσει δάνειο η τράπεζα με υποθήκη την πρώτη κατοικία γνωρίζοντας ότι αυτή δεν μπορεί να εκποιηθεί; Δυστυχώς, η εκποίηση είναι ένα εργαλείο, είναι ένα αναγκαίο κακό το οποίο πρέπει να υπάρχει σε ένα τραπεζικό σύστημα, προκειμένου αυτό να λειτουργήσει απρόσκοπτα και ομαλά προς όφελος της κοινωνίας, προς όφελος των φτωχών νοικοκυριών. Διότι ως επί το πλείστον δάνεια για πρώτες κατοικίες, τουλάχιστον μικρής αξίας, κάνουν τα νοικοκυριά με χαμηλά εισοδήματα.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η τροποποίηση του άρθρου 44Α στον περί Μεταβιβάσεως και Υποθηκείσεως Ακινήτων Νόμο επιτρέπει στις τράπεζες να προχωρήσουν με τη διαδικασία εκποίησης ενυπόθηκων ακινήτων, όταν εξασφαλίσουν το σχετικό διάταγμα από το δικαστήριο. Πριν από την τροποποίηση αυτή ο δανειολήπτης μπορούσε να

παγοποιήσει τη διαδικασία εκποίησης με την υποβολή ένστασης στο δικαστήριο και την εξασφάλιση δικαστικού διατάγματος, το οποίο παγοποιούσε τη διαδικασία εκποίησης μέχρι την εκδίκαση της ένστασης. Ο δανειολήπτης μπορούσε να επικαλεστεί διάφορους λόγους όπως η αμφισβήτηση του οφειλόμενου ποσού, η μη λήψη ειδοποίησης από την τράπεζα ότι θα προχωρήσει με εκποίηση κ.λπ. Το δικαίωμα ένστασης βεβαίως του δανειολήπτη παραμένει, αλλά δεν μπορεί να σταματήσει η διαδικασία εκποίησης.

Η τροποποίηση της νομοθεσίας κατέστη αναγκαία, προκειμένου να ενεργοποιηθεί ένα βασικό εργαλείο διαχείρισης των μη εξυπηρετούμενων δανείων, ένα εργαλείο που θα ασκούσε πίεση στους δανειολήπτες να εξυπηρετούν τα δάνειά τους, για να μπορούν οι καταθέτες, διότι περί καταθέτες πρόκειται, η τράπεζα είναι ο καταθέτης, να νιώθουν ασφάλεια για τις καταθέσεις τους, διότι όλοι γνωρίζουμε ότι τα δάνεια που χορηγήθηκαν προέρχονται από τα χρήματα των καταθετών. Και όλες αυτές οι νομοθεσίες που έχουμε ψηφίσει πρόσφατα, κύριε Λουκαΐδη, στις οποίες έχετε αναφερθεί, δεν είναι για την προστασία των τραπεζιτών, αλλά για την προστασία των καταθετών. Ε, νομίζω ο λαϊκισμός έχει και τα όριά του. Πρέπει να αναγνωρίσουμε όλοι ότι η τράπεζα είναι οι καταθέσεις και τίποτε περισσότερο. Όλοι αυτοί οι τραπεζίτες οι οποίοι έκαναν τι έκαναν έχουν εξαφανιστεί, έχουν εκμηδενιστεί, δεν υπάρχουν πλέον. Άρα λοιπόν, αυτοί έχουν ήδη τιμωρηθεί. Τώρα δεν ξέρω αν έχουν τιμωρηθεί και για ποινικά αδικήματα, αλλά σίγουρα η αξία τους είναι μηδέν.

Η αδυναμία εκποίησης ενυπόθηκων εξασφάλιστων προσφέρει κίνητρα σε στρατηγικούς κακοπληρωτές να μην πληρώνουν τα δάνειά τους. Αυτό οδηγεί σε αύξηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, με αποτέλεσμα την αποσταθεροποίηση του τραπεζικού συστήματος. Σε ένα τραπεζικό σύστημα τίποτα δεν είναι πιο σημαντικό από την εμπιστοσύνη των καταθετών. Χωρίς εμπιστοσύνη δεν υπάρχει τραπεζικό σύστημα και χωρίς τραπεζικό σύστημα η ανάπτυξη περιορίζεται στο ελάχιστο. Τώρα το αλλάζω. Η ανάπτυξη δεν υπάρχει χωρίς τραπεζικό σύστημα.

Οι εκποιήσεις δεν είναι αυτοσκοπός και ουδείς επιθυμεί να βλέπει να πραγματοποιούνται εκποιήσεις, ιδιαίτερα όταν αυτές αφορούν κατοικίες και επαγγελματικά υποστατικά. Μακάρι να μη δούμε ούτε μία εκποίηση, όμως χωρίς αυτό το εργαλείο δυστυχώς το τραπεζικό σύστημα δεν μπορεί να λειτουργήσει σωστά. Ένα ξεκάθαρο πλαίσιο εκποιήσεων διασφαλίζει ότι αυτές μπορούν να περιοριστούν στο ελάχιστο. Διότι, όταν οι στρατηγικοί κακοπληρωτές γνωρίζουν ότι το εργαλείο της εκποίησης μπορεί να ενεργοποιηθεί, είναι πιο πιθανόν να εξυπηρετήσουν τα δάνειά τους.

Η αλήθεια είναι ότι υπάρχουν διάφορες κατηγορίες δανειοληπτών που δεν πληρώνουν. Υπάρχουν αυτοί που θέλουν να πληρώσουν, αλλά δεν μπορούν, επειδή είναι άνεργοι ή επειδή έχουν μειωθεί τα εισοδήματά τους. Υπάρχουν επίσης στην άλλη άκρη οι δανειολήπτες που μπορούν να πληρώσουν, αλλά δεν πληρώνουν, επειδή δεν ανησυχούν για το ότι η τράπεζα μπορεί να εκποιήσει τα υποθηκευμένα τους ακίνητα. Αυτοί είναι οι στρατηγικοί κακοπληρωτές. Αυτό φάνηκε ξεκάθαρα, κύριε Βότση, επειδή το αναφέρατε, ότι υπάρχουν στρατηγικοί κακοπληρωτές, διότι ο συνεργατισμός, πριν τερματίσει τις υπηρεσίες του, είχε συμφηφίσει άνω των 10.000 λογαριασμούς, αν θυμάστε. Εντάξει, κάποιες χιλιάδες είχαν αποκατασταθεί, αλλά πάρα πολλοί δανειολήπτες είχαν καταθέσεις και δάνεια ταυτόχρονα μη εξυπηρετούμενα. Και φανταστείτε πόσοι άλλοι έχουν καταθέσεις σε άλλες τράπεζες από αυτές από τις οποίες έχουν πάρει τα δάνειά τους. Άρα, υπάρχουν οι στρατηγικοί κακοπληρωτές. Έχουν και τα λεφτά σε ρευστά διαθέσιμα και δεν πληρώνουν τα δάνειά τους.

Υπάρχουν βέβαια και οι δανειολήπτες που κάνουν αιματηρές περικοπές στους προϋπολογισμούς τους, για να εξυπηρετούν τα δάνειά τους. Αυτοί είναι τα πραγματικά θύματα της κρίσης πιστεύω, διότι αυτοί πληρώνουν και φόρους πέρα από τις δόσεις τους. Πληρώνουν και φόρους, για να μπορεί η κυβέρνηση να στηρίζει αυτούς που δεν μπορούν να πληρώσουν, όπως πρόκειται να γίνει με το σχέδιο "Εστία".

Παρά το γεγονός ότι τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια έχουν μειωθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια, από €28,5 δις σε επίπεδα κάτω των €20 δις, η κυβέρνηση αναγνωρίζει το πρόβλημα και προχωρεί σε ενέργειες όπως ο Φορέας, που θα αναλάβει τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, και το σχέδιο "Εστία", που θα στηρίζει τους δανειολήπτες που μπορούν να εξυπηρετήσουν τα δάνειά τους, αλλά χρειάζονται μικρή οικονομική ενίσχυση. Μετά από τέσσερα χρόνια οικονομικής ανάπτυξης και συνετής δημοσιονομικής διαχείρισης η κυβέρνηση έχει σήμερα τη διάθεση, αλλά και την οικονομική δυνατότητα να διαχειριστεί το πρόβλημα των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Η κυβέρνηση κατάφερε να βγάλει την οικονομία από τον πάτο στην κορυφή της Ευρωζώνης, να μειώσει την ανεργία στο μισό, από 16% στο 8%, μέσα σε τέσσερα χρόνια, να αυξήσει τις θέσεις εργασίας στην οικονομία και να παράγει δημοσιονομικά πλεονάσματα. Παρά το ύψος του δημόσιου χρέους, το οποίο έχει αυξηθεί λόγω των γνωστών εξελίξεων, το κόστος δανεισμού της κυβέρνησης έχει υποχωρήσει κάτω από το 2% και οι οίκοι αξιολόγησης έχουν αναβαθμίσει τα κυπριακά ομόλογα, ακριβώς επειδή η κυβέρνηση μπορεί να παράγει πλεονάσματα που διασφαλίζουν εξυπηρέτηση του δημόσιου χρέους.

Με τη συνετή δημοσιονομική πολιτική της η κυβέρνηση έχει τώρα τη δυνατότητα να επιλύσει χρόνια προβλήματα, τα οποία πριν μερικά χρόνια φάνταζαν αδύνατα. Προβλήματα που πολλές φορές ήταν κρυμμένα κάτω από το χαλί και ουδείς τολμούσε να ασχοληθεί με αυτά. Για παράδειγμα πριν το 2013 η φράση «μη εξυπηρετούμενα δάνεια» ήταν άγνωστη, διότι απλά ήταν κρυμμένα κάτω από το χαλί. Οι κυβερνήσεις

φόρτωναν τα ελλείμματα στους επόμενους και η διαπλοκή και διαφθορά ήταν φαινόμενα αποδεκτά από την κοινωνία.

Θεωρούμε ότι ορθά η κυβέρνηση αποφάσισε τη δημιουργία του Φορέα Διαχείρισης μη Εξυπηρετούμενων Δανείων και τη δημιουργία του σχεδίου “Εστία”, το οποίο προορίζεται για την προστασία της πρώτης κατοικίας. Η κυβέρνηση μάλιστα έχει κάνει τα λόγια της πράξη με την εξαγορά των μη εξυπηρετούμενων δανείων του συνεργατισμού, ύψους €8,3 δις, αλλά και την πρόνοια €33 εκατομ. που βρίσκεται στους προϋπολογισμούς για το 2019. Το σχέδιο “Εστία” έχει ήδη περάσει από το Υπουργικό Συμβούλιο, αλλά πρέπει να τύχει της έγκρισης της Διεύθυνσης Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διότι ενδεχομένως να παραβιάζει βασικές αρχές ανταγωνισμού. Το σχέδιο “Εστία” προστατεύει τη συντριπτική πλειοψηφία των δανειοληπτών των οποίων η πρώτη κατοικία κινδυνεύει με... Ενδεχομένως, να κινδυνεύει με εκποίηση. Οι πρόνοιες του σχεδίου είναι πράγματι αρκετά γενναιοδωρες και κάποιες από αυτές επιδέχονται αλλαγών, ιδιαίτερα αυτή που επιτρέπει στο δανειολήπτη δικαιούχο να κατέχει καθαρή περιουσία πέραν της κατοικίας του. Είναι πραγματικά αδιανόητο ο φορολογούμενος να πληρώνει τις δόσεις δανειοληπτών που διατηρούν μη εξυπηρετούμενα δάνεια και ταυτόχρονα αυτοί τα κατέχουν καθαρή περιουσία. Η κοινή λογική λέει ότι οι δανειολήπτες αυτοί, των μη εξυπηρετούμενων δανείων, θα πρέπει να εξαντλήσουν τα υπόλοιπα περιουσιακά τους στοιχεία, προτού ζητήσουν τη στήριξη του φορολογουμένου. Και για να είμαι πιο ξεκάθαρος, εάν κάποιος δανειολήπτης έχει άλλη περιουσία, μετρητά, μετοχές ή ακίνητη ιδιοκτησία, μπορεί να τα ρευστοποιήσει, για να εξυπηρετεί το δάνειό του. Μια άλλη πρόνοια που ανεβάζει την αγοραία αξία της πρώτης κατοικίας στις €350.000 είναι επίσης υπερβολική, καθώς το ύψος του ποσού αυτού παραπέμπει σε οικίες πολυτελείας.

Είναι πιστεύω σημαντικό να αποφασίσουμε ποιους δανειολήπτες θέλουμε να προστατεύσουμε. Αυτούς που κατέχουν ιδιόκτητη κατοικία αξίας μέχρι €350.000; Κάποιοι από εμάς θέλουμε να ρυθμίσουμε το θέμα με νόμο. Το έχω αναφέρει προηγουμένως. Να μην το ξαναεπιλαμβάνω.

Η αλήθεια είναι ότι το σχέδιο “Εστία” απευθύνεται στους δανειολήπτες που μπορούν να εξυπηρετήσουν τα δάνειά τους σε κάποιο βαθμό. Υπάρχουν και αυτοί που δεν μπορούν να εξυπηρετήσουν τα δάνειά τους καθόλου και δε θα μπορούν να είναι δικαιούχοι του σχεδίου “Εστία”. Η κυβέρνηση οφείλει να μεριμνήσει και για αυτούς τους δανειολήπτες, εφόσον αποδεικνύεται περίτρανα ότι η αδυναμία εξυπηρέτησης του δανείου τους οφείλεται σε ανώτερες δυνάμεις, ανεργία, μείωση εισοδημάτων κ.λπ.

Υπάρχει βέβαια και μια κατηγορία δανειοληπτών που βιώνουν αιματηρές περικοπές στο βιοτικό τους επίπεδο, προκειμένου να εξυπηρετήσουν τα δάνειά τους. Αυτή η κατηγορία δανειοληπτών δεν μπορεί να εξαιρεθεί από το σχέδιο “Εστία”. Είναι καθήκον της πολιτείας να στηρίξει και αυτούς τους δανειολήπτες, διότι αυτοί οι δανειολήπτες αγωνίζονται καθημερινά με αξιοπρέπεια να επιβιώσουν, χωρίς να διατηρούν τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Αυτή η κατηγορία μετά δυσκολίας εξυπηρετεί τα δάνειά της και πληρώνει και φόρους από πάνω, για να ενισχύονται αυτοί που δεν πληρώνουν.

Τέλος, υπάρχουν και αυτοί που δεν κατέχουν κατοικία, αλλά ζουν με το ενοίκιο. Αυτοί που κάθε μήνα δυσκολεύονται να πληρώσουν το ενοίκιο, πληρώνουν και φόρους, για να στηρίζονται αυτοί που δεν εξυπηρετούν τα δάνειά τους.

Αγαπητοί κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Δεν είμαι σοσιαλιστής και δεν είμαι κομμουνιστής, αλλά υπέρμαχος της ελεύθερης αγοράς και της αυτορρύθμισης των αγορών. Όμως κατανοώ ότι σε κάποιες περιπτώσεις οι αγορές αποτυγχάνουν και η παρέμβαση του κράτους κρίνεται απαραίτητη. Στην προσπάθειά του όμως να διορθώσει τις αποτυχίες της ελεύθερης αγοράς, το κράτος θα πρέπει να είναι δίκαιο και μετρημένο και να μη δημιουργεί κοινωνικές αδικίες. Η πολιτεία οφείλει να βοηθά και όχι να ισοπεδώνει.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ. Δώδεκα λεπτά περίπου εμίλησες. Δώδεκα και κάτι.

Τώρα τον λόγο έχει ο κ. Μυριάνθους... Συγγνώμη; Του έχουν απομείνει τριάμισι λεπτά. Να τα κάμουμε τέσσερα. Τζιαι να του δώσουμε τζιαι ένα για την Πάφο, άτε, να τα κάμουμε πέντε.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Ναι, έν' γεγονόςς.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

...απόλυτα να γίνουν οχτώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Μαυριδίδη, έχει μεγάλη διαφορά, ώσπου να ετοιμαστεί ο κ. Μυριάνθους, η αγορά των Αθηνών που ξεκίνησε η Δημοκρατία από τις αγορές τις σημερινές; Έχει καμιά σχέση ή είναι διαφορετικά πράγματα;

ΜΑΡΙΟΣ ΜΑΥΡΙΔΗΣ:

Στη δημοκρατία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τωρά τούτα τι αφορούν;

ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ ΚΟΥΛΛΑ:

...αλλαγή απόψεων, όχι αγαθών και υπηρεσιών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Μυριάνθους, έχετε τον λόγο.

ΗΛΙΑΣ ΜΥΡΙΑΝΘΟΥΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Γιατί συζητούμε σήμερα αυτά τα θέματα; Γιατί η πραγματικότητα, μετά την ψήφιση της συγκεκριμένης νομοθεσίας, έχουμε φύγει από το ένα άκρο, που επικαλούμαστε ότι ο δανειολήπτης καταχραζόταν το σύστημα και τις νομοθεσίες, και περάσαμε στο άλλο άκρο, όπου δυστυχώς δεν έγιναν δεκτές οι τροπολογίες που είχαμε υποβάλει ως κόμματα της αντιπολίτευσης και δώσαμε στο τέλος της ημέρας το δικαίωμα σήμερα στις τράπεζες να αυθαιρετούν. Και, ναι, είναι γεγονός ότι έχουν σταλεί συλλήβδην χιλιάδες επιστολές είτε σε κακοπληρωτές στρατηγικούς είτε σε άτομα που παίρνουν επιδόματα ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος είτε σε άτομα τα οποία έχουν δανειστεί για την πρώτη κατοικία. Και ακριβώς συμφωνώ με τον φίλο τον Άγγελο Βότση ότι μετά από αυτή τη συζήτηση πρέπει να πάμε στην επιτροπή Οικονομικών και να βρούμε τους τρόπους που θα λύσουν αυτά τα προβλήματα, διότι διαφορετικά το πρόβλημα θα παραμένει και σίγουρα εμπιστοσύνη προς τα τραπεζικά ιδρύματα δεν υπάρχει. Δυστυχώς, στον συνεργατισμό και στις τράπεζες δεν υπήρχαν μόνο στρατηγικοί κακοπληρωτές, αλλά υπήρχαν και στρατηγικοί κακοδιαχειριστές, γι' αυτό φτάσαμε σήμερα στα χάλια που είμαστε.

Ως εκ τούτου, αυτό που θα πρέπει να γίνει, γιατί δυστυχώς, ενώ υπάρχουν αποδεδειγμένες περιπτώσεις και από χρηματοοικονομικούς συμβούλους και από επαγγελματίες λογιστές ή οποιουδήποτε άλλους ότι γίνονται αυθαίρετες υπερχρεώσεις σε λογαριασμούς τραπεζικούς από 20% μέχρι 50%, παρακαλώ, εντούτοις εκβιαστικά οι τράπεζες προχωρούν και ζητούν από τα δικαστήρια την εκποίηση αυτών των περιουσιών, χωρίς να δέχονται οποιαδήποτε διαπραγμάτευση.

Εγώ θεωρώ ότι μέσα από τη συζήτηση που θα πρέπει να γίνει στην επιτροπή Οικονομικών είναι ένα σημείο το οποίο πρέπει να λυθεί με ρύθμιση νομοθετική. Δηλαδή να δίνει το δικαίωμα για το αμφισβητούμενο ποσό το οποίο διαπιστώνεται μέσα από έγκυρους επαγγελματίες ακριβώς αυτό το ποσό να παραμένει εκτός της συζήτησης και εκτός της διαδικασίας εκποίησης. Και εδώ είναι ακριβώς που πάρα πολλά ζητήματα που αφορούν διαπραγμάτευση και αναδιάρθρωση δανείων δυστυχώς δεν προχωρούν, γιατί, όταν φτάνουν εκβιαστικά οι τράπεζες να πιέζουν τον δανειολήπτη και γι' αυτές τις αντικανονικές υπερχρεώσεις, ο δανειολήπτης αντιδρά. Αλλά το αποτέλεσμα ποιο είναι; Είναι ότι έρχεται ο δανειολήπτης... Είχαμε πει και προηγουμένως, κατά την ψήφιση τον Ιούλιο της συγκεκριμένης νομοθεσίας, ότι «ξέρετε, έχει το δικαίωμα ο δανειολήπτης να προσφύγει στο δικαστήριο και να πάρει διάταγμα να σταματήσει τη διαδικασία». Αυτό είναι μύθος. Το είπε και προηγουμένως ο συνάδελφος ο Κωστής Ευσταθίου, ότι δυστυχώς βάσει των προϋποθέσεων για έκδοση διατάγματος με βάση το άρθρο 32 του περί Δικαστηρίων Νόμου είναι τόσο πολύπλοκο και τόσο δύσκολο να αποδείξει κάποιος αυτό που θέλει, ασχέτως αν έχει εκθέσεις από εμπειρογνώμονες ότι αυτές οι υπερχρεώσεις ευσταθούν.

Ως εκ τούτου, είδαμε τον προηγούμενο καιρό ξενοδοχεία των €200 εκατομ. να εκποιούνται σε τιμές των €15-€20 εκατομ. και ακριβώς στο τέλος της ημέρας ποιος το πληρώνει αυτό το τίμημα; Το πληρώνει η ίδια η κυπριακή οικονομία, γιατί αυτά τα λεφτά, αυτές τις περιουσίες τις εκμεταλλεύονται κάποιοι επιτήδειοι εκτός Κύπρου και στο τέλος όλο αυτό το περιουσιακό στοιχείο που έχουμε δημιουργήσει τόσα χρόνια ως Κύπρος, ως κυπριακή οικονομία φεύγει σε ξένα χέρια και δεν το προστατεύουμε.

Έχουμε ευθύνη, αγαπητοί συνάδελφοι, να εγκύψουμε στο συγκεκριμένο ζήτημα και να δούμε ακριβώς πώς το λύουμε. Σίγουρα δε θέλουμε να προστατεύσουμε κανένα κακοπληρωτή, όμως είναι άδικο να αφήνουμε αυτή την αυθαιρεσία των τραπεζών να εξελίσσεται, χωρίς να δίνουμε το δικαίωμα στους δανειολήπτες να μπορούν να υποβάλλουν ενστάσεις ουσιαστικές επί των προβλημάτων τα οποία δημιουργούν οι τράπεζες.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστούμε πάρα πολύ.

Λιγότερο από πέντε λεπτά, τεσσεράμισι λεπτά, μια χαρά.

Τώρα ο κ. Στεφάνου.

Υπολείπονται δεκατρία λεπτά για το ΑΚΕΛ, κύριε Στεφάνου.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εκτός χρόνου να μου επιτρέψετε μόνο μια σημείωση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα. Δεν ξεκινήσαμε ακόμα. Έν' τζιαι ο Κώστας τζιαιαμαί, εν μας αφήνει να ξεκινήσουμε, πριν να...

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ:

Έθθα πατήσει το κουμπί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, ναι.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ:

Θέλω να σημειώσω την ειλικρινή εξομολόγηση του καλού συνάδελφου κ. Μάριου Μαυρίδη, μια εξομολόγηση που προσωπικά με συγκλόνισε, ότι δηλαδή ο ίδιος δεν είναι ούτε σοσιαλιστής ούτε κομμουνιστής. Μέχρι τώρα πραγματικά πίστευα ότι ήσουν!

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σε διέψευσε όμως σήμερα, ετέλειωσε. Μεν ξαναγελαστείς στο μέλλον, κύριε Στεφάνου. Τούτο εξεκαθαρίσαμέν το σήμερα. Θέλεις να το ξεκαθαρίσεις ακόμα περισσότερο, Μάριε;

ΜΑΡΙΟΣ ΜΑΥΡΙΔΗΣ:

Σε κάποιο βαθμό όλοι είμαστε σοσιαλιστές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, αλλά να μεν υπάρχει τζιαι η παραμικρή υποψία, μήπως τζιαι γίνει λάθος. Σωστό.

ΜΑΡΙΟΣ ΜΑΥΡΙΔΗΣ:

Είμαι φιλελεύθερος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Δε θα ήμασταν σήμερα υποχρεωμένοι να συζητούμε εδώ στη Βουλή το φλέγον, το καυτό θέμα των εκποιήσεων, εάν οι κυβερνώντες υλοποιούσαν έστω και κατά το ελάχιστο αυτά που κατά καιρούς είχαν υποσχεθεί και είχαν ρητώς δεσμευτεί σχετικά με την προστασία των ευάλωτων και συνεπών δανειοληπτών, σχετικά με την προστασία των ανέργων, σχετικά με την προστασία της πρώτης κατοικίας μέχρι μιας αξίας και της μικρής επαγγελματικής στέγης.

Και στο θέμα των εκποιήσεων και της προστασίας των συνεπών και ευάλωτων δανειοληπτών οι κυβερνώντες είπαν σωρεία ψεμάτων. Επανέλαβαν τον εαυτό τους, όπως έκαμαν και σε μια σειρά από άλλα ζητήματα. Χάιδεψαν, ως συνήθως, τα αφτιά της κοινωνίας προεκλογικά, για να επιτεθούν στην κοινωνία, στους πολλούς και τους προνομιούχους μετεκλογικά. Αυτή βέβαια είναι παλιά τους τέχνη κόσκινο. Διότι, όταν μιλούμε γι' αυτό το θέμα, στο μυαλό του καθενός έρχονται οι περιβόητες πλέον ατάκες του Προέδρου της Δημοκρατίας, «εγώ, ο Νίκος Αναστασιάδης, δεν πρόκειται ποτέ να δεχθώ κούρεμα καταθέσεων», «εγώ, ο Νίκος Αναστασιάδης, δεν πρόκειται ποτέ να δεχθώ ιδιωτικοποίηση των κερδοφόρων ημικρατικών οργανισμών» και πολλές άλλες δεσμεύσεις που όχι μόνο δε μας παίρνει τώρα ο χρόνος να τις αναφέρουμε, θα

θέλαμε δέκα και πλέον συνεδρίες, για να τις αναφέρουμε. Γιατί ο βίος και η πολιτεία των κυβερνώντων είναι γεμάτοι από ψέματα και κάλπικες δεσμεύσεις και υποσχέσεις.

Θα αναφέρω μόνο μερικές δεσμεύσεις των κυβερνώντων, τι είπαν για τους δανειολήπτες και για τις εκποιήσεις. 20 Νοεμβρίου 2015, την προτεραία είχε συνάντηση ο κ. Αναστασιάδης με τον Σύνδεσμο Τραπεζών, και δήλωσε ο κ. Αναστασιάδης: «Τα αποτελέσματα της χθεσινής μου συνάντησης με τις τράπεζες θα διαφανούν στο άμεσο μέλλον. Στέλλω το μήνυμα στις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού ότι δε θα πρέπει να ανησυχούν, για τους δε άνεργους θα υπάρξει η αρωγή και η ανοχή του κράτους».

Ο Υπουργός Οικονομικών, τον Μάρτη του 2018, στο κρατικό ραδιόφωνο, όπου συνήθως οι κυβερνώντες κάμνουν μονολόγους: «Για τους δανειολήπτες», λέει, «οι οποίοι αντιμετωπίζουν αντικειμενικές και τεκμηριωμένες δυσκολίες να ανταποκριθούν και είναι συνεργάσιμοι με τις τράπεζες τους θα εφαρμόζεται διαφορετική προσέγγιση. Εμείς θα εστιάσουμε την προσοχή μας στην κατηγορία των στρατηγικών κακοπληρωτών». Έν' γι' αυτό που εφέραν την πρόταση -όσοι την εφέραν- της "Εστίας", που ένα μέρος θα καλύψει τους στρατηγικούς κακοπληρωτές και θα τους πληρώσει τα δάνεια με λεφτά των φορολογουμένων.

Ο δε κυβερνητικός εκπρόσωπος πολύ πρόσφατα, στις 8 του Ιουλίου του 2018, είπε: «Έχει αποφασιστεί η λειτουργία κρατικού σχεδίου για τη στήριξη ευάλωτων δανειοληπτών ως προς την προστασία υποθηκευμένης κατοικίας». Πού 'ν την; Θα έρθει. Θα την ξαναπούν προεκλογικά στις επόμενες εκλογές, για να ξεχάσουν όσα είπαν μετεκλογικά.

Θέλω να πω και το εξής: Μιλώντας για το θέμα των δανειοληπτών και των εκποιήσεων, πρέπει να θυμίσουμε και τι η κυβέρνηση ακύρωσε από αυτά που η Βουλή με δική της πρωτοβουλία εψήφισε. Εψήφισε για τις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού και για τους συνεπείς δανειολήπτες, για την προστασία τους. Εψήφισαμε για τους εγγυητές, εψήφισαμε για τις καταχρηστικές ρήτρες των τραπεζών, εψήφισαμε για τους εγκλωβισμένους αγοραστές και όλα αυτά ακυρώθηκαν, διότι η κυβέρνηση άρον άρον πήγε στα δικαστήρια και αυτά βγήκαν αντισυνταγματικά. Ό,τι έχει να κάνει με τις τράπεζες είναι με ταχύτητα φωτός όλα συνταγματικά, ό,τι είναι για τους πολίτες είναι αντισυνταγματικά.

Εάν πρέπει λοιπόν να ανησυχούν ή όχι οι συνεπείς και ευάλωτοι δανειολήπτες ή οι άνεργοι, το γνωρίζουν, το βιώνουν πλέον οι πολίτες. Όλοι γνωρίζουμε ότι η πράξη είναι το αδιάψευστο κριτήριο της αλήθειας. Και αυτό που βιώνουν σήμερα οι πολίτες είναι ότι, ναι, παίρνουν μαζικά προειδοποιητικές επιστολές για εκποιήσεις. Πού είναι τα λόγια τα ωραία; Πού είναι οι δεσμεύσεις; Πουθενά.

Οι πολίτες ξαναβιώνουν την αστοργία, την αναληψία της κυβέρνησης, αλλά βιώνουν ακόμα ένα πράγμα: Βιώνουν τη συνειδητή στοχοπροσηλωμένη πολιτική των κυβερνώντων για εξυπηρέτηση των λίγων και προνομιούχων και την εξυπηρέτηση των μεγάλων συμφερόντων. Αυτό κάνουν. Και δεν είναι τυχαίο που η Κύπρος κατακυλά διεθνώς στους δείχτες διαφθοράς και διαπλοκής, τους οποίους ξεχνά ο φίλος μου ο Μάριος Μαυρίδης, ότι κατακυλά στους δείχτες φτώχιας και στον κίνδυνο έκθεσης στη φτώχια, ότι κατακυλά στους δείχτες ανισότητας. Αυτά η κυβέρνηση τα ξεχνά. Ζείτε, αγαπητοί μου φίλοι της κυβέρνησης, στον δικό σας κόσμο και όχι στον κόσμο των απλών ανθρώπων. Ζείτε σε εκείνο τον κόσμο που ακόμα και στο κυνήγι πηγαίνετε με τις γραβάτες. Ρωτάτε τον κόσμο ο οποίος ζει όμως τη φτώχια και τον κίνδυνο της φτώχιας και της ανισότητας.

Ποτέ δεν είπαμε ως ΑΚΕΛ ότι το πρόβλημα με τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια είναι απλό. Κάθε άλλο. Γνωρίζουμε ότι είναι σύνθετο, ότι είναι πολυεπίπεδο και είναι δύσκολο. Αλλά, για να αντιμετωπιστεί ένα πρόβλημα σύνθετο, πολυεπίπεδο και δύσκολο, χρειάζεται να επιβάλλονται λύσεις σύνθετες και πολυεπίπεδες. Και εσείς έχετε απλοποιήσει τα πράγματα, φίλοι της κυβέρνησης, πάτε στους δανειολήπτες και προστατεύετε τους τραπεζίτες. Αυτή είναι η δική σας η προσέγγιση.

Εμείς λέμε ότι, ναι, οι τράπεζες πρέπει να πάρουν το λαβείν τους, αλλά την ίδια ώρα ας ξεκινήσουμε από τους στρατηγικούς κακοπληρωτές, από αυτούς που μπορούν να πληρώσουν, και ας προστατεύσουμε τις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού, να προστατεύσουμε τους συνεπείς δανειολήπτες, οι οποίοι πλήρωναν κανονικά τα δάνειά τους και επηρεάστηκαν από την κρίση και σήμερα δεν μπορούν. Ας διευκολύνουμε τους άνεργους, ας διευκολύνουμε τους δανειολήπτες με ειδικές ρυθμίσεις. Ας αντιμετωπίσουμε τις τράπεζες με τις καταχρηστικές τους ρήτρες και τις υπερχρεώσεις που κάνουν, ιδιαίτερα μετά την κάκιση συμφωνία που έκανε η κυβέρνηση με την Ελληνική Τράπεζα και τον Συνεργατισμό. Με το ολιγοπώλιο που έχουν οι τράπεζες πλέον επιτίθενται στους καταθέτες και στους δανειολήπτες. Πού είναι η κυβέρνηση; Απουσιάζει.

Την ίδια ώρα, λέμε ότι θα πρέπει να βοηθήσουμε για τη βιώσιμη αναδιάρθρωση των δανείων με το να στηρίξουμε τα εισοδήματα των εργαζομένων. Και αντί η κυβέρνηση να στηρίζει τα εισοδήματα των εργαζομένων, τώρα που λέει ότι έχει ανάπτυξη και έχει ανάπτυξη, συσσωρεύει τον πλούτο στα χέρια ολοένα και λιγότερων. Πετσόκοψαν τους μισθούς, έχουν εξαφανιστεί οι συλλογικές συμβάσεις, τα δικαιώματα που ρύθμισαν την εργασία, και ο κόσμος δεν μπορεί να πληρώσει!

Είπαμε ταυτόχρονα ότι θα πρέπει να εκπονηθούν προγράμματα κοινωνικής στέγης, να στηριχθούν τα νέα ζευγάρια, για να μπορέσουν να αποκτήσουν στέγη. Όλα αυτά και πολλά άλλα...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πάτε στα εννιά λεπτά, κύριε Στεφάνου.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ:

...για τους κυβερνώντες είναι ψιλά γράμματα.

Είναι γι' αυτό ακριβώς τον λόγο, φίλες και φίλοι, που η κυβέρνηση φέρει βαρύτερες ευθύνες για αυτό το πρόβλημα και είναι γι' αυτό που θα πρέπει και εμείς ως Βουλή να δούμε ξανά τι μπορούμε να κάνουμε, για να προστατεύσουμε την κοινωνία, που της επιτίθενται τα μεγάλα συμφέροντα και δυστυχώς η κυβέρνηση με την αναληψία της.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Τον λόγο έχει η κ. Χριστιάνα Ερωτοκρίτου. Έχει τέσσερα λεπτά, δεν είναι από την Πάφο, αλλά είναι γυναίκα, να της δώσουμε άλλο κανένα-δυο λεπτά.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Επειδή είμαι γυναίκα, θα παραμείνω στα τέσσερα λεπτά, κύριε Πρόεδρε, σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κάτι θέλει να πει...

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Θα παραμείνω στα τέσσερα λεπτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

...η κυρία. Ναι.

ΣΚΕΥΗ ΚΟΥΤΡΑ ΚΟΥΚΟΥΜΑ:

Συμφωνώ με ό,τι έχει πει η κυρία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εν δέχεστε... Ωραία.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΟΤΣΗΣ:

Είναι πρόκληση, αν τα δεχτεί!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επειδή είσαι γυναίκα τότε, τα τέσσερα να τα κάμουμε τρία!

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΟΤΣΗΣ:

Τρία!

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Ευχαρίστως!

ΕΙΡΗΝΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΟΥ:

Με συγχωρείτε, αλλά η συνάδελφος η κ. Ερωτοκρίτου έχει τόσο συγκροτημένη σκέψη, που μπορεί να εκφράσει σ' ένα λεπτό όσα οι άνδρες συναδέλφοι μας σε πέντε! Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Άρα, ένα λεπτό, κυρία Ερωτοκρίτου.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Ευχαριστώ την κ. Χαραλαμπίδου για τα καλά της λόγια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Γελώντας)

Επειδή εμείς δεν είμαστε των λόγων και πειθόμαστε με τα επιχειρήματά σας, ένα λεπτό, κυρία Ερωτοκρίτου!

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Στα λίγα λεπτά που έχω στη διάθεσή μου, θα ήθελα να πω τα εξής: Πρώτον, έχει απόλυτο δίκαιο ο συνάδελφος ο Άγγελος ο Βότσης. Την περασμένη Παρασκευή σε αυτό το σώμα εισηγηθήκαμε ότι η παραγωγική, η αποτελεσματική διαχείριση, συζήτηση αυτού του θέματος θα έπρεπε να ήταν στην επιτροπή Οικονομικών, διότι εκεί μπορούμε και να διαφοροποιήσουμε και να εισηγηθούμε και να τροποποιήσουμε και να καταθέσουμε καινούργιες προτάσεις και να καταλήξουμε σε αποτέλεσμα. Παρά ταύτα, σύντομα λέω το εξής: Αυτό που συζητούμε σήμερα, το θέμα το συγκεκριμένο το οποίο έχει εγγράψει ο συνάδελφος ο κ. Δαμιανού, είναι ένα σύμπτωμα όλων αυτών που περνούμε από το 2013. Είναι ένα από τα πολλά συμπτώματα τα οποία επέφερε η κρίση του 2013. Και βεβαίως, απαντώντας στον φίλτατό μου κατά τα άλλα συνάδελφο, τον κ. Λουκαΐδη, ο οποίος σήμερα προφανώς έθεσε μεγάλα ερωτήματα αναφορικά με το Δημοκρατικό Κόμμα, τα οποία τα έθεσε και στον συνάδελφο τον κ. Βότση, θα συμφωνήσω μαζί του ότι επέρχεται κοινωνική κρίση.

Να θυμίσω ότι αυτό το κόμμα, το Δημοκρατικό Κόμμα, πολύ έγκαιρα, όχι επί αυτής της διακυβέρνησης με την οποία έχουμε πολλές διαφωνίες, προειδοποιούσε για όλες τις κρίσεις που επέρχονταν. Και αν κάποιος προέβλεπαν, όταν είχαν την ευθύνη της διαχείρισης της τύχης αυτού του τόπου και αυτού του λαού, αν άκουσαν εκείνους που προέβλεπαν την κρίση και έπαιρναν τα μέτρα, δε θα ήμασταν εδώ που είμαστε σήμερα, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν έχει βαρύτερες και ασήκωτες ευθύνες η παρούσα κυβέρνηση.

Είχε την τιμητική του σήμερα ο κ. Βότσης και θα ήθελα όμως να υπενθυμίσω τον συνάδελφο, τον κατά τα άλλα φίλτατό μου κ. Λουκαΐδη, ότι μαζί με τον συνάδελφο τον κ. Δαμιανού έχουμε καταθέσει πρόταση στην επιτροπή Νομικών, η οποία θα συζητηθεί την 31^η Οκτωβρίου, για την προστασία των εγκλωβισμένων αγοραστών, διότι εμείς ξέρουμε πώς λειτουργεί η πραγματική οικονομία. Ξέρουμε πώς λειτουργεί η ελεύθερη οικονομία και ξέρουμε ποια είναι η προστασία που πρέπει στοχευμένα να δώσουμε, ακριβώς για να βοηθήσουμε τις ευάλωτες ομάδες.

Είναι γεγονός, κύριε Πρόεδρε, και είναι γεγονός, κύριοι συνάδελφοι, ότι το 2013 ήταν το αποκορύφωμα της απόλυτης ανευθυνότητας, της οποίας ήμασταν όλοι μάρτυρες, και την πλήρωσε αυτός ο λαός. Και γιατί την πλήρωσε αυτός ο λαός; Διότι πιστεύαμε όλοι ότι το 2013 ήταν το τέλος της πολιτικής ανευθυνότητας και της άρνησης αντίληψης της πραγματικότητας. Προφανώς όμως το 2013 ήταν η αρχή. Από το 2013 και μετά πιστεύαμε όλοι ότι θα είχαμε μία αντιμετώπιση, θα είχαμε μία διαχείριση, θα είχαμε μία διαφορετική κυβερνητική αντιμετώπιση. Θα είχαμε μία διαχείριση όπου η κυβέρνηση πραγματικά θα βοηθούσε, θα εστήριζε, θα διόρθωνε τα κακώς έχοντα, θα αναγνώριζε ποιοι είναι αυτοί οι οποίοι έχουν τραβήξει όλο το βάρος της κρίσης, οι κουρεμένοι καταθέτες, οι κουρεμένοι κατόχοι αξιογράφων, οι άνεργοι, οι μικρομεσαίοι που έχασαν τις δουλειές τους, οι μισθωτοί, που είδαν τους μισθούς τους να κατεβαίνουν στο ήμισυ των προηγούμενων, αλλά προφανώς, δεν έχει γίνει τίποτε. Δεν υπάρχει καμία διάθεση, δεν υπάρχει καμία πολιτική βούληση να βοηθηθούν ή να τύχουν υπεράσπισης τα ελάχιστα δικαιώματα εκείνων που υπέστησαν τα βάρη του κουρέματος και της οικονομικής κρίσης. Και θα φέρω ένα απλό παράδειγμα. Από τον Μάιο του 2016 το Δημοκρατικό Κόμμα κατέθεσε πρόταση νόμου για δημιουργία επιτέλους του ονομαστικού μητρώου των κουρεμένων καταθετών της πρώην Λαϊκής και της Τράπεζας Κύπρου και των κουρεμένων αξιογράφων. Όχι να δώσουμε χρήματα, να ξέρουμε ποιοι είναι οι κουρεμένοι. Να ξέρουμε ποιοι είναι αυτοί οι κάτοχοι αξιογράφων, που είδαν όλα τους τα χρήματα να εξαεμίζονται. Απλώς για να γνωρίζουμε, τίποτε περισσότερο. Υπάρχει άρνηση. Πλήρης άρνηση! Απλώς, για μία καταγραφή αυτών των κατακαμένων που τους κουτσουρέψαμε το 2013, που τους σφάξαμε το 2013!

Και ερχόμαστε τώρα στα θέματα των εκποιήσεων των τραπεζών. Και τελειώνω. Το μεγάλο πρόβλημα, διότι πρέπει να είμαστε ρεαλιστές, είναι να γνωρίζουμε πώς λειτουργεί η ελεύθερη οικονομία, αλλά να μη συγχύζουμε, κύριοι κυβερνώντες, την ελεύθερη οικονομία με την ανεξέλεγκτη οικονομία. Είναι δύο διαφορετικά πράγματα. Θεωρείτε ότι είναι ταυτόσημα. Δεν είναι ταυτόσημα! Η ελεύθερη οικονομία δεν είναι ανεξέλεγκτη οικονομία. Και συζητώντας για το θέμα το οποίο έχει εγγράψει σήμερα ο συνάδελφος, για το θέμα των εκποιήσεων, ποιος είναι...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχετε περάσει τα πέντε λεπτά, αλλά...

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Τελειώνω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

...προσπαθήστε.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Ποιος είναι ο διαχωρισμός, ποιος είναι ο διαχωρισμός μεταξύ των στρατηγικών κατοκληρωτών και αυτών που χρειάζονται την προστασία; Κανένας. Είναι μία ισοπεδωτική προσέγγιση, θεωρώντας ότι από το 2013 και μετά έχουμε μία οριζόντια προσέγγιση σε όλους και σε όλα και ζούμε σε έναν κόσμο όπου το ανεξέλεγκτο, όχι το ελεύθερο, το ανεξέλεγκτο κεφάλαιο και η οικονομία λειτουργούν χωρίς κανένα περιορισμό. Εμάς θα μας βρείτε απέναντί σας σε αυτήν την προσπάθεια.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Άριστος Δαμιανού έχει και αυτός τέσσερα λεπτά. Δεν ξέρω τι αιτιολογία να δώσουμε, αλλά να σας δώσουμε ακόμα ένα-δύο λεπτά με όποια δικαιολογία μπορεί να σκεφτεί κάποιος.

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Επειδή έν' άνδρας τζιαι έν' υποδεέστερος!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Γελώντας)

Επειδή δεν έχει συγκροτημένη σκέψη ίσως... Εννά τα 'βρουμε τούτα.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Πρόεδρε, δε θέλω θετική διάκριση, ισότιμη μεταχείριση με τη συνάδελφο θέλω. Πέντε λεπτά εκλείσαμεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Να ξεκινήσω από μια διόρθωση για τον συνάδελφο τον Μάριο τον Μαυρίδη. Σε έναν τομέα είναι σοσιαλιστής και αυτή είναι η κοινωνικοποίηση των ζημιών. Αυτές τις μοιράζονται με όλη την κοινωνία.

Τι λέτε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να θυμηθούμε ένα τιτίβισμα; «Δε θα γίνουν εκποιήσεις πρώτης κατοικίας». Τελεία και παύλα. Αβέρωφ Νεοφύτου, 21^η Ιανουαρίου 2016. Το βασικότερο συμπέρασμα από τη διαχείριση του προβλήματος των μη εξυπηρετούμενων δανείων, το οποίο είναι ασφαλώς μέρος του ευρύτερου τραπεζικού προβλήματος, είναι πως η κυβέρνηση έβαλε τις τράπεζες και τη βιωσιμότητά τους πάνω από τους πολίτες και τη δική τους βιωσιμότητα, είτε ως οικογενειάρχες είτε ως επιχειρηματίες. Και βεβαίως, μπορούν να λέγονται διάφορα από αυτό το βήμα και εμείς σεβόμαστε τη διαφορετική άποψη, αλλά υπάρχουν κάποιες αμείλικτες πραγματικότητες, που δεν μπορούν να προσπερνιούνται. Τουλάχιστον εμείς ως βουλευτές και στελέχη του ΑΚΕΛ καθημερινά γινόμαστε κοινωνοί σοβαρότατων κοινωνικών προβλημάτων, που δεν αφορούν στρατηγικούς κατοκληρωτές, αλλά για χρόνια ολόκληρα συνεπείς και συνετούς δανειολήπτες, οι οποίοι είχαν την ατυχία σε μια δεδομένη στιγμή, ιδιαίτερα από το 2012 και εντεύθεν, με πολλαπλασιασμό του προβλήματος μετά το κούρεμα καταθέσεων, να καταστούν τα δάνειά τους μη εξυπηρετούμενα.

Και επίσης μπορεί να λέμε πολλά πράγματα με νομικισμούς, να μου επιτρέψετε να πω, αλλά η πικρή αλήθεια είναι ότι, την ώρα που κάποιος έκαμνε ένα δάνειο με βάση συγκεκριμένο νομοθετικό πλαίσιο, δε θα μπορούσε να είναι υπεύθυνος ή να γνωρίζει ότι το 2014, 2015 και 2018 μια πλειοψηφία της Βουλής θα αλλοίωνε αυτό το νομοθετικό πλαίσιο με τρόπο απαράδεκτο, αφαιρώντας του το συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα ανά πάσα στιγμή να καταφεύγει στη δικαιοσύνη, για να βρει το δίκαιό του.

Και ναι, είναι πρόβλημα ότι η πλειοψηφία της Βουλής ψήφισε στο τελευταίο στάδιο να μην μπορεί ο πολίτης να καταφύγει στη δικαιοσύνη για αναστολή της διαδικασίας εκποίησης εκκρεμούσης αγωγής στο δικαστήριο. Και είναι πρωτοφανές αυτό που έχει γίνει στην Κύπρο και πολύ φοβούμαι ότι θα επαληθευτούμε, ότι κάποια στιγμή θα λογοδοτήσουμε και στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο.

Λέχθηκε από αυτό το βήμα ότι έπρεπε να γίνει συζήτηση στην επιτροπή Οικονομικών της Βουλής. Είναι πολύ χρήσιμο αυτό που γίνεται σήμερα, αλλά να πάμε στη συζήτηση στην επιτροπή Οικονομικών της Βουλής, διότι πλέον πρέπει να μιλούμε με διαφάνεια για τα πεπραγμένα της κάθε πολιτικής δύναμης και των επιλογών που κάνουμε. Έγραψε, και δε διαφωνούμε, η κοινοβουλευτική ομάδα του ΔΗΚΟ θέμα με τίτλο "Τα προβλήματα που έχουν δημιουργηθεί με την εφαρμογή της πρόσφατης νομοθεσίας για τις εκποιήσεις και το πλαίσιο αφερεγγυότητας". Πολλά σωστό. Ποιοι εψήφισαν τον νόμο που προκαλεί τα προβλήματα; Έν' το ΑΚΕΛ; Και επειδή βλέπω σχόλια, μακάρι τον νόμο που εμείς εθέλαμεν να ψηφιστεί αρχικά για τις εκποιήσεις, με τις δώδεκα προτάσεις νόμου και τροπολογίες, να τις εψήφισεν το ΔΗΚΟ και να μην αλλοιωνόταν το πλαίσιο, όπως ήθελε ο κ. Αβέρωφ Νεοφύτου, το ΔΝΤ και κάποιοι άλλοι εκτός Κύπρου.

Σ' αυτή την ολομέλεια, κύριε Πρόεδρε, στις 8 Ιουλίου του 2018 -διότι λέμε πολλά για τη διορατικότητα των κομμάτων- τι λέγαμε προειδοποιώντας εμείς για εκείνο το πλαίσιο που ψηφίστηκε; Σε ό,τι αφορά το περιεχόμενο, κύριε Πρόεδρε, εμείς έχουμε έντονη άποψη ότι, χωρίς να επέλθουν οι τροπολογίες που εμείς και άλλα κόμματα της αντιπολίτευσης προτείνουμε, εάν ψηφιστεί ως έχει αυτός ο νόμος, ως κατατέθηκε από την κυβέρνηση, θα μιλούμε για ένα νομικό έκτρωμα με ανυπολόγιστες κοινωνικές συνέπειες και με ενδεχόμενο το ξεσπίτωμα χιλιάδων συμπολιτών μας που δεν είναι στρατηγικοί κακοπληρωτές.

Επαληθευθήκαμε, αλλά γράφει σήμερα το ΔΗΚΟ ζήτημα για συζήτηση των προβλημάτων από την ψήφιση του νόμου. Και ο λόγος που δε σχολιάζω τον Συναγερμό είναι ότι ο Συναγερμός είναι κυβερνών κόμμα, είναι γνωστές οι αντιλαϊκές νεοφιλελεύθερες πολιτικές που πρεσβεύει και αναμέναμε αυτή τη στιγμή από κάποια άλλα κόμματα της αντιπολίτευσης ότι θα έβλεπαν κατ' αναλογία με μας τα κοινωνικά προβλήματα που θα δημιουργούνταν από την ψήφιση εκείνου του νόμου, τον οποίο πολύ σωστά αποκαλέσαμε "έκτρωμα". Και ο Γενικός Εισαγγελέας απάντησε σε διάφορες συζητήσεις ότι «δεν προβαίνουμε σε έλεγχο συνταγματικότητας». Άρα, τουτέστιν αυτοί οι νόμοι πάσχουν και συνταγματικά και νομικά.

Και ένα τελευταίο σημείο, πριν καταλήξω, κύριε Πρόεδρε.

Γίνεται αναφορά στα δικαιώματα των καταθετών και των μετόχων των τραπεζών. Καλά, στα δικαιώματα αυτού του λαού, του οποίου η γη και οι περιουσίες ξεπουλιούνται σε χέρια τρίτων και ξένων, δεν πρέπει να αναφερθούμε σε μια ημικατεχόμενη πατρίδα; Δεν πρέπει να μας απασχολήσει αυτή η διάσταση, το ποιοι αγοράζουν τις περιουσίες Κυπρίων αυτή τη στιγμή;

Και επειδή κατά την προσφιλή μέθοδο κάποιων αγαπητών όντως κατά τα άλλα συναδέλφων ανατρέχουμε στο 2000 τίποτα, για να δικαιολογήσουμε δικές μας αποφάσεις του σήμερα ως πράξεις ευθύνης, να υπενθυμίσω το τετριμμένο που κάποιοι θέλουν να ξεχνούν και κλείνω με αυτό. Λόγω της έλλειψης επαρκούς εποπτείας επιτράπηκε στις δύο μεγάλες τράπεζες να εκτεθούν σε συσσωρευμένους κινδύνους. Ήταν τα προβλήματα σ' αυτές τις τράπεζες που προκάλεσαν τα προβλήματα στα δημόσια οικονομικά και την οικονομική ύφεση στην Κύπρο και όχι το αντίθετο. Κομισιόν, διά στόματος Όλι Ρεν στο Ευρωκοινοβούλιο, Απρίλη του 2013.

Επομένως, ό,τι και αν λέμε σήμερα, πρέπει ο καθένας από εμάς να λογοδοτεί για τις πράξεις και τις παραλείψεις του. Και εμείς, ναι, πολύ ορθά λέχθηκε από τη συνάδελφο την κ. Ερωτοκρίτου, επαναφέρουμε το θέμα των εγκλωβισμένων αγοραστών, έχουμε γραμμένο το ζήτημα για συζήτηση των καταχρηστικών ρητρών και θα επαναφέρουμε και μια σειρά άλλων μέτρων για τα οποία τεχνηέντως η κυβέρνηση δεσμεύεται, αλλά με τη μεγαλύτερη ευκολία αποδεσμεύεται.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Ο τελευταίος ομιλητής, ο κ. Ονούφριος Κουλλά.

Έμεινε τίποτε να προσθέσεις πάνω στον κ. Μαυρίδη; Αν δεν έμεινε, ευκολύνεις μας να γλιτώσουμε κανένα τέταρτο!

ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ ΚΟΥΛΛΑ:

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Θα συμφωνήσω ότι αυτή η συζήτηση θα ήταν πιο δόκιμο να γίνει στην Επιτροπή Οικονομικών, αλλά τουλάχιστον όσοι επέμεναν να γίνει ή όσοι εγγράφουν μάλιστα και θέματα θα έπρεπε να ήταν και παρόντες, που διαρρηγνύουν κάποτε και τα ιμάτιά τους!

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Είμαστε παρόντες, δεν μπορούμε...

ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ ΚΟΥΛΛΑ:

Δεν αναφέρομαι σε εσάς, κύριε Περδικη.

Εν πάση περιπτώσει, σε όλες αυτές τις συζητήσεις, που περίπου είναι η ίδια συζήτηση που κάναμε και τον Ιούλιο, πρέπει να έχουμε υπόψη μας όλους. Εκπροσωπούμε το δημόσιο συμφέρον. Ε, δεν είναι μόνον οι δανειολήπτες, αγαπητοί συνάδελφοι. Είναι και οι εκατοντάδες χιλιάδες καταθέτες που δε φταίνε ποτέ σε τίποτα και όμως την πλήρωσαν και φοβόμαστε και, όταν πάει κάτι στραβά, θα τρέξουμε και θα προσπαθήσουμε να σώσουμε και τους καταθέτες. Και τα λεφτά που δίνει μια τράπεζα σε έναν δανειολήπτη είναι λεφτά κάποιου καταθέτη. Και, ναι, στην εικόνα υπάρχουν και οι μέτοχοι, που δεν έχουν και καμία σχέση με τους μετόχους του

παρελθόντος. Αλλά, τα περισσότερα λεφτά είναι των καταθετών. Αλλά είναι και οι συνεπείς δανειολήπτες, είναι και οι δανειολήπτες που με κόπο και με μόχθο προσπαθούν να είναι συνεπείς σε όλες τους τις υποχρεώσεις και έναντι του κράτους, όχι μόνο έναντι των δανειοληπτών. Είναι και οι φορολογούμενοι πολίτες, που επίσης τους φορτώσαμε και τους κάναμε και μετόχους, ναι, μη εξυπηρετούμενων δανείων.

Κανένας, μα, κανένας δε θέλει εκποιήσεις. Κατ' ακρίβεια, ακόμα και οι τράπεζες έχει αποδειχθεί ότι δεν είναι η πρώτη τους επιλογή. Προσπαθούν να μη φθάσουν σε εκείνο το σημείο. Θέλουν περισσότερο τα χρήματά τους. Δε θέλουν εκποιήσεις. Αλλά και από εμάς κανένας δε θέλει να γίνουν εκποιήσεις, αλλά, αγαπητοί συνάδελφοι, αν πούμε ότι δεν υπάρχει ποτέ καμία εκποίηση, ε, δε θα πληρώσει και κανένας! Αυτή είναι η πραγματικότητα.

Έχουμε πρόβλημα όχι εκποιήσεων, έχουμε πρόβλημα μη εξυπηρετούμενων δανείων και αυτό είναι το μεγάλο μας πρόβλημα και όχι το πώς ντύνεται κάποιος, όταν πηγαίνει για κυνήγι. Και πολλές φορές, όταν λέμε για τους κακούς τραπεζίτες, αυτό είναι το πρόβλημά μας, αγαπητοί συνάδελφοι. Ας θυμηθούμε και ποιοι διόριζαν τραπεζίτες και τους αναδείκνυαν σε ύπατα αξιώματα!

Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια κορυφώθηκαν στα €28 δις. Τα παραλάβαμε! Τώρα είναι στα €19 δις. Είναι ένας τεράστιος όγκος δανείων. Και μη εξυπηρετούμενα δάνεια δεν έχουμε τώρα. Τα μισά απ' αυτά υπήρχαν και πριν από την κρίση και απλά τα κρύβαμε. Δεν είναι όλα λόγω της οικονομικής κρίσης. Ο συνολικός δανεισμός το 2002 νοικοκυριών και επιχειρήσεων ήταν €21 δις και τέλος του 2012, πριν γίνει κούρεμα, πριν μπούμε στη βαθιά κρίση, ήταν €72 δις. Είναι μια πιστωτική επέκταση μάλλον πρωτοφανής, που δεν έγινε ποτέ πουθενά στην οικονομική ιστορία. Τώρα τα δάνεια είναι €45 δις εξυπηρετούμενα και μη εξυπηρετούμενα και μας λένε ότι είμαστε υπερχρεωμένοι. Ε, σκεφτείτε τι ήμασταν με τα €72 δις! Μέσα απ' αυτή τη διαδικασία τώρα, που υπάρχει αυτή η σταδιακή μείωση... Και είναι σωστό να έχουμε σταδιακή μείωση. Αν καταφεύγαμε σε πρακτικές μαζικής μείωσης του συνολικού δανεισμού, θα ήμασταν ακόμα σε ύφεση. Το ότι πάμε σταδιακά επωφελείται και η πραγματική οικονομία.

Έχουν αναδιαρθρωθεί €5,8 δις από τα €19 δις και ακόμα δεν έχουν αποχαρακτηριστεί μη εξυπηρετούμενα. Έχουν βγει εκτός τραπεζικού συστήματος €9 δις. Όχι ότι λύνεται αυτόματα το πρόβλημα για τον δανειολήπτη, αλλά όντως στεγανοποιείται ένα πρόβλημα, για να μην αποτελεί απειλή για όλους τους υπόλοιπους και για ολόκληρη την οικονομία. Και είναι με αυτό τον τρόπο που διασφάλισαμε μια αναπτυξιακή πολιτική, μια απαραίτητη αλλά ίσως όχι αναγκαία προϋπόθεση, για να μειωθούν και τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, για να μειωθεί ο δανεισμός, για να βρίσκουν σιγά σιγά τα πόδια τους νοικοκυριά και επιχειρήσεις.

Τα δε δάνεια πρώτης κατοικίας, μιας λογικής πρώτης κατοικίας, δεν υπερβαίνουν τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, τα €3 δις. Όχι ότι είναι μικρός, είναι ένας μεγάλος όγκος πάλι, τον οποίο πρέπει να αντιμετωπίσουμε. Γίνεται μια τεράστια πρόοδος, αλλά δε γίνονται θαύματα. Και επαναλαμβάνω ότι τα παραλάβαμε όλα αυτά τα προβλήματα και σταδιακά επιλύονται.

Ένα ήταν το νομοθετικό πλαίσιο, ένα ήταν ο φορέας, άλλο είναι και η "Εστία". Υπάρχει αυτός ο συνολικός προγραμματισμός όμως. Με το νομοθετικό πλαίσιο δεν ήταν μόνο οι εκποιήσεις, ήταν και η βελτίωση του πλαισίου αφερεγγυότητας, για να ενισχύσουμε και τον δανειολήπτη, ούτως ώστε να υπάρχει εκείνο το σωστό πλαίσιο σωστής διαπραγμάτευσης μεταξύ των δύο μερών. Είναι η πώληση δανείων. Ε, δεν μπορώ να μην πω ότι από τη μια διαρρηγνύουμε τα ιμάτιά μας γιατί να πουλήσει μια τράπεζα ένα δάνειο, αλλά από την άλλη η τράπεζα είναι κακή και αδηφάγος. Άρα, έχουμε εμπιστοσύνη τελικά στις τράπεζες να διαχειρίζονται τα δάνεια και δε θέλουμε να τα πουλήσουν παρακάτω;

Στην πράξη, ναι, πουλούν μαζικά με έκπτωση. Δεν μπορούν να το κάνουν ένα ένα, γιατί μετά θα πάνε και όλοι οι δανειολήπτες, γι' αυτό δεν μπορεί να γίνει. Και ο δανειολήπτης που μεταφέρει όλα του τα δικαιώματα και υποχρεώσεις σε καλύτερη μοίρα μπορεί να βρεθεί -αυτοί που είναι τώρα στον συνεργατισμό ή αυτά που πούλησε η Τράπεζα Κύπρου- αλλά σε χειρότερη όχι. Και δεν ξέρω πώς τα αναμειγνύουμε. Οι πωλήσεις δανείων που έχουν γίνει από την Τράπεζα Κύπρου και παλαιότερα κάτι μικρό από την Ελληνική είναι εταιρικά δάνεια και είναι δάνεια άνω του €1 εκατομ. Ας μην κλαίμε και γι' αυτούς. Κλαίμε για τους μικρότερους.

Στάλθηκαν επιστολές. Μήπως με το να στείλεις μια επιστολή αυτομάτως πας στην εκποίηση; Οι δικές μου πληροφορίες λένε ότι πάνε σε συζητήσεις τώρα οι δανειολήπτες, που μπορεί να μην πήγαιναν προηγουμένως. Θα τα δούμε αυτά, να μας δώσουν στοιχεία και για ποια δάνεια αφορούν. Πόσα είναι πρώτης κατοικίας; Η Τράπεζα Κύπρου που έχει τα περισσότερα όχι μόνο δεν έστειλε επιστολές για εκποιήσεις, έστειλε επιστολές να τους ενημερώσει ότι ενδέχεται να ειστε σε αυτό το σχέδιο και να ετοιμαστείτε να μεείτε σε αυτό το σχέδιο, που ονομάζεται "Εστία". Ο δε φορέας αποκλείεται να έχει στείλει χιλιάδες επιστολές σε δανειολήπτες πρώτης κατοικίας, όταν μάλιστα λέμε ότι χρειάζεται και μια μετεξέλιξη. Άρα, βιαζόμαστε και, χωρίς να έχουμε τα στοιχεία, κάνουμε μια συζήτηση. Και είμαστε εδώ να διορθώσουμε πράγματα, αν χρειαστεί, δεν είμαστε εναντίον αυτού.

Θέλω να πω ότι πρέπει να αναγνωρίσουμε πως το εποπτικό πλαίσιο των τραπεζών γίνεται ολοένα και πιο απαιτητικό και θα πρέπει μέσα στις όλες έγνοιές μας να έχουμε όχι μόνο τους δανειολήπτες, όχι μόνο τους καταθέτες, αλλά και την τραπεζική σταθερότητα, γιατί είναι αναγκαία, για να μπορέσουμε να έχουμε ανάπτυξη,

είναι αναγκαία, για να μπορούμε να γίνονται επενδύσεις, να μειώνεται η ανεργία, να αυξάνονται οι μισθοί, όλα αυτά τα οποία βλέπουμε να γίνονται τα τελευταία χρόνια. Και πρέπει να συνεχίσουμε σε αυτή την πορεία και είναι η μοναδική πορεία που μπορεί να μας βγάλει από τα αδιέξοδα.

Στο σχέδιο "Εστία" επανέρχομαι, για να πω ότι, αν και υπήρξα και ειδικός στις κρατικές ενισχύσεις, ε, δεν τόλμησα να πω ποιος θα ωφεληθεί περισσότερο. Να μας το πουν οι πιο ειδικοί, που είναι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Να μας το πει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Γιατί όλα τα ξέρουμε και όλα τα προλαμβάνουμε και όλα τα λέμε; Θα περιμένουμε να δούμε τι απόφαση θα βγάλει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, που ενδεχομένως για κοινωνικούς λόγους να μας πει ότι δεν είναι κρατική ενίσχυση στις τράπεζες. Αλλά, και αν είχαμε και μια γενική πρόνοια προστασίας, διερωτώμαι τι θα θέλαμε το σχέδιο "Εστία", αφού ούτε καν το δύο τρίτα δε θα ήθελε κάποιος να πληρώσει.

Ο δε φορέας επίσης προχωρά. Έψαξα να δω, μετά και από τις δηλώσεις του αγαπητού Άγγελου Βότση, ναι, υπάρχουν τρεις διαγωνισμοί αυτή τη στιγμή πώς θα επιλεγεί το διοικητικό συμβούλιο, υπάρχει διαγωνισμός για το οργανόγραμμα και τη διοίκησή του, υπάρχει διαγωνισμός, για να επιλεγεί και οίκος που θα παρακολουθεί εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αυτό τον φορέα. Έγινε μια θυγατρική εταιρεία, για να οδηγήσει εκεί τα πράγματα, η κυπριακή εταιρεία διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων, και χρειάζεται τώρα μια άλλη μετεξέλιξη, αλλά που ουδόλως θα επηρεάσει την καθημερινή λειτουργία μιας ιδιωτικής εταιρείας που διαχειρίζεται τα δάνεια.

Ήθελα επίσης να πω, να θυμίσω πως εμείς από το 2014, με τη νομοθεσία για το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα, που ειρήσθω εν παρόδω κλείσαμε τα κοινωνικά παντοπωλεία που κάποιος τα είχαν ανοίξει, προνοήσαμε εκεί πέρα και επιδότηση των τόκων, αν είχε στεγαστικό δάνειο ο δικαιούχος, ή επιδότηση του ενοικίου, αν ενοικίαζε σπίτι, γιατί δε θέλαμε να ξεσπιτωθεί κανένας πραγματικά ευάλωτος δανειολήπτης. Και είναι χιλιάδες τα νοικοκυριά που επωφελούνται από αυτή την πρόνοια μέσω του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος.

Θέλω να πω κάτι για την αναδρομικότητα: Ναι, δώσαμε ένα εργαλείο αναδρομικά. Ήταν το μοναδικό όμως, αγαπητοί συνάδελφοι; Μήπως τον νόμο του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου, που είναι ο προστάτης των δανειοληπτών, λέμε ότι ισχύει για δάνεια που δόθηκαν από το 2013 και μετά; Τον Ιούνιο του 2013 ενεργοποιήθηκε ο θεσμός του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου. Ήταν και για όλα τα προηγούμενα δάνεια. Στην αφερεγγυότητα λέμε ότι είναι για δάνεια που δόθηκαν από το 2014 και μετά που ψηφίστηκε το νομοθετικό πλαίσιο ή και για όλα τα προηγούμενα δάνεια; Η προστασία των εγγυητών, που και με πρόταση του ΑΚΕΛ επεκτείναμε πρόσφατα, αφορά για δάνεια που δόθηκαν μετά την οικονομική κρίση ή για όλα τα δάνεια τα οποία υπάρχουν; Και αυτό ήταν το σωστό να κάνουμε! Ούτε οι δανειολήπτες που πήραν παλιά τα δάνεια -και μάλιστα όχι εν καιρώ κρίσης- έπρεπε να είχαν μια προνομιακή θέση, αλλά ούτε και των εγγυητών ή των δανειοληπτών που αδικούνται έπρεπε να παραγράψουμε το όποιο δικαίωμά τους και να πούμε ότι ισχύει για τα καινούρια. Πολύ σωστά κάναμε και πρέπει να τα βλέπουμε όλα μαζί.

Και όσον αφορά την αμφισβήτηση του ποσού του δανείου, που λέμε ότι αφαιρέσαμε από τα δικαστήρια, μα, φτιάξαμε έναν ειδικό θεσμό, που υπηρετείται πολύ ορθά, του Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου, ακριβώς για να βρίσκει πόση είναι αυτή η υπερχρέωση. Όλοι εμείς είμαστε ειδικοί να βρίσκουμε την υπερχρέωση; Ο Χρηματοοικονομικός Επίτροπος βγάζει απόφαση και λέει «σε αυτό το δάνειο υπάρχει υπερχρέωση €5.221». Δεν το λέει θεωρητικά, το βγάζει. Είναι ένας θεσμός που εμείς πάλι ενεργοποιήσαμε, πολύ σωστός, και όσοι αμφισβητούν τα ποσά, τα λογικά ποσά -δεν ξέρω αν μιλάτε και για δάνεια εκατομμυρίων, έχει οροφή πράγματι η διαφορά, η χρηματοοικονομική διαφορά- μπορεί να πάει εκεί να βρει το δίκαιό του, αν υπάρχει υπερχρέωση, και όχι μετά από πέντε χρόνια που δεν έχει κάνει αναδιάρθρωση, όταν φθάσει η ώρα, να κοντέψει και κάποτε εκείνη η δήθεν εκποίηση εξπρές, θυμάται «μα, έχω και μια διαφορά στο δάνειο, ας τραβήσω και μια αγωγή». Πέντε χρόνια δεν πήγε στο χρηματοοικονομικό επίτροπο;

Τελειώνω λέγοντας ότι αυτές οι συζητήσεις μπορεί να λέμε ότι είναι καλές και έχουν και μια χρησιμότητα. Αγαπητοί συνάδελφοι, εγώ τόσο καιρό που είμαι εδώ και τις κάνουμε σχετικά συχνά νομίζω ότι υπάρχει και μια παράπλευρη απώλεια. Δημιουργεί και λανθασμένες προσδοκίες σε δανειολήπτες. Είναι μια παράπλευρη απώλεια. Δημιουργεί λανθασμένες προσδοκίες ότι θα βρούμε τρόπο να τα διορθώσουμε όλα. Πρέπει να προσπαθήσουν και οι ίδιοι. Και λέω ότι κανένας δε θέλει έναν πραγματικά ευάλωτο δανειολήπτη να έχει πρόβλημα. Και ίσως βοηθήσαμε στο να δημιουργηθούν και στρατηγικοί κακοπληρωτές, αν τους λέμε ότι θα αλλάξουμε το πλαίσιο, θα πάρουμε προτάσεις νόμου και «μην ανησυχείτε και θα καλύψουμε και θα κάνουμε» κ.λπ.

Προσωπικά δε βλέπω μαζικές εκποιήσεις και μάλιστα εξπρές και μάλιστα πρώτης κατοικίας με όλα αυτά τα οποία υπάρχουν. Ίσως υπάρχουν σημεία που χρειάζονται βελτιώσεις. Για παράδειγμα, στο πλαίσιο αφερεγγυότητας, κάποτε το είχαμε πει και πρέπει να το δούμε, μια οικονομική βοήθεια στο δανειολήπτη, για να μπορεί να προσφύγει σε αυτό, γιατί ίσως να μην μπορεί. Ναι, να το ξαναδούμε. Μπορούμε να κάνουμε κάποιες βελτιώσεις πολύ συγκεκριμένες και στοχευμένες. Μια γενικότερη ανατροπή θα φέρει μια ακόμα μεγαλύτερη ανατροπή ολόκληρης της πορείας της οικονομίας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σας ευχαριστώ πολύ.

Και δύο λεπτά ο κ. Περδίκης και τελειώσαμε.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Δύο λεπτά, όχι για να απαντήσω σ' αυτά που ακούστηκαν· θα χρειαζόμουν πολύ περισσότερα λεπτά για να απαντήσω. Απλά, κλείνοντας το θέμα, ως εισηγητής θεωρώ ότι, αντίθετα μ' αυτό που ακούστηκε από ορισμένους, η συζήτηση ήταν πολύ πλούσια και με αρκετή συμμετοχή και κατατέθηκαν και συγκεκριμένες προτάσεις.

Θα κλείσω και θα πρέπει η επιτροπή Οικονομικών, εντατικά πλέον και προγραμματισμένα, αφού περάσει τη στενωπό των προϋπολογισμών, να ασχοληθεί συστηματικά με εκείνη την πλευρά των προτάσεων νόμου που έχουν κατατεθεί και που έχουν να κάνουν και με την εξασφάλιση των δικαιωμάτων των δανειοληπτών έναντι των τραπεζών. Αυτή την οδηγία μπορεί να στείλει αυτή η συζήτηση της ολομέλειας προς την επιτροπή, με την ελπίδα ότι θα γίνει σεβαστή και θα υλοποιηθεί.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Εδώ φτάσαμε στο τέλος...

Παρακαλώ;

Ναι, και ο κ. Λουκαΐδης.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Επειδή είμαι και εγώ από τους εισηγητές, που είμαι παρών. Προτού ευχαριστήσω νομίζω για την πολύ καλή συζήτηση -υψηλού επιπέδου, θα έλεγα- που έχει δια φωτίσει σε μεγάλο βαθμό για το υπό αναφορά θέμα των εκποιήσεων, θέλω να κάμω μια παρατήρηση, διότι το ακούμε συνεχώς.

Επί της ουσίας δεν μπορεί και δεν πρέπει να ενοχοποιούμε τους δανειολήπτες γι' αυτή την τραπεζική κρίση. Όσοι και όποιοι από αυτούς έχουν ευθύνες, έχουν λιγότερες ευθύνες από εκείνους που τους έδωσαν τα δάνεια. Και για να μην πάμε πίσω στην ακτινογραφία της τραπεζικής κρίσης, θέλω να θυμίσω ότι το μεγάλο πρόβλημα δεν ήταν το κακό χαρτοφυλάκιο σε δάνεια, ήταν άλλο, μια τεράστια επέκταση στο εξωτερικό, αλόγιστη επέκταση στο εξωτερικό, είτε με ομόλογα είτε με δάνεια που είχαν δοθεί κυρίως στην Ελλάδα, οπότε αν μην κάνουμε αυτή τη συζήτηση γύρω 'πού τις αιτίες της τραπεζικής κρίσης και να επιχειρούμε να ενοχοποιήσουμε τους δανειολήπτες για εγκλήματα άλλων, που είχαν την ευθύνη να διοικούν τις τράπεζες.

Απ' εκεί και πέρα, να μην επαναλάβουμε τη συζήτηση, έχουν κατατεθεί και από εμάς πολύ συγκεκριμένες εισηγήσεις και από άλλους συναδέλφους τζαι προσβλέπουμε και προσδοκούμε στη συζήτηση στην επιτροπή Οικονομικών, ώστε να δούμε με ποιο συγκεκριμένο τρόπο, όχι με νεφελώδεις και αόριστες δεσμεύσεις, χωρίς αντίκρισμα -επιταγές χωρίς αντίκρισμα μιας και μιλούμε για τράπεζες- αλλά με συγκεκριμένο πρακτικό τρόπο θα προστατεύσουμε τους ευάλωτους δανειολήπτες και θα αποτρέψουμε μια πιθανή κοινωνική κρίση πολύ μεγάλων διαστάσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εδώ φτάσαμε στο τέλος της σημερινής συνεδρίας...

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτές)

Μα, γιατί να μιλήσει; Ετέλειωσε.

ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ ΚΟΥΛΛΑ:

Απλώς, ήθελα να πω ότι συμφωνώ και είχα πει ότι μπορεί τα μισά δάνεια να ήταν πριν από την οικονομική κρίση...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μα, να μην κάμνουμε άλλη συζήτηση, να την κάμνετε στην επιτροπή...

Κύριε Κουλλά.

ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ ΚΟΥΛΛΑ:

Έχει δανειολήπτες που πλήγηκαν και από την οικονομική κρίση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κάμετε στην επιτροπή Οικονομικών...

ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ ΚΟΥΛΛΑ:

Βεβαίως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κάμετε στην επιτροπή...

ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ ΚΟΥΛΛΑ:

Δεν υπάρχει καμία αμφισβήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να τα δείτε, να τα αξιολογήσετε ξανά. Αν δεν τα εύρετε μες στην έκθεση που έκαμε η επιτροπή Θεσμών, κάμετε ξανά τη συζήτηση για το ποιοι ευθύνονται για το τραπεζικό σκάνδαλο, είναι εκεί καταγραμμένα. Και αν πρέπει να κάνουμε κάποια κριτική προς όλους, χωρίς να εξαιρούμε και τους εαυτούς μας, είναι πώς αξιοποιήθηκε εκείνο το έργο που έκανε τότε η επιτροπή Θεσμών;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Εδώ φτάσαμε στο τέλος της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Η επόμενη συνεδρία της Βουλής ορίζεται για τη μεθεπόμενη Παρασκευή, 2 Νοεμβρίου 2018, στις 11.00 π.μ.

Θεωρώ ότι ισχύει η συνεννόηση που κάναμε γενικά, αλλά και ειδικά με κάποιους προέδρους κοινοβουλευτικών επιτροπών, η ενδιάμεση Παρασκευή θα αξιοποιείται για περισσότερες συζητήσεις σε κοινοβουλευτικές επιτροπές, ιδιαίτερα σε επιτροπές που έχουν βεβαρημένο πρόγραμμα.

Η ημερήσια διάταξη είναι η ακόλουθη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ:

Νομοθετική εργασία

1. Ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2016.
(Πρόταση νόμου των κ. Αβέρωφ Νεοφύτου, Νίκου Νουρή και Δημήτρη Δημητρίου εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού).
(Αρ. Φακ. 23.02.057.059-2016).
2. Ο περί Εκλογής των Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Τροποποιητικός) (Αρ. 6) Νόμος του 2016.
(Πρόταση νόμου του κ. Γιώργου Λιλλήκα, προέδρου της Συμμαχίας Πολιτών).
(Αρ. Φακ. 23.02.057.062-2016).
3. Ο περί της Εκλογής των Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2017.
(Πρόταση νόμου του κ. Γιώργου Περδίκη, βουλευτή του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών).
(Αρ. Φακ. 23.02.058.048-2017).
4. Ο περί της Εκλογής των Μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2017.
(Πρόταση νόμου του κ. Γιώργου Περδίκη, βουλευτή του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών).
(Αρ. Φακ. 23.02.058.047-2017).
5. Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού του Οργανισμού Νεολαίας Νόμος (Αρ. 1) του 2018.
(Αρ. Φακ. 23.01.059.187-2018).
6. Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2018.
(Αρ. Φακ. 23.01.059.110-2018).
7. Ο περί Δημόσιας Προσφοράς και Ενημερωτικού Δελτίου

(Τροποποιητικός) Νόμος του 2018.
(Αρ. Φακ. 23.01.059.154-2018).

8. Ο περί Καταβολής Φιλοδωρήματος σε Εργοδοτούμενους που απασχολούνται με Σύμβαση στην Κρατική Υπηρεσία και στον Ευρύτερο Δημόσιο Τομέα περιλαμβανομένων και των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Διατάξεις Γενικής Εφαρμογής) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2018.
(Αρ. Φακ. 23.01.059.168-2018).
9. Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2018.
(Αρ. Φακ. 23.01.059.155-2018).
10. Ο περί της Χρήσης των Δεδομένων που Περιέχονται στις Καταστάσεις Ονομάτων Επιβατών (PNR), για την Πρόληψη, Ανίχνευση, Διερεύνηση και Δίωξη Τρομοκρατικών και Σοβαρών Εγκλημάτων, Νόμος του 2018.
(Αρ. Φακ. 23.01.059.075-2018).
11. Οι περί Τυπογραφείου - Θέσεις Διευθυντή, Πρώτου Επιθεωρητή, Ανώτερου Επιθεωρητή, Επιθεωρητή, Τυπογράφου 1^{ης} Τάξεως (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2018.
(Αρ. Φακ. 23.03.055.083-2018).
12. Ο περί Εταιρειών (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2018.
(Αρ. Φακ. 23.01.059.138-2018).
13. Ο περί Ομορρύθμων και Ετερορρύθμων Συνεταιρισμών και Εμπορικών Επωνυμιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2018.
(Αρ. Φακ. 23.01.059.139-2018).
14. Οι περί Εταιρειών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2018.
(Αρ. Φακ. 23.03.055.063-2018).
15. Οι περί Εταιρειών (Τέλη και Δικαιώματα) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2018.
(Αρ. Φακ. 23.03.055.064-2018).
16. Οι περί Ομορρύθμων και Ετερορρύθμων Συνεταιρισμών και Εμπορικών Επωνυμιών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2018.
(Αρ. Φακ. 23.03.055.065-2018).
17. Οι περί Μεταφοράς Εγγεγραμμένου Γραφείου Εταιρειών εντός και εκτός της Δημοκρατίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2018.
(Αρ. Φακ. 23.03.055.066-2018).
18. Οι περί Ευρωπαϊκής Δημόσιας Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης (SE) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2018.
(Αρ. Φακ. 23.03.055.067-2018).
19. Ο περί του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών (Σύσταση, Σκοποί, Αρμοδιότητες και Άλλα Συναφή Θέματα) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2018.
(Αρ. Φακ. 23.01.059.120-2018).
20. Οι περί Ισότιμης Κατανομής Βαρών (Σχέδιο Αποκατάστασης Προπολεμικής Φερεγγυότητας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2018.
(Αρ. Φακ. 23.03.055.053-2018).
21. Ο περί της Παροχής Ορισμένων Ωφελημάτων σε Καθορισμένους Δικαιούχους του Κρατικού Τομέα και του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα (Όροι και Διαδικασία) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2018.
(Πρόταση νόμου του κ. Γεώργιου Γεωργίου, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου).
(Αρ. Φακ. 23.02.059.094-2018).

Απόσυρση

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ:
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ:

Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων
Ερωτήσεις και απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ:**Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση**

1. «Η ανησυχητική έξαρση του εγκλήματος στην Κύπρο». (Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κ. Άριστου Δαμιανού εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις). (Αρ. Φακ. 23.05.051.001-2018).
2. «Το μέλλον της Ευρώπης». (Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του προέδρου της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων κ. Γιώργου Λιλλήκα εκ μέρους της επιτροπής). (Αρ. Φακ. 23.05.051.004-2018).

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

(Ωρα λήξης: 12.05 μ.μ.)

Παρόντες βουλευτές

(αλφαβητικά κατά κόμμα)

ΔΗΣΥ

Αριστείδου Μαριέλλα	Κουλλά Ονούφριος
Γεωργίου Γεώργιος	Μαυρίδης Μάριος
Δημητρίου Αννίτα	Νεοφύτου Αβέρωφ
Δημητρίου Δημήτρης	Νουρής Νίκος
Δίπλαρος Ευθύμιος	Σταύρου Ελένη
Ζαχαρίου Ζαχαρίας	Τορναρίτης Νίκος
Κάρουλλας Γιώργος	Χατζηγιάννης Κυριάκος

ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις

Αδάμου Αδάμος	Λουκαΐδης Γιώργος
Γεωργίου Κ. Γιώργος	Μαύρου Ελένη
Γεωργίου Τ. Γιώργος	Σάββα Ευανθία
Δαμιανού Άριστος	Στεφάνου Στέφανος
Καυκαλιάς Αντρέας	Τζιοβάνης Χριστάκης
Κέττηρος Νίκος	Φακοντής Αντρέας
Κουκουμά Κούτρα Σκεύη	Χαραλαμπίδου Ειρήνη
Κώστα Κώστας	

ΔΗΚΟ

Βότσης Άγγελος	Μυλωνάς Παύλος
Ερωτοκρίτου Χριστιάνα	Ορφανίδης Χρίστος
Κουλίας Ζαχαρίας	Παπαδόπουλος Νικόλας
Λεωνίδου Πανίκος	Πιπτοκοπίτης Χαράλαμπος
Μουσιούττας Μαρίνος	Προκοπίου Γεώργιος

ΚΣ ΕΔΕΚ

Ευσταθίου Κωστής	Σιζόπουλος Μαρίνος
Μυριάνθους Ηλίας	

Συμμαχία Πολιτών

Λιλλήκας Γιώργος

Αλληλεγγύη

Συλλούρης Δημήτρης
(Πρόεδρος Βουλής)

Γιωργάλλας Μιχάλης

Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών

Περδίκης Γιώργος

ΕΛΑΜ

Παπαγιάννης Λίνος

Χρίστου Χρίστος

Ανεξάρτητοι

Θεολόγου Άννα

Παρόντες αντιπρόσωποι θρησκευτικών ομάδων

Μούσας Γιαννάκης (Μαρωνιτών)

Μαχτεσιάν Βαρτκές (Αρμενίων)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Ενημέρωση από τον Πρόεδρο της Βουλής για την υπογραφή Μνημονίου Συναντίληψης μεταξύ της Βουλής των Αντιπροσώπων και του Εθνικού Λαϊκού Κογκρέσου της Κίνας για συνεργασία στους τομείς του πολιτισμού, της τεχνολογίας, των υποδομών, του εμπορίου, του τουρισμού και της ναυτιλίας.
2. Αναφορά του Προέδρου της Βουλής στην επιτυχή διοργάνωση του συνεδρίου με θέμα “Προεδρική Δημοκρατία versus Προεδρευομένης Κοινοβουλευτικής Δημοκρατίας”, που συνδιοργανώθηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και το Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία υπό την αιγίδα της Βουλής των Ελλήνων.
3. Ανακοίνωση από τον Πρόεδρο της Βουλής της παρουσίας στην αίθουσα της ολομέλειας καθηγητών και μαθητών του Senior School Λευκωσίας.
4. Ενημέρωση για απουσίες βουλευτών από τη συνεδρία της ολομέλειας λόγω συμμετοχής τους σε άλλες δραστηριότητες της Βουλής.
5. Ενημέρωση για τις ακόλουθες διεθνείς δραστηριότητες της Βουλής των Αντιπροσώπων:
  - α. Συμμετοχή κοινοβουλευτικής αντιπροσωπίας στις εργασίες του 4^{ου} Μέρους της Συνόδου 2018 της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης.
  - β. Συμμετοχή του προέδρου της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού κ. Αβέρωφ Νεοφύτου στις συνεδρίες της Επιτροπής Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής και της Επιτροπής Συνταγματικών Υποθέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.
  - γ. Συμμετοχή κοινοβουλευτικής αντιπροσωπίας στη Διακοινοβουλευτική Διάσκεψη για την Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας.
  - δ. Συμμετοχή κοινοβουλευτικής αντιπροσωπίας στις εργασίες της 139^{ης} Διάσκεψης της Διακοινοβουλευτικής Ένωσης.
6. Ανακοίνωση από τον Πρόεδρο της Βουλής των αλλαγών στη σύνθεση κοινοβουλευτικών επιτροπών κατόπιν απόφασης της Επιτροπής Επιλογής.
7. Έκθεση για τους κανονισμούς:
  - α. «Οι περί Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας - Θέση Διευθυντή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2018»,
  - β. «Οι περί Αρχής Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου - Θέσεις Προϊστάμενου Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης για τα Ναρκωτικά (ΕΚΤΕΠΝ), Λειτουργού Αρχής Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου, Λογιστικού Λειτουργού και Βοηθού Γραμματειακού Λειτουργού (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2018»,
  - γ. «Οι περί Αρχής Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου - Θέση Εκτελεστικού Γραμματέα (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2018»,συζήτηση (Άριστος Δαμιανού, Κωστής Ευσταθίου, Δημήτρης Δημητρίου) και έγκρισή τους.
8. Έκθεση για τους κανονισμούς «Οι περί Φόρων Κατανάλωσης (Φορολογικές Ατέλειες που Εφαρμόζονται στις Προσωρινές Εισαγωγές Ορισμένων Μεταφορικών Μέσων που Εισάγονται από άλλα Κράτη Μέλη) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2018» και έγκρισή τους.

9. Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.

10. Ερωτήσεις βουλευτών:

Ποιότητα αναλώσιμων προϊόντων που παρέχονται από το κράτος στους ασθενείς - Αποκατάσταση και συντήρηση μεσαιωνικού γεφυριού στη Γεροσκήπου - Έργα που ενδεχομένως επηρεάζουν περιοχές του δικτύου "Natura 2000" - Προστασία οικιών κάτωθεν των σπηλαίων στο Σκαλί Αγλαντζιάς - Χρονοδιάγραμμα κατασκευής βιομηχανικού λιμανιού Βασιλικού - Φορολογία χρηστών τουρκοκυπριακής γης από κοινότητες - Έλεγχος συστημάτων πυρόσβεσης από την Πυροσβεστική Υπηρεσία - Θαλάσσιος χωροταξικός σχεδιασμός - Μέτρα για αντιμετώπιση των αυξημένων επεισοδίων σκόνης στα σχολεία - Αλλαγή της ώρας - Ανθρωπιστική βοήθεια από τη διεθνή κοινότητα προς τους κατοίκους της Γάζας (εμπιστευτική ερώτηση) - Ετοιμασία κανονισμών για τη λειτουργία εσπερινών σχολείων - Πρόγραμμα χορηγίας για αγορά πυροσβεστικών οχημάτων από τις κοινότητες - Επέκταση του αρδευτικού δικτύου του υδατοφράκτη Λυμπιών.

11. Απαντήσεις υπουργών στις ακόλουθες ερωτήσεις βουλευτών:

Ανάπλαση πλατειών στο Στρουμπί - Κέντρα Υγείας στην επαρχία Λευκωσίας - Κεντρικός Φορέας Στέγασης Κρατικών Υπηρεσιών - Παραχώρηση τουρκοκυπριακής κατοικίας και εγκεκριμένοι δικαιούχοι.

12. Αγορεύσεις και συζήτηση (Άννα Θεολόγου, Χρίστος Χρίστου, Γιώργος Πεردίκης, Μιχάλης Γιωργάλλας, Γιώργος Λιλλήκας, Κωστής Ευσταθίου, Άγγελος Βότσης, Γιώργος Λουκαΐδης, Μάριος Μαυρίδης, Πρόεδρος, Ηλίας Μυριάνθους, Στέφανος Στεφάνου, Χριστιάνα Ερωτοκρίτου, Σκεύη Κούτρα Κουκουμά, Ειρήνη Χαραλαμπίδου, Νίκος Τορναρίτης, Άριστος Δαμιανού, Ονούφριος Κουλλά) για τα θέματα «Τα προβλήματα που δημιουργούνται σε χιλιάδες δανειολήπτες και εγγυητές δανείων που επηρεάζονται από την αναδρομική ισχύ του άρθρου 44Α του περί Μεταβιβάσεως και Υποθηκείσεως Ακινήτων Νόμου (νόμος εκποιήσεων)» και «Η μαζική αποστολή επιστολών τύπου "ΙΑ" από τραπεζικά ιδρύματα σε δανειολήπτες με προειδοποίηση για εκποίηση κύριας κατοικίας ή/και μικρής επαγγελματικής στέγης. Οι συνέπειες αυτής της εξέλιξης στην οικονομία της Κύπρου και στις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού» και λήξη των θεμάτων.

Τιμή: €3,50